

Slovenec z milijardno ambicijo ...

Miha Jagodic kot soustanovitelj podjetja Bloq.it v Lizboni napoveduje, da bodo v petih letih z IPO zbrali vsaj milijardo evrov novega kapitala.

POPRAVILI SMO
SVOJO NAPAKO. ZDAJ
SMO VAS RES
POŠTENO OBDAVČILI.

... vlada pa z davčnim rekordom

Minister Han je poleti napovedal vrnitev starih pravil za normiranje. Vlada z ministrom Boštjančičem pa je to izvedla tako, da je predlagala – drastičen skok davčne stopnje v 2. prihodkovnem razredu z 8 % na 20 %!

SPODBUJAMO ODLIČNOST IN TRAJNOSTNO POSLOVANJE

Že tretje leto zapored smo mala in srednje velika podjetja povabili, da z nami delijo svoje trajnostno naravnane poslovne prakse in najboljše med njimi tudi nagradili.

Natečaj **SME EnterPRIZE** je del globalne pobude Skupine Generali in veseli nas, da je tudi med slovenskimi podjetji vsako leto več takih, ki trajnostnost razumejo kot priložnost za rast, inovacije in odgovorno poslovanje.

Letos smo med poslovnimi modeli, ki aktivno vključujejo skrb za okolje, zaposlene, družbo in skupnost, prepoznali izstopajoče prakse podjetij **Nika Ravnik s.p., Paradajz d.o.o., 5 Start d.o.o.** in **Terme Snovik – Kamnik d.o.o.**

Naj njihov zgled opogumi še več podjetij, da stopijo na pot trajnostne preobrazbe.

Več o natečaju na
www.generali.si/sme-enterprize

INVEST
AJDOVŠČINA

BIOTEHNOPOLIS AJDOVŠČINA

Občina Ajdovščina snuje
razvojno-raziskovalni
kompleks okvirne
površine 18 ha na
območju severno
od letališča Ajdovščina.

Biotehnpolis Ajdovščina bo center podjetij iz panog letalstva, biotehnologije, informacijskih in zelenih tehnologij ter razvojno-raziskovalnih ustanov, ki ga bo popestril letalski muzej s centrom znanosti ter konferenčni center in športne površine. Cilj ambicioznega projekta je čimbolj povezati razvoj in raziskave z gospodarstvom, ob vsebinski specializaciji predvsem na področjih biotehnologije in aviatike. Vsebine parka:

- zelene tehnologije,
- biotehnologija,
- visokotehnološki kampus,
- letalstvo,
- informacijska tehnologija,

- razvojno raziskovalne institucije,
- univerzitetni programi,
- muzej letalstva s centrom znanosti,
- konferenčni center z restavracijo,
- zunanje športne površine.

LOKACIJA	severozahodni del Ajdovščine
VELIKOST OBMOČJA	18 ha
ODDALJENOST OD PRIKLJUČKA NA HC (POVEZAVA LJUBLJANA, KOPER, ITALIJA)	2,5 km

Občina Ajdovščina je gospodarsko, izobraževalno in kulturno središče Vipavske doline. Leži na zahodnem delu Slovenije, na strateško najpomembnejšem prehodu z zahoda na vzhod Evrope. Občina Ajdovščina v širši regiji izstopa z rezultati na področju gospodarstva, visokim življenjskim standardom in družbeno odgovornostjo. Glede na sestavljeni indeks ISSO (Informacijski sistem slovenskih občin) je Ajdovščina uvrščena na visoko tretje mesto med slovenskimi občinami, pri čemer velja poudariti, da je prva in zaenkrat edina občina v Sloveniji, ki je nadpovprečno uvrščena na vseh osmih področjih, ki tvorijo analizo ISSO. V zadnjih desetih letih je v Občini Ajdovščina pozitiven prirast prebivalstva – blizu odstotka letno; vzpon ajdovskega gospodarstva pa najbolje ponazarja skoraj 80 % prirast števila delovnih mest.

Občina
Ajdovščina
Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
E: obcina@ajdovscina.si
W: www.investinajdovscina.eu

Intervju: Marko Lukić, Dušan Olaj, Blaž Cvar
Dost 'mamo birokracije!
10 predlogov, kako odpraviti prioritete birokratske ovire. 14

Osebna vlaganja
Podjetniki, individualni računi
so opcija tudi za vas 28

Intervju: Martin Jezeršek
Zakaj bi na teren poslal
vojsko inšpektorjev? 68

Partnerji Podjetne Slovenije

Uvodnik	
Delu čast in oblast? Ah, kje pa!	6
Narobe davčna reforma	
Vlada bi obdavčitev normirancev povečala do 150 %!	8
Intervju: Marko Lukić, Dušan Olaj, Blaž Cvar	
Dost 'mamo birokracije!	14
Birokracija	
10 predlogov za zaježitev finančne birokracije	22
Osebna vlaganja	
Podjetniki, individualni računi so dobra izbira tudi za vas	28
Intervju: Miha Jagodic	
»Ambicija je z IPO zbrati vsaj milijardo evrov.«	32
Strojegradnja, kovinska industrija, orodjarstvo	
Kdo so prvaki med kovinami, stroji in orodji?	38
Kaj je na obzorju v kovinski industriji?	46
Industrijski trendi v strojogradnji, orodjarstvu in kovinarstvu	50
TOP 5 pametnih materialov v strojogradnji, kovinarstvu in orodjarstvu	54

Partnerji Podjetne Slovenije so organizacije, s katerimi sodelujemo pri načrtovanju vsebin. Za sodelovanje se jim iskreno zahvaljujemo.

PODJETNA
SLOVENIJA

Št. 47 | Letnik 8 | Oktober 2025

Izdajatelj:
Izziv X, d. o. o.
Gorenjesavska cesta 13b
4000 Kranj
info@podjetnaslovenija.si
Uredništvo
Odgovorni urednik:
Goran Novković
urednistvo@podjetnaslovenija.si
Izvršna urednica:
Maja Virant
Zasnova:
Nenad Bebić

Oblikovanje in prelom:
Mitja Pogorevc, Spotnet d.o.o.

Lektoriranje:
Nina Drašler
Trženje oglasnega prostora:
trzenje@podjetnaslovenija.si
01 5130 832
marketing@podjetnaslovenija.si
01 5130 824

Fotografija na naslovnici:
arhiv Bloq-it

Podjetna Slovenija je namenjena ambicioznim, odgovornim in vrhunskim slovenskim podjetnikom, starejšim in mlajšim, malim, srednjim in tudi največjim podjetjem ter vsem drugim podpornikom vrednote podjetnosti. Vsem, ki po svojih močeh podpirajo podjetno Slovenijo.

V tej izdaji so svoje predloge za tematike prispevali naslednji člani strokovnega sveta in sveta podjetnikov pri reviji Podjetna Slovenija: Laura Smrekar, Andrej Lasič, Manuela Bevčič, Kristina Kočet Hudrap, Ema Pogačar, Darja Povšič Peršolja, Rok Cajzek, Tomaž Lah, Aljoša Domijan, Fedja Pobegajlo, Primož Cencelj, Nina Orehek Ručigaj.

ISSN 2820-6029

Prevod oglasa na str. 7:
Moč delovanja.

Narobe davčna reforma
Kar minister Han napove, to minister Boštjančič obrne na glavo. 8

Podjetniki v turizmu
Podkrižnik, Bandelj, Merlak, Andlar, Petek – vsi v turizmu 62

Intervju: Martin Jezeršek
»Če bi bil premier, bi najprej zmanjšal obremenitev plač, potem pa na teren poslal vojsko inšpektorjev.« 68

Savinjska	
Bi raziskali Velenjsko jezero pod vodo?	74
Lokalni prvaki: RGP, HRC, Maksim, Marovt in Silo Jeličič	78
Intervju: Janko Kos	
To je župan občine, kjer podjetje dobi lokacijo tudi v 10 mesecih	84
7 novih trendov v Savinjski regiji	90
Prestolnica savinjske z novima poslovnima conama	94

Razpisi	
Vročja jesen, vroči razpisi	98
Požarna varnost	
10 najpogostejših vzrokov za požar	104
Proti stresu	
Ali risanje res lahko reši stres in prepreči izgorelost?	108

DELU ČAST IN OBLAST? AH, KJE PA!

Goran Novković

Slovenija je v času osamosvojitve veljala za deželo pridnih in prizadevnih ljudi. Želja njenih prebivalcev je bila, da se dobro delo in podjetna ambicioznost nagradita bolj pošteno, zato so glasovali za osamosvojitve in prehod v tržno gospodarstvo s socialnimi varovalkami.

Danes je Slovenija država, ki dela ne ceni več. Aktivni so tu v primerjavi z drugimi državami nadpovprečno in nepošteno obremenjeni, še zlasti če se primerjamo s tistimi, ki so nam po stopnji razvitosti podobne, denimo s Češko. Posledica: hitro nas dohiteva tudi Hrvaška.

1. Ogromne dajatve na delo. Zdaj že desetletja opozarjamo, da so plače v Sloveniji preveč obremenjene. V zadnjem mesecu smo lahko zasledili, da je slovenska povprečna neto plača le še dobrih 100 evrov višja od hrvaške, četudi je bruto plača višja za okoli 400 evrov. Mimogrede, hrvaška rast gospodarstva v drugem četrtletju letos je bila glede na lansko 3,4-odstotna, slovenska pa 0,7-odstotna! Le zakaj neki?

2. Bombončki, nepošteni do delovnih ljudi. Premierjeva obljuba božičnice s tujim denarjem je seveda posledica tega, da država čezmerno zapravlja in ustvarja nevaren primanjkljaj v primeru nastopa krize. V tem mandatu bo proračun zrasel približno toliko kot v času 2018–2022, ko smo morali plačevati kovidne ukrepe! Predvolilni bombonček pa ni le božičnica. Bombonček je tudi možnost, da starejši od 58 let lahko delajo 80 odstotkov delovnega tedna, imajo 90 odstotkov plače in plačanih 100 odstotkov prispevkov. Ne glede na to, ali so res manj vitalni za delo! V tej državi namreč obstajajo organi, ki presojajo, kdo je dovolj vitalen za delo. Če kdo ni, je prav, da se mu pomaga. Ne pa, da bodo tudi upokojenci, ki delajo še naprej, potem ko so 40 let vplačevali prispevke, subvencionirali prispevke tistim, ki so mlajši in najbrž mnogi tudi vitalnejši. Pri čemer država polnim upokojencem, ki delajo še naprej, ukrade 60 odstotkov njihove pokojnine!

3. Birokratsko in davčno obremenjevanje podjetnikov-delavcev. Zadnja zgodba je predlog popravka pravil za normiranje. To so večinoma tisti delavci, ki si sami najdejo delo in nimajo odpravnine, če ga izgubijo. Sami so svoj tajnik, čistilec, finančnik, tržnik ... Sami svoj mojster. Pravzaprav niso podjetniki, ampak izjemno prizadevni delavci. Poleti je minister Matjaž Han napovedal vrnitev starih pravil zanje. Vlada pa je zdaj med drugim predlagala, da glede na Hanov predlog dvigne davčno stopnjo v 2. prihodkovnem razredu kar za – 150 odstotkov! Na vse prihodke, ne na plačo ali dobiček!

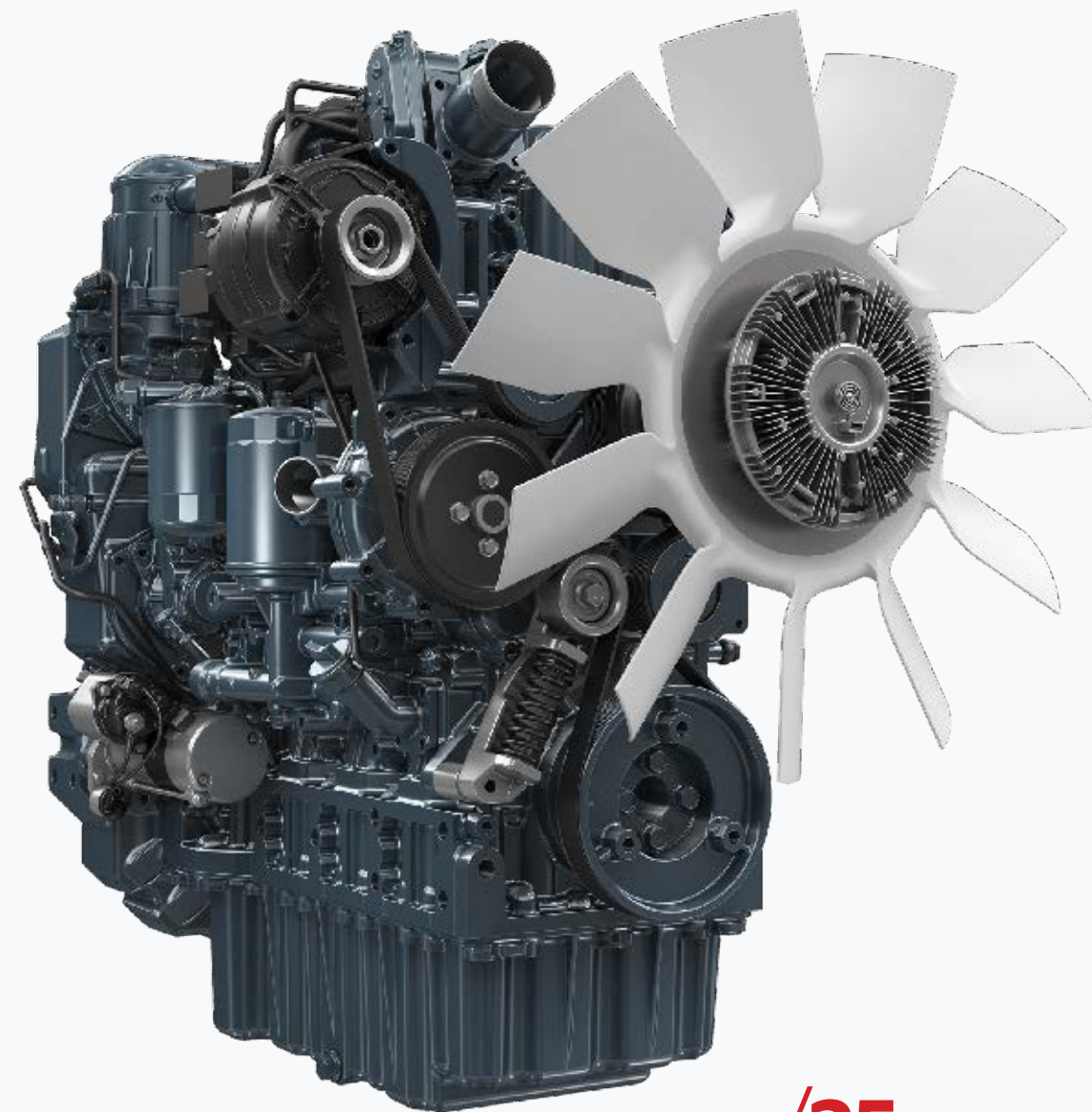
To je narobe svet. Čas je, da se v Sloveniji delu vrne čast in oblast.

P. S.: Za takšne razmere so odgovorni skoraj vsi politiki, ki so vladali po osamosvojitvi. Zdajšnja vlada pa je pika na i. Dokaz: različne plačne »reforme«, predvolilni in drugi bombončki in tako naprej in naprej ...

Danes je Slovenija
država, ki dela
ne ceni več.

THE POWER TO PERFORM

Visokozmogljivi 4-valjni motor vam in proizvajalcem opreme zagotavlja moč v vsakem trenutku, hkrati pa skrbi za okolje.

/25/ LET

HVALA, KER STE Z NAMI!

EllaG d.o.o.

Generalni zastopnik industrijskih motorjev Kubota

Kubota

VLADA BI OBDAVČITEV NORMIRANCEV POVEČALA DO 150 %!

- Kaj je v intervjuju za Podjetno Slovenijo poleti napovedal predsednik SD in gospodarski minister Matjaž Han?
- Kako je vlada njegov predlog obrnila na glavo?
- Za koliko bo glede na Hanov predlog višje obdavčenje normirancev?

Almira Sakalić

renutna ureditev za normirance, ki jo je vlada sprejela lani, je slaba. To so priznali celo tisti, ki so jo zakuhali, torej Golobova ekipa. Gospodarski minister Matjaž Han je pred meseci v in-

tervjuju za našo revijo rekel, da je treba vrniti staro ureditev za normirane s. p.-je.

Potem pa je pred tedni na dan prišel vladni predlog, po katerem bi normirance v primerjavi s staro ureditvijo – tisto, kar je sicer napovedal minister Han – obremenili za dodatnih 150 odstotkov!

ENKRATEN NAKUP ALI MESEČNO VARČEVANJE

ZLATI KORAK –
NAJUGODNEJŠE MESEČNO VARČEVANJE
V NALOŽBENEM ZLATU, ŽE OD 40 EUR

Zlato je iz zgodovinskega stališča dokazano najvarnejša naložba. Je oblika varčevanja za dom, študij, pokojnino, nepredvidljive dogodke ali lepšo prihodnost vaših otrok.

Nakup ali prodajo lahko opravite v prodajalnah Zlatarne Celje po vsej Sloveniji.

www.nalozbenozlato.com www.zlatikorak.si

ZLATARNA CELJE
1844

Za več informacij pokličite na našo brezplačno telefonsko številko
080 74 77

Javnost je sicer bolj opazila premierjevo novico o obvezni božičnici. Predlog o 150 odstotkov višji obdavčitvi za normirance v 2. prihodkovnem razredu med 50.000 in 100.000 evri pa je ostal neopažen. Kaj se je zgodilo? Minister Han je predlagal vrnitev stare ureditve, po kateri je bil omenjeni 2. prihodkovni razred obdavčen po 8-odstotni davčni stopnji, po aktualnem predlogu vlade pa naj bi bila ta davčna stopnja po novem 20-odstotna.

Opozarjamo, da gre za obdavčitev vseh prihodkov normirancev, ne le plače, dobička, dodane vrednosti ... Normiranci si iz prihodkov plačujejo vse – prispevke, materialne stroške, malico, potne stroške, dopust – marsikaj, kar pri rednih zaposlitvah krije delodajalec.

1. Obdavčitev normirancev

a. 3 ključne izjave ministra Matjaža Hana

Kaj natančno je povedal minister Han v poletni številki Podjetne Slovenije? Ključne so tri njegove izjave:

- ★ »Treba je vrniti staro ureditev za normirane samostojne podjetnike. To absolutno podpiram.
- ★ »Edina stvar, ki jo moramo narediti, je razbremenitev plač. Lahko bi razbremenili 13. in 14. plačo.«
- ★ »Zdaj zadeve vidim drugače kot pred štirimi leti, ko sem bil samo poslanec. Vidim, kako deluje proračun. Prostora za takšno potezo je dovolj, se pa moramo o tem dogovoriti.«

Njegov predlog je bil torej jasan: vrnitev stare ureditve za normirance.

b. Kako je vlada Hanov predlog obrnila na glavo?

Vlada je zdaj objavila predlog, ki je ministrov predlog praktično obrnil na glavo. Po stari ureditvi (in po tistem, kar je napovedal Han) bi bila obdavčitev prihodkov normirancev naslednja:

- ★ do 50.000 EUR prihodkov – 4-odstotna obdavčitev,
- ★ od 50.000 do 100.000 EUR – 8-odstotna obdavčitev,
- ★ od 100.000 do povprečno 150.000 EUR v dveh letih – 20-odstotna obdavčitev.

Vladni predlog pa določa:

- ★ do 50.000 EUR prihodkov – 4,1-odstotna obdavčitev,
- ★ od 50.000 do 120.000 EUR prihodkov – 20-odstotna obdavčitev.

To pomeni, da se bo davčna stopnja za prihodke od 50.000 do 100.000 evrov glede na predlog ministra Hana z 8 odstotkov zvišala 20 na odstotkov – to je za 16 odstotnih točk ali za kar 150 odstotkov!

c. Zanimiv odziv GZS: o socialni kapici?!

Zanimalo nas je, kaj o spremembi vladnega predloga menijo slovenske zbornice. Na vprašanja Podjetne Slovenije so odgovorili le z Gospodarske zbornice Slovenije (GZS).

Zapisali so: »Ta oblika dela je še vedno precej ugodnejša od rednega delovnega razmerja. Zelo verjetno pa je za povprečnega samostojnega podjetnika v primeru višjih prihodkov ustrežnejša oblika uveljavljanja dejanskih stroškov.«

Toda ali se je kdaj v zgodovini Slovenije davčna stopnja za podjetnike tako dvignila? »GZS stalno opozarja na veliko razliko v obremenitvi med delovnimi razmerji in samostojnimi podjetniki. Zadnji imajo socialni kapico že vrsto let, prvi pa še ne. Prizadevanje za socialno kapico sodi med naše vsebinske prioritete.«

»Vlada s tem skuša popraviti lastne napake. Podobno se je zgodilo z evidentiranjem delovnega časa in z dolgotrajno oskrbo, ki še vedno ne deluje.«

Zanimivo, GZS status zaposlenih z visokimi plačami primerja s statusom samostojnih podjetnikov, ki so v veliki večini deklice za vse – proizvajalci, tržniki, delavci, planerji, administratorji in še kaj v isti osebi.

č. Minister Han pa – o političnih točkah

Na naše vprašanje, kako zdaj komentira dejstvo, da je vlada njegov avgustovski predlog tako zelo spremenila, se je minister Matjaž Han odzval takole:

»Iskreno povedano – ne zdi se mi pomembno, kdo je bil prvi ali kdo je kaj predlagal. Pomembno se mi zdi to, da na koncu pridemo do rešitve, ki bo dobra za podjetnike. Ves čas sem jasno govoril, da podpiram vrnitev normirancev bližje prejšnji ureditvi, ker verjamem, da moramo malim in samostojnim podjetnikom razbremeniti birokracijo in davke.

Če so se vmes pojavili različni pogledi ali pristopi, to razumem – tako pač je v politiki. A bistveno je, da vsi skupaj delamo v isto smer. Na koncu šteje rezultat – in ta mora biti bolj preprost, predvidljiv in pravičen sistem za podjetnike, ne pa to, kdo bo pobral politične točke.«

2. Božičnice in razbremenitev ali obremenitev?

Han je v poletnem intervjuju za našo revijo poudaril tudi, da bi bilo treba dodatno davčno razbremeniti plače, predvsem 13. in 14. plačo, ter spodbujati udeležbo zaposlenih pri dobičku podjetja. Njegov argument: v proračunu je dovolj prostora za razbremenitev plač, če bi država racionalizirala svojo porabo.

A na področju proračuna se – zaradi pretirane porabe – v tem času kaže drugačna slika. Po uradnih podatkih so za leto 2025 prihodki državnega proračuna načrtovani v višini 15,2 milijarde evrov, odhodki 17,1 milijarde evrov, primanjkljaj pa 1,9 milijarde evrov oziroma 2,6 odstotka BDP.

Za leto 2026 so prihodki načrtovani pri 15,6 milijarde evrov, odhodki pri 17,7 milijarde, primanjkljaj pa naj bi se povečal že na 2,1 milijarde evrov oziroma 2,8 odstotka BDP.

Za primerjavo: proračun leta 2018 je bil 9,4 milijarde, leta 2022 pa 13,4 milijarde evrov. Ali povedano drugače: od leta 2018 do leta 2022 se je proračunska poraba povečala za 4 milijarde evrov, od leta 2022 do leta 2026 pa se bo povečala še za 4,3 milijarde evrov,

bolj kot v času kovidnih ukrepov. Skupno pa v osmih letih za kar 88 odstotkov!

Zaradi tako velike porabe, posledičnega primanjkljaja in predvolilnih ukrepov v proračunu prostora za dodatne razbremenitve ni več. Vlada se je namesto tega odločila za uvedbo obveznih božičnic, kar pa bi lahko povečalo primanjkljaj v proračunu, saj bi božičnice v javnem sektorju pomenile dodatne izdatke. S tem bi vlada dodatno obremenila ne le podjetja, temveč tudi davkoplačevalce, ki bi morali pokriti nastalo luknjo v proračunu.

Predvsem pa se že postavlja tudi vprašanje: kako odgovorna je takšna poraba do naslednjih generacij?

3. Kaj sledi?

Predlog sprememb obdavčitve normirancev je trenutno v postopku usklajevanja na Ekonomsko-socialnem svetu (ESS). V Državnem zboru odločanja o normirancih pred novembrom ne bo – razprava je predvidena v novembru. Nato bo sledil še postopek v Državnem svetu, kjer so mogoča dopolnila.

V skrajnem primeru pa tudi ustavna presoja.

Omejena ponudba za podjetja!

Investicijski krediti po ugodni obrestni meri do 31. 12. 2025.

OD
EURIBOR
+ 1,25 %

DO
10 LET

Addiko Bank

Vaša najboljša izbira za hitre kredite

addiko.si/podjetja

DOST 'MAMO BIROKRACIJE!

■ Marko Lukić: Koliko hitreje zgradimo hišo kot pa dočakamo gradbeno dovoljenje?

■ Blaž Cvar: Kaj storiti, da v tej državi ne bo več toliko blatenja ljudi, ki ustvarjajo?

■ Dušan Olaj: Zakaj smo v naši firmi državo Slovenijo uvrstili med tveganja?

Goran Novković
Foto: Barbara Reya

Birokracija duši slovensko podjetništvo in gospodarstvo. Malokdo od pristojnih se zgane, da bi ji pristrigel peruti. Podjetja in podjetniki se ubadajo s številnimi poročanji, zapleti pri investicijah in umeščanju v prostor, kupom zakonodajne navlake in podobnim.

Na 19. ekskluzivni spletni pogovor Podjetne Slovenije na temo Dost' 'mamo birokracije smo zato povabili:

- ★ **Marka Lukića**, lastnika in direktorja podjetja Lumar IG ter menedžerja leta 2024, ki odlično pozna zlasti birokratske ovire pri umeščanju v prostor,
- ★ **Blaža Cvara**, obrtnika in predsednika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki so mu dobro znane birokratske tegobe malih obrtnikov in podjetnikov ter
- ★ **Dušana Olaja**, lastnika in dolgoletnega direktorja Duola, ki je pred leti sodeloval tudi v strateškem svetu za debirokratizacijo.

Gospod Olaj, katera je po vašem izboru najhujša birokratska ovira ta hip?

OLAJ: Zadnjih 30 let so zimzelena tema dolgotrajni in neučinkoviti postopki, konkretno zaposlovanje tujcev, dolgi roki in molk organa pri upravnih postopkih, nepregledna in zapletena zakonodaja, slaba digitalizacija, pomanjkanje kadrov, nepredvidljivost odločanja, premajhna odgovornost uradnikov, premalo sodelovanja z gospodarstvom ...

Kaj naj stori vlada?

OLAJ: Sam sem na tem področju sodeloval z dvema preteklima vladama. Obeti in sklepi so bili lepi, realizacija pa je bila enaka ničli. Zakonodajni postopki so iz volitev v volitve bolj zapleteni. Rešitev pa se ponuja sama od sebe – to je vključitev umetne inteligence.

Na prvi stopnji naj zadevo rešuje umetna inteligenca. Če pride do konflikta ali spora, na drugi stopnji zadevo prevzame uradnik in jo rešuje naprej. Ta rešitev ni zrasla na mojem zelniku. Vpeljuje jo že kar nekaj držav v Evropi in tudi po svetu, denimo baltske države, kot sta Finska in Estonija, pa tudi nekatere južnoameriške države.

Morda še kakšna rešitev?

OLAJ: Druga rešitev je, da bi oddana vloga za zaposlitev tujca zadoščala za izdajo začasnega dovoljenja. Začasna odločba pomeni, da lahko tujec začne delati takoj. Mi danes potrebujemo visoko izobražen kader. Nemogoče je pet, šest in več mesecev čakati na dovoljenje. Ljudje, ki so dodana vrednost, bodo zaradi tega odšli drugam.

Gospod Lukić, vi prihajate iz panoge graditeljstva. Katera je po vašem mnenju najhujša birokratska ovira?

LUKIĆ: Za nas je najhujša birokratska ovira zelo zamudno izdajanje gradbenih dovoljenj. Temu niso kos niti strokovnjaki z vsako novelo predmetnega zakona. Vsaka sprememba zakona, ki obljublja poenostavitve, čas za izdajo gradbenega dovoljenja samo podaljša.

» Od podpisa pogodbe do gradbenega dovoljenja čakamo do 14 mesecev, hišo pa zgradimo v šestih mesecih. To je narobe svet.«
Marko Lukić

» Potrebujemo večje zaupanje do obrtnikov in podjetnikov, ne pa birokratskih norosti. Preveč pravil nas bremeni.«
Blaž Cvar

» Nemogoče je pet, šest in več mesecev čakati na dovoljenje za delo za tujce. Ljudje, ki so dodana vrednost, bodo zaradi tega odšli drugam.«
Dušan Olaj

Če smo pred petimi ali šestimi leti od podpisa pogodbe do gradbenega dovoljenja čakali šest mesecev, smo danes že pri 12 do 14 mesecih, v Avstriji pa je to obdobje od dveh do štirih mesecev. Predstavljajte si, kaj to pomeni za stranko, ki kupi hišo – zgradimo jo v štirih do šestih mesecih. To je narobe svet. Uporaba umetne inteligence bi zadeve zelo poenostavila.

Prihaja sicer novela gradbenega zakona. Toda zdaj lahko upravne enote kljub že izdanemu mnenju mnenjedajalcev še enkrat presoajo skladnost podanih mnenj. To pomeni nepotrebno podvajanje postopkov in vsebin.

Novela sicer uvaja molk organa, ampak seveda ne popolnoma. Popoln molk organa bi bil, da mnenje, če v 30 dneh ni odločitve ali zadržka, velja za izdano, ne pa da upravna enota še enkrat poziva mnenjedajalce.

Medtem nam nastaja velika gospodarska škoda. Ne lani ne letos niti približno ne rastemo tako, kot raste naša prodaja, saj imamo izdelek, ki ga ni mogoče narediti na zalogo. Smo dober davkoplačevalec, država pa nam ne omogoči učinkovitega poslovanja.

Kako odpraviti takšno stanje?

LUKIĆ: Avstrija ni ravno Indija Koromandija, pa vendar tam stranke gradbeno dovoljenje navadno pridobijo v dveh do treh mesecih, v skrajnem primeru v štirih. Vse se uredi na občini, kjer imajo zaposlenega strokovnjaka, ki to izpelje.

V Sloveniji pa se lahko stranke v postopku, dokler ni dokončne instance, neomejeno pritožujejo – brez kakršnihkoli sankcij. Če v Avstriji kdo neuspešno toži in je v zmoti, mora

izplačati vso škodo zaradi zamude investicije, nositi stroške in podobno. Pri nas pa takšne prakse ni. Subjekti, ki so zainteresirani za zavlačevanje postopkov, imajo za to številne možnosti, pri čemer za svoja dejanja z ničimer ne odgovarjajo.

Gospod Cvar, vi zelo dobro poznate birokratske tegobe obrtnikov in manjših podjetnikov. Kaj je njihova najhujša birokratska ovira?

CVAR: Najhuje je majhnim obrtnikom, ker nimajo kadrov, ki bi izpolnjevali zahteve. To jih oddaljuje od osnovnega poslanstva. Najbolj pa nas boli tista ovira, ki je prišla lani in so jo letos že korigirali. To je evidentiranje delovnega časa. Uvedli so jo zgolj zaradi nekaj kršiteljev, ki so se zaradi zlorab zaposlenih pojavili v medijih, nova pravila oziroma birokratske ovire pa smo dobili vsi.

Če mali obrtnik ali podjetnik tudi 30 ali 40 let dela na enak način in če ni nobenih težav pri odnosih z zaposlenimi, težko razume, zakaj se v njegovo delo vtika birokracija. Nepravilne obračune plač ali druge nepravilnosti pa je seveda treba prijaviti.

Potrebujemo večje zaupanje do obrtnikov in podjetnikov, ne pa birokratskih norosti. Preveč pravil nas bremenijo. Nemci že od nekdaj pravijo, da če sprejmemo eno novo oviro, odstranimo dve stari.

Gospod Lukić, katera pa je po vašem mnenju druga najhujša ovira?

LUKIĆ: S podjetniškega vidika je to zagotovo generalna prenormiranost ter davčna in regulatorna nepredvidljivost. Predpisi se spreminjajo na hitro, brez razumnih rokov za pripravo nanje. Moje kolegiče v finančno-računovodski službi dobesedno sivijo zaradi vedno novih sprememb sistema poročanja.

Danes smo digitalizirani. Ko se nekaj spreminja, to za sabo potegne marsikaj v vseh podjetjih, tudi spremembo programske opreme. To so na videz mikrotežave, ki pa imajo velike učinke. Zaradi prilaganja ad hoc zakonodajnim spremembam, ki jim moramo slediti, smo nenehno pod pritiskom izpolnjevanja vedno novih zahtev, kar pomeni, da imamo manj časa za opravljanje svoje osnovne dejavnosti.

Kako je s pravno varnostjo oziroma jasnostjo zakonodaje?

CVAR: Velik problem so različne interpretacije na različnih področjih. Od naših članov namreč dobivamo tudi informacije, da se marsikje kakšen istovrstni

postopek razlikuje od postopka drugje.

Ob kupu birokratskih zahtev do obrtnikov in podjetnikov, ki so tu bolj kot ne kot strašilo, je dejstvo, da mnogih zahtev pravzaprav niti ni mogoče nadzirati. Pred dvema letoma smo denimo po vzoru nemškega sistema dobili pravilnik o premeščanju bremen. Ko pride oseba v stik z bremenom, se vse to seštevava. V tako imenovani oranžni fazi moramo izvesti nove ukrepe, da bremen ni preveč, in če ukrepi niso dovolj, mora priti do nove zaposlitve.

Na terenu je bilo ugotovljeno, da tega ni mogoče izvajati zato, ker zaposleni v javnih ustanovah, kot so domovi za ostarele in bolnišnice, kjer morajo bolnike premikati, še nimajo pripomočkov za to.

Sindikati v zadnjih letih prevečkrat pritiskajo na vlado, ki prikimava temu, da moramo uveljavljati pravice, potem pa nastopijo takšne težave.

Pred kratkim smo videli, koliko je politika upoštevala zdravstveno stroko pri zakonu, ki zadeva konopljo. Koliko pa upošteva gospodarsko stroko?

10 PROTIBIROKRATSKIH PREDLOGOV

1. Umetno inteligenco na prvo stopnjo.

Na prvi stopnji odločanja v postopkih je nujno čim prej vključiti umetno inteligenco. Uradniki naj se vključijo šele na drugi stopnji.

2. Davčna in regulatorna predvidljivost.

Zakoni ne smejo veljati prej kot v enem letu od njihovega sprejetja v parlamentu.

3. Začasno dovoljenje za delo tujcev.

Oddana vloga za zaposlitev tujca naj zadošča za izdajo začasnega dovoljenja za delo.

4. Poročanje državi samo enkrat.

Podjetja naj v sistem poročajo samo enkrat. Ta naj podatke razdeli med vse podatkovne baze države: Ajpes, Furs, Surs ...

5. »Green stop shop«.

Vsa okoljska soglasja naj se rešujejo na eni točki. To točko je treba vzpostaviti urgentno.

6. Spoštovanje MSP testa.

Predlog predpisa, ki nima strokovne in realne ocene vpliva na gospodarstvo, naj ne gre v nadaljnji postopek.

7. Sankcije v gradbenih postopkih.

V postopkih umeščanja v prostor in podajanja mnenj v postopku dovoljenj uvesti sankcije za vse, ki se pritožujejo neupravičeno.

8. Omejitev števila ministrstev na 10.

Zaradi razdrobljenih pristojnosti si ministrstva med seboj povzročajo probleme, če jih je veliko.

9. Črtanje nepotrebnih zakonov in predpisov.

Slovenija je prenormirana. Nujno je treba prevetriti predpise tudi tako, da se ukinja nepotrebne.

10. Preprečiti zlorabe bolniških odsotnosti.

Ne sme se dogajati, da bi ljudje bolni hodili v službo. A povečanje bolniških odsotnosti v zadnjih letih vzbuja velik sum, da prihaja do izkoriščanja bolniških odsotnosti. To demotivira delavce, ki vedo, kdo jih izkorišča.

OLAJ: V zadnjih treh vladah sem bil na takšen ali drugačen način povabljen v skupino, kjer smo poskušali te zadeve reševati, ampak rešili nismo popolnoma nič. Vsekakor obstaja razlika med politiko in gospodarstvom.

Vsi novi ukrepi, ki se sprejemajo na državni ravni, se sprejemajo brez systemske ocene. Ni dosledne uporabe orodij za presojo učinkov na mala in srednja podjetja – torej testa MSP, ki ga zahteva EU in ki ga upoštevajo države, ki kaj dajo na gospodarstvo.

Zakaj so denimo potrebni hitri postopki sprejemanja zakonov. Komu je to v korist? Ni mi jasno, zakaj imamo takšno razdrobljenost pristojnosti, ko pa ministrstva drugo drugemu povzročajo probleme.

➤ **Moje kolegice v finančno-računovodski službi dobesedno sivijo zaradi vedno novih sprememb sistema poročanja.**
Marko Lukić

Kaj lahko naredimo?

OLAJ: Naša zakonodaja je zanesljivo naravna na negativno. Kakšni so učinki na konkurenčnost in inovativnost? Test MSP se ne izvaja.

Ko se spreminja zakon, mora biti zraven priloga z zelo jasno navedenimi vplivi na gospodarstvo, zato je nujna večja vključenost gospodarstva v zgodnji fazi sprejemanja predpisa. Če že hočemo, da politika pristavi lonček k večjemu parlamentarnemu nadzoru, potem naj parlamentarni odbori zahtevajo,

da se določeni zakoni ne obravnavajo, če ni priloge o učinkih.

Poleg tega v Evropi obstaja tako imenovana klavzula Sunset (klavzula sončnega zahoda), po kateri zakoni veljajo toliko časa, dokler so potrebni, potem pa ugasnejo oziroma jih je treba prevetriti. Pri nas pa se v celotnem sistemu kot jara kača vlečejo tako dolgo, da se znajdejo v konfliktu z novimi pravili.

Kako obrtnike in male podjetnike bremenijo predpisi s področja varstva okolja?

CVAR: Težko sledijo tem predpisom. Teh je zaradi zelenega prehoda vedno več, čeprav bo EU na tem področju očitno malo spremenila svoje cilje. Toda potem bodo v ospredje prišli drugi predpisi. Rešitev je digitalizacija postopkov, kar pomeni, da si vsak dan pomagamo z različnimi orodji umetne inteligence.

To bi že zdavnaj morala pospešeno narediti tudi javna uprava. Če bi se samo po naravni poti upokojilo od sedem do osem tisoč javnih uslužbencev – pa ne tistih v šolstvu in zdravstvu – in se ne bi povsod na novo zaposlovalo, bi lahko v 5 do 10 letih imeli med 15 in 20 tisoč manj delovnih mest v javnem sektorju. Z orodji umetne inteligence in digitalizacije bi lahko naredili ta preboj in se tako začeli približevati cilju. Trenutno pa še nič ne kaže na to.

Gospod Olaj, omenili ste MSP teste. Koliko je preobsežna regulacija za mikro, mala in srednja podjetja?

OLAJ: Velika večina obveznih poročil je povsem nepotrebna. Dodatno me skrbi to, da pri nas ne ločimo med uredbami in direktivami Evropske komisije.

Divjamo s prenašanjem evropskega pravnega reda in zakonodaje v našo zakonodajo tudi tam, kjer to ni takoj in nujno potrebno.

Kako razbremeniti mikro in mala podjetja?

OLAJ: Tako kot Markova je tudi moja računovodkinja osivela pri dobrih 40 letih. To pa zato, ker se spremembe dogajajo na vrat na nos. V Duolu smo certificirani po ISO 9001; ta poslovodstvu nalaga obvladovanje tveganj. Zaradi tega smo državo Slovenijo uvrstili med tveganja.

Naj se sliši še tako smešno, ta trenutek je država Slovenija za naša podjetja tveganje. Vedno mi na misel pride vstop na dansko ministrstvo za gospodarstvo, kjer imajo v marmor vklesan zapis: »Tu smo zato, da našemu gospodarstvu pomagamo vsak dan, vsak teden, vsako leto, ves čas. Če bo cvetelo našo gospodarstvo, bomo kot družba uspevali vsi.«

Kako pa je z delovnopravno zakonodajo?

LUKIĆ: Ko je razpadla Jugoslavija, smo imeli 200.000 brezposelnih in podjetniki so si lahko privoščili, da so slabo ravnali z delavci. Danes vemo, da moramo biti pri nagrajevanju, odnosih in zagotavljanju pogojev dela višje od regulativnega okvira, če želimo zadržati dobre zaposlene.

Kolegi iz farmacije, kjer je za zaposlene poskrbljeno vrhunsko, vam bodo povedali, da so se bolniške odsotnosti od časa pred epidemijo, čeprav je še vedno veliko dela od doma, podvojile ali potrojile, ker je bolniška odsotnost do 30 dni strošek delodajalca. V Sloveniji se bolniške odsotnosti predpisuje z veliko lahkoto. Tudi pri nas so se bolniške odsotnosti podvojile, čeprav so se delovni pogoji izboljšali, ne

➤ **Najhuje je majhnim obrtnikom, ker nimajo kadrov, ki bi izpolnjevali birokratske zahteve. To jih oddaljuje od osnovnega poslanstva.**
Blaž Cvar

poslabšali. V tem času smo prišli do novega termina »vikend bolniške«, ki ga prej sploh nismo poznali.

Nikakor ne želimo, da kdorkoli na delo hodi bolan, saj bo s tem škodil svojemu zdravju in okužil tudi druge. Z zaposlenimi želimo skleniti dolgoročno pogodbo o zaposlitvi, ki je temelj obojestranskega zadovoljstva.

Prelahkega odobravanja bolniških odsotnosti seveda ne moremo pripisovati vsem zdravnikom, ampak nekaj se je vendarle moralo zelo spremeniti, da so se v nekaj letih tako zelo povečale bolniške odsotnosti v gospodarstvu in javni upravi.

Predpis je takšen, da ga nekateri z lahkoto izkoriščajo, vendar s tem destimulirajo tudi zaposlene, ki so motivirani; delavci namreč vedo, kdo je dejansko bolan in kdo ne. Na koncu leta pa oba dobita enako nagrado za uspešnost ne glede na dejansko prisotnost na delu.

Je v povezavi z delovnopravno zakonodajo pomembno še kaj?

LUKIĆ: Sistem nagrajevanja. Plače so se v zadnjih treh ali štirih letih dvignile za 30 odstotkov, davčni razredi pa se niso spremenili, kar pomeni, da zaposleni plačujejo vedno višjo dohodnino in prejema relativno nižje plače, kot bi jih, če bi se tudi dohodninski razredi prilagajali rasti plač.

V resnici država vsa ta leta delavce vedno bolj obremeni, pri čemer kritika pogosto in neupravičeno leti zgolj na podjetja oziroma podjetnike, čeprav tudi med njimi obstajajo primeri slabih praks.

Nočem radikalizirati razmer, niti iskati odgovorov na podjetnikom nenaklonjeno okolje. Vendar se moramo zavedati, da slednji pomembno ustvarjajo dodano vrednost in skrbijo za delovna mesta, plačilo davščin, polnjenje proračuna in tako naprej. Tudi zato bi bilo smiselno prisluhniti kakšnemu našemu predlogu.

Kaj menite o tem, da bi morali biti Ajpes, Furs in Surs vključeni v eno podatkovno platformo, s čimer bi lahko ukinili podvojeno poročanje podjetij?

OLAJ: Seveda, to so metapodatki, ki bi jih morali enkrat vnesti v sistem. Ta pa bi jih moral razdeliti med popolnoma vse podatkovne baze države.

Kaj menite o vzpostavitvi enotne kontaktne točke za vsa okoljska soglasja – »green stop shopu«?

» **V Duolu smo certificirani po ISO 9001. Ta poslovodstvu nalaga obvladovanje tveganj. Državo Slovenijo smo uvrstili med tveganja.»**
Dušan Olaj

LUKIĆ: Lek je pred kratkim izpostavil, da je dobil integralno gradbeno dovoljenje za gradnjo nove tovarne v Lendavi v enem letu. To jasno kaže, da so prebivalci Slovenije državljani drugega reda, ker za nekaj tako preprostega, kot je hiša, na gradbeno dovoljenje čakajo 12, 14, 16 mesecev. Seveda je treba poskrbeti za posel in investicije, vendar zato še ni logično, da nekdo drug tako dolgo čaka na nekaj bistveno bolj preprostega.

Sicer pa se z »green stop shopom« strinjam. Mislim, da je s spremembo zakona predviden šele v naslednjih treh letih. Kitajci v enem letu zgradijo železniško progo čez pol države, mi pa potrebujemo tri leta za vzpostavitev ene takšne točke.

Še vedno ne razumemo, da je čas denar, včasih pomemben tudi za preživetje podjetja. V naravi hitri

pojedo počasne. Tako je tudi v biznisu; to je naravni zakon. Če si prepočasen, nisi konkurenčen.

Kdo je najbolj odgovoren?

LUKIĆ: Nikakor to niso ljudje na koncu administrativne verige, na okencu. Ti zgolj izvršujejo to zbirokratizirano proceduro. Njihovo delo je zato izjemno težko in izjemno stresno. Videli smo, da veliko teh ljudi prejema nizko plačo.

Prenormirano okolje, preslaba navodila, premajhna transparentnost, zlorabe predpisov. To so pravi razlogi. Ljudje na okencih in še kje pa zaradi tega pregorevajo. Z umetno inteligenco moramo pohitriti postopke in zmanjšati število zaposlenih v javni upravi.

Bi še kaj dodali?

CVAR: Blatenje tistih, ki v naši družbi najbolj ustvarjajo, je prešlo vse meje. O tem moramo začeti govoriti vsi, to ponavljati in biti vztrajni – da se zaradi zgolj nekaj kršiteljev, ki pridejo v medije, zakonodaja ne bo več zaostrovala za vse. To se dogaja neprestano. Upam, da bomo s takšnimi razpravami vendarle ustvarili predpogoje za to, da se kaj spremeni.

NIL

Part of Conscia

TARČA KIBERNETSKEGA NAPADA SO LAHKO TUDI MALA PODJETJA

» **Š**tevilni kibernetški napadi so zasnovani široko, avtomatizirano in brez razlikovanja, zato so tarče lahko tudi najmanjša podjetja,« razlaga Kristina Batistič, svetovalka kibernetške varnosti v družbi NIL, del skupine Conscia. Dodaja, da se bodo podjetja soočala z vedno bolj naprednimi napadi, podprtimi z umetno inteligenco, ter grožnjami, povezanimi s hibridnim vojskovanjem.

V ČEM JE BISTVO KIBERNETSKE VARNOSTI? ZAKAJ MORAJO (TUDI) MANJŠA IN SREDNJA PODJETJA POSKRBE TI ZANJO?

Bistvo kibernetške varnosti je zaščita informacij – torej podatkov, sistemov in storitev, ki so ključni za delovanje podjetja. Varnost ni več le tehnična zahteva, temveč poslovna nuja. Napadalci danes ne ciljajo zgolj velikih korporacij – številni napadi so zasnovani široko, avtomatizirano in brez razlikovanja. To pomeni, da lahko tudi najmanjše podjetje postane žrtev, čeprav ni posebej izbrana tarča. Prav zato je pomembno, da tudi mala in srednje velika podjetja vlagajo v osnovne varnostne ukrepe, ozaveščanje zaposlenih in odzivne mehanizme.

V ČEM JE DODANA VREDNOST VAŠEGA VARNOSTNO-OPERATIVNEGA CENTRA – ZA NIL IN ZA VAŠE STRANKE?

Naš varnostno-operativni center (SOC) podpira proaktivno obrambo pred kibernetškimi grožnjami. Njegova največja dodana vrednost je v zgodnjem odkrivanju napadov in hitrem odzivu nanje. S pomočjo naprednih orodij za zaznavanje anomalij, avtomatizacije prek SOAR platform in integracije med sistemi lahko hitro izoliramo naprave,

onemogočimo račune ali blokiramo zlonamerne povezave. To pomeni, da opozorila niso več končna točka, temveč sprožilec za avtomatizirane akcije, ki zmanjšajo čas do odziva in povečajo odpornost organizacije.

KANDIDIRALI STE ZA INŽENIRKO LETA, STE AKTIVNI V WOMEN4CYBER. ZAKAJ JE V IT PROSTOR TAKO ZA MOŠKE KOT TUDI ŽENSKES? KAJ LAHKO PRISPEVAJO?

Spol ne bi smel biti ovira pri izbiri kariere. Če nekoga zanima področje IT ali kibernetške varnosti, naj ga pri tem ne omejujejo stereotipi. Ženske v tim prinašajo drugačen pogled, več povezovanja in sodelovanja, kar omogoča, da tim pripravi bolj celostne rešitve. V iniciativi Women4Cyber Slovenija si prizadevamo za večjo vključenost žensk v kibernetško varnost – ne le zaradi spodbujanja kariernih možnosti žensk, temveč tudi, ker raznoliki timi dokazano sprejemajo boljše odločitve in se boljše spoprijemajo s kompleksnimi izzivi.

KATERI IZZIVI PODJETJA NA PODROČJU KIBERNETSKE VARNOSTI ČAKAJO V PRIHODNJE?

V prihodnjih letih se bodo podjetja na področju kibernetške varnosti soočala z vedno bolj naprednimi napadi, podprtimi z umetno inteligenco, ter grožnjami, povezanimi s hibridnim vojskovanjem. Napadalci bodo postopoma izkazovali višjo raven profesionalizacije, pričakovati pa je tudi povečanje napadov na dobavne verige. Med ključne obrambne ukrepe bodo sodili avtomatizacija odzivov, učinkovito deljenje informacij, sistematično usposabljanje zaposlenih, izboljšanje vidljivosti in nadzor nad neavtorizirano tehnologijo ter zagotavljanje skladnosti z novo

»Naš varnostno-operativni center podpira proaktivno obrambo pred kibernetškimi grožnjami,« razlaga Kristina Batistič, svetovalka kibernetške varnosti v družbi NIL, del skupine Conscia.

zakonodajo, kot so NIS2, AI Act in Cyber Resilience Act. Dinamika med napadalci in obrambnimi mehanizmi bo postajala vse bolj tehnološko zahtevna in strateško usmerjena.

KAKO UMETNA INTELIGENCA VPLIVA NA PODROČJE KIBERNETSKE VARNOSTI – TAKO NA STRANI NAPADALCEV KOT PRI OBRAMBI?

Umetna inteligenca je dvorezen meč. Na strani napadalcev omogoča hitrejšo in bolj prepričljivo phishing napade, avtomatizirano iskanje ranljivosti in enostavnejše generiranje zlonamerne kode. Na obrambni strani pa jo uporabljamo za zaznavanje anomalij, vedenjsko analitiko in avtomatizacijo odziva. V SOC umetna inteligenca lahko pomaga analitikom pri razumevanju konteksta dogodkov in predlaganju naslednjih korakov. Ključno je, da se zavedamo obeh plati in AI uporabljamo odgovorno in premišljeno.

Foto: Depositphotos

10 PREDLOGOV ZA ZAJEZITEV BIROKRACIJE

- Katere birokratske ovire so odveč v računovodstvu, na davčnem področju in za potrebe statistike?
- Kakšne so rešitve?
- Se podjetja zaradi birokratizacije celo že selijo v tujino?

Marija Mica Kotnik

Koraki, ki jih moramo narediti, da bo Slovenija birokratsko prijaznejša, so v resnici preprosti. Potrebovali bi nekaj dobrih informatikov in tehničnih rešitev, predvsem pa politično voljo. Ob pomoči strokovnjakov smo poiskali 10 predlogov za zajezitev birokracije:

A. Protibirokratski ukrepi

1. Enotno poročanje za DDV.

Danes podjetja oddajajo več različnih obrazcev (DDV-O, RP-O, KIR, KPR ...), pri čemer se podatki podvajajo. Predlagamo enotno mesečno

poročilo, ki bi se samodejno razdelilo med institucije. To bi zmanjšalo napake in prihranilo čas.

2. Digitalizacija potnih nalogov in evidenc.

Še vedno je preveč ročnega podpisovanja in hranjenja papirnih dokumentov. Standardizirana elektronska rešitev, neposredno vezana na davčne evidence, bi administracijo občutno poenostavila.

3. Povezava statističnega in davčnega poročanja.

Podjetja danes praktično enake podatke sporočajo dvakrat – enkrat Finančnemu uradu republike Slovenije (Furs) in drugič Agenciji republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Ajpes). Če bi obstajala enotna baza, iz katere bi organi črpali po-

S PRAVIMI IZVOZNIMI VEŠČINAMI IN ZNANJI USPEŠNEJE NA TUJE TRGE

Podatki kažejo, da se številna slovenska podjetja na tuje trge še vedno podajajo brez prave strategije, jasnega načrta in potrebnega znanja.

A uspeh na globalnih trgih ne sme biti naključje – zahteva premišljene korake, razumevanje tržnih specifik in predvsem prave kompetence. Prav zato na SPIRIT Slovenija že vrsto let sistematično vlagajo v opolnomočenje podjetij z veščinami, znanji in orodji, ki so ključ do dolgoročne konkurenčnosti v mednarodnem okolju. Eden najuspešnejših tovrstnih projektov je mednarodni izobraževalni program Vodenje izvoznega poslovanja – International Trade Management™ (ITM), ki ga agencija v sodelovanju s švedskim partnerjem izvaja že skoraj dve desetletji. Program, ki velja za enega najučinkovitejših v EU, omogoča celovit vpogled v strateško vodenje izvoznih aktivnosti, v teh dneh pa ga uspešno zaključuje že 18. generacija slušateljev.

V SLOVENIJI ŽE VEČ KOT 236 IZVOZNIH MENEDŽERJEV

Od leta 2006 je program ITM uspešno zaključilo že 236 izvoznih menedžerjev iz slovenskih malih in srednje velikih podjetij. Rezultati govorijo sami zase – podjetja, ki so vključila svoje kadre v program, so v obdobju treh do petih let po zaključku izobraževanja v povprečju povečala prihodke iz izvoza kar za 40 odstotkov, nekatera pa tudi za več kot 100 odstotkov. »Z odličnimi vsebinami programa ITM želimo podjetjem omogočiti, da do znanja pridejo na strukturiran in praktičen način, ter jim prihra-

niti čas in sredstva, ki jih pogosto izgubijo zaradi napačnih odločitev,« poudarja Tamara Zajec Balazič, direktorica SPIRIT Slovenija. »Veseli nas, da podjetja vse bolj razumejo, da je vlaganje v znanje zaposlenih naložba, ki se vedno obrestuje.«

IZOBRAŽEVANJE, KI USTVARJA PRAVE IZVOZNE STRATEGIJE

Program ITM odlikuje izjemna praktična usmerjenost. Udeleženci pod mentorstvom priznanih mednarodnih strokovnjakov razvijejo konkretne izvozne načrte za svoja podjetja in pridobijo uporabna orodja za učinkovito vodenje mednarodnih aktivnosti. Izobraževanje poteka v angleškem jeziku, delno v Ljubljani, delno v tujini, z vključitvijo najboljših tujih predavateljev in svetovalcev. Namenjeno je predvsem izvoznim menedžerjem in zaposlenim v izvoznih oddelkih mikro, malih in srednje velikih podjetij, mlajšim od

40 let, ki želijo aktivno prispevati k rasti podjetja in njegovemu uspehu na novih trgih.

KAJ PRIDOBIMO UDELEŽENCI?

Udeleženci skozi serijo intenzivnih delavnic in seminarjev pridobijo celovit pogled na mednarodno poslovanje – od trženja in prodaje, do medkulturnih pogajanj, upravljanja sprememb ter raziskav tujih trgov. Posebno težo imajo delavnice Passport2Export, na katerih udeleženci oblikujejo konkretne izvozne načrte in prodajne predstavitve svojih podjetij. Poleg praktičnih znanj program udeležencem omogoča tudi vredne povezave z drugimi slovenskimi izvozniki, ki pogosto prerastejo v dolgoročna partnerstva. Ob zaključku prejmejo mednarodno priznano diplomo organizacije IATTO (International Association of Trade Training Organisations) – potrditev, da obvladajo najvišje standarde vodenja izvoznega poslovanja.

trebne informacije, bi se birokratsko breme občutno zmanjšalo, tako za izvajalce računovodskih storitev kot za podjetja sama.

4. Razširitev uporabe e-računov.

E-računi so se v javnem sektorju že izkazali kot koristen korak. Razširitev na vse poslovne subjekte bi prinesla večjo preglednost, manj prepriševanja in manj napak pri knjiženju.

5. Manj pogosto poročanje za mikro podjetja.

Mikro podjetja in podjetniki z majhnimi prihodki se danes ubadajo z enako količino birokracije kot srednje velika podjetja. Smiselno bi bilo na primer, da bi obračune in poročila oddajali le enkrat na leto, v poenostavljenih oblikah. Poleg tega bi bilo priporočljivo razširiti sistem normirancev, s katerim bi zajeli večje število podjetnikov in s tem dodatno poenostavili poslovanje. Tako bi energijo usmerili v rast, ne v administracijo.

6. Enoten rok za oddajo vseh obrazcev na Furs.

Uskladiti bi morali obrazce DDV, REK, RPO, bilance in podobno.

7. Enoten državni kanal/portal za oddajo vseh obveznosti.

Nadomestil bi več različnih sistemov, ki jih imamo zdaj.

8. Samodejna opozorila in pravočasno obveščanje o neoddanih obrazcih.

9. Namesto vsakoletnega dodajanja novih poročil – optimizacija in združevanje obstoječih.

Zelo koristna bi bila tudi večja avtomatizacija in povezljivost med Fursom, Ajpesom, Banko Slovenije, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ), Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), SPOT točkami in bankami, da bi podatke sporočali samo enkrat eni od teh ustanov, nato pa bi lahko krožili sami. »Iz prakse so take sinhronizacije že razvidne, vendar nam to ne pomaga, če je vedno več dodatnih poročanj,« opaza Katarina Ložar iz Vizije računovodstva.

10. Omejitev naknadnih kontrol.

Za ZPIZ bi bile lahko naknadne kontrole za največ pet let nazaj, ne pa za deset let in več.

➤ **Iz lastnih izkušenj lahko povemo, da se vse več večjih podjetij in tujih investorjev odloča za vzpostavitev finančnih ali podpornih centrov v Zagrebu, Beogradu in drugod po Balkanu – zelo redko pa v Sloveniji.**«
Domen Praznik, Unija Group

B. Zakaj se podjetja tako otepajo birokracije?

Odgovor je jasan: manj birokracije pomeni več časa in energije za rast podjetij, razvoj idej in ustvarjanje novih delovnih mest. S poenostavitvijo administrativnih postopkov lahko v Sloveniji zgradimo še bolj zdravo, pregledno in konkurenčno poslovno okolje, v katerem podjetniki raje vlagajo doma kot odhajajo v tujino. Tako odgovarja Domen Praznik, regionalni direktor za računovodstvo in obračun plač pri podjetju Unija Group.

C. Za začetek je treba zmanjšati število zakonov

Število zakonov in podzakonskih predpisov iz leta v leto raste, s tem pa tudi kompleksnost administracije, ki je zahtevana od podjetnika. Ta seveda ne pomaga podjetniku, pač pa služi aparatu – ki naj bi vedel, kakaj določen podatek potrebuje, pojasnjuje Dušan Jeraj, davčni svetovalec družbe iConsult in predsednik Zbornice davčnih svetovalcev Slovenije:

»Podjetnik, ki danes odpre s. p. ali d. o. o., ob tem zagotovo ne more več poznati vseh predpisov, ki bi jih moral poznati. Država naredi premalo na področju izobraževanja in podpore.«

Omejevanje birokracije je proces, ki ga bo treba začeti z zmanjševanjem števila zakonov in podzakonskih aktov, in ne z odpravo posameznega obrazca, poudarja Dušan Jeraj: »Menim, da bi se morale glede tega predvsem država in javne agencije vprašati, ali določen podatek res potrebujemo. Ali ga res potrebujemo od tako velikega števila zavezancev?«

Vsako leto želimo dodatno birokratsko urediti še dve ali tri področja – kar seveda pomeni dodatna bremena za podjetnike, računovodske servise in tudi za državo, opozarja Jeraj.

SLOVENIJA BIOTECH HILLS Z NAMI V PRIHODNOST

Slovenija kot ključ prihodnosti biotehnološkega raziskovanja, inovacij in proizvodnje v Evropi

Slovenija Biotech Hills je eden ključnih gradnikov novega slovenskega biotehnološkega ekosistema, ki našo državo postavlja na svetovni zemljevid inovacij v farmaciji in biotehnologiji. Pobuda, ki združuje več kot 30 partnerjev iz raziskovalnega in gospodarskega okolja, želi Slovenijo uveljaviti kot privlačno destinacijo za biotehnološke investicije, razvoj, proizvodnjo in izobraževanje. Z lego v središču Evrope, varnim okoljem in močno industrijsko tradicijo ima Slovenija vse pogoje, da postane evropsko središče znanja in napredka.

STRATEŠKO PARTNERSTVO ZA PRIHODNOST

Kot prva tovrstna pobuda pri nas Slovenija Biotech Hills gradi na strateškem partnerstvu, mednarodni prepoznavnosti in inovativnem sodelovanju. Cilj je spodbuditi izmenjavo znanja, privabiti naložbe ter ustvariti zakonodajni okvir za hiter razvoj biotehnološkega sektorja in nova delovna mesta. Evropska unija je biotehnologijo, skupaj z digitalnimi in čistimi tehnologijami, prepoznala kot eno od treh strateških industrij prihodnosti. Slovenija ima do leta 2030 priložnost, da postane vodilna v regiji, pri čemer bosta ključni naslednji dve leti – zlasti zaradi pomanjkanja strokovno usposobljenih kadrov.

TRADICIJA IN INOVACIJE Z ROKO V ROKI

Biotehnološka in farmacevtska industrija že danes ustvarjata več kot 6 % BDP in neposredno zaposlujeta 13.500 ljudi, posredno pa še okoli 40.000. Do leta 2030 naj

1.letno srečanje partnerjev in podpornikov zavoda na Bledu

bi število zaposlenih naraslo za več tisoč. Panoga ustvarja visoko dodano vrednost – povprečno 122.000 evrov na zaposlenega, kar je skoraj dvakrat več od državnega povprečja. Kar 40 % celotnega slovenskega izvoza prihaja iz podjetij, povezanih z biotehnologijo in farmacijo. Število novih patentov raste za 15 % letno, največja podjetja pa so v razvoj in proizvodnjo vložila že več kot dve milijardi evrov, kar potrjuje strateški namen, da se Slovenija uveljavi kot evropski razvojni in proizvodni center biotehnologije.

STRATEGIJA RAZVOJA DO LETA 2030

Zavod Slovenija Biotech Hills pripravlja strategijo razvoja biotehnološke in farmacevtske panoge do leta 2030, ki bo vključena v nacionalno industrijsko strategijo in usklajena z vlado. Glavni cilji vključujejo:

- ★ spodbujanje vrhunskih talentov z davčnimi olajšavami za prva zaposlovanja,
- ★ privabljanje mednarodnih strokovnjakov s spodbudnimi davčnimi pogoji,

- ★ stabilno financiranje raziskav in močnejše povezovanje javnih in zasebnih partnerjev,
- ★ podporo prebojnim investicijam in hitrejšo izdajo dovoljenj za infrastrukturne projekte,
- ★ spodbujanje startupov z ugodnejšimi pogoji, ustanovitev patentne pisarne in tehnološkega parka,
- ★ pozicioniranje Slovenije kot biotehnološkega stičišča Evrope z enotno točko za vlagatelje in promocijo prek gospodarske diplomacije.

POGLED NAPREJ

Slovenija Biotech Hills ni le projekt, temveč vizija prihodnosti – ustvariti okolje, kjer se prepletata znanost in podjetništvo, kjer se mladi raziskovalci povezujejo z industrijo in kjer država prepozna biotehnologijo kot motor razvoja. Slovenija ima vse: znanje, tradicijo, ljudi in priložnost. Z odločnim sodelovanjem vseh deležnikov lahko postane ena vodilnih biotehnoloških držav Evrope.

» Podjetniki pogosto šele med poslovanjem spoznajo, koliko birokracije jih čaka.«

Katarina Ložar,
Vizija računovodstvo

Č. Obveznosti podjetij, ki jih je treba obdržati

Nekatera poročanja so za podjetniško okolje pomembna ne le zaradi zakonskih zahtev, temveč tudi zaradi transparentnosti, zaupanja in dolgoročne konkurenčnosti, zato Domen Praznik meni, da bi bilo smiselno obdržati:

- ★ Letno poročilo za Ajpes, ki zagotavlja transparentnost poslovanja in je pomemben vir informacij za banke, partnerje in javnost.
 - ★ Poročanje o DDV in davku od dobička, ki je ključno za nadzor in pobiranje davkov, ob tem pa je treba poenostaviti obrazce in zmanjšati podvajanja.
 - ★ Poročila o prispevkih in zaposlenih – ker varujejo socialne pravice zaposlenih, so nenadomestljiva.
 - ★ B2B e-računi od leta 2027. Prihodnost je digitalna. Obvezni e-računi med podjetji bodo povečali preglednost, zmanjšali napake in pospešili procese. Ključno bo, da bo implementacija čim hitrejša in v praksi čim bolj uporabna.
- »Zdravniška zbornica Slovenije (ZZS), ZPIZ, poročanje o štipendijah, statistična poročila, pojasnila za banke in druge institucije pa naj izhajajo iz podatkov, ki jih Furs že ima,« dodaja Ložarjeva.

D. Je birokracija kriva, da se podjetniki selijo v tujino?

Če v Sloveniji želimo, da podjetniki ostanejo in razvijajo svoje ideje doma, jim moramo omogočiti stabilno in prijazno administrativno okolje, saj manj birokracije pomeni več časa za inovacije, rast in zaposlovanje, so se strinjali vsi sogovorniki.

Domen Praznik razlog za selitve prepoznava v pogostih spremembah zakonodaje, ki ustvarjajo negotovost. Katarina Ložar dodaja, da so selitve podjetij v tujino bolj povezane z davčno ugodnostjo in poslovnimi priložnostmi kot z birokracijo: »Je pa res, da podjetniki pogosto šele med poslovanjem spoznajo, koliko birokracije jih čaka.«

Da bi podjetniki ob manj birokracije in več stabilnosti raje vlagali doma kot pa iskali priložnosti v tujini, se strinja tudi Praznik: »Iz lastnih izkušenj

lahko povemo, da se vse več večjih podjetij in tujih investorjev odloča za vzpostavitev finančnih ali podpornih centrov v Zagrebu, Beogradu in drugod po Balkanu – zelo redko pa v Sloveniji.«

Dodaja, da takšni trendi za Slovenijo dolgoročno niso obetavni, saj izgubljam priložnost, da bi privabili večje investitorje in centre znanja.

E. Kako zajezi selitve podjetnikov v tujino?

1. Stabilna davčna zakonodaja.

Podjetniki potrebujejo predvidljivost in zaupanje, da se pravila ne bodo spreminjala vsako leto.

2. Enotna digitalna točka za podjetnika.

Vse prijave, poročila in spremembe (zaposlitev, davčne obveznosti, poslovni naslov) bi morale potekati prek ene platforme.

3. Poenostavitev za mala podjetja.

Manj pogosto poročanje in manj obveznosti za podjetja z nizkimi prihodki, kjer strošek birokracije pogosto preseže koristi.

4. Večja digitalna podpora podjetnikom.

Vira: Domen Praznik, regionalni direktor za računovodstvo in obračun plač pri podjetju Unija Group, in Katarina Ložar, poslovna direktorica podjetja Vizija računovodstvo

Dušan Jeraj kot cilj države oziroma politike ne vidi toliko tega, da zajezi odhod podjetnikov iz Slovenije, ampak predvsem, da v Slovenijo privabi nove podjetnike, ki bodo pri nas ustvarjali delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, predvsem pa porabljali svoj dohodek v Sloveniji: »To bi lahko naredili samo z bistveno prijaznejšo davčno politiko, z občutno manj birokracije in s spremembo miselnosti v lokalnem okolju (podjetnikom prijazno okolje).«

A če uspemo zmanjšati birokracijo, znižati obremenitev dela in zagotoviti stabilno poslovno okolje, lahko te trende obrnemo v svojo korist in Slovenijo ponovno postavimo na zemljevid privlačnih poslovnih destinacij.

» Podjetnik, ki danes odpre s. p. ali d. o. o., ne more poznati vseh predpisov, ki bi jih moral poznati.«

Dušan Jeraj, iConsult
in Zbornica davčnih
svetovalcev Slovenije

T-2 Varnostne rešitve Zanesljiv partner za digitalno zaščito

Vi se osredotočite na rast in razvoj svojega podjetja, mi pa 24/7 skrbimo za njegovo digitalno varnost z vrhunsko ekipo slovenskih strokovnjakov in naprednimi rešitvami, prilagojenimi vašim potrebam.

Foto: Depositphotos

PODJETNIKI, INDIVIDUALNI RAČUNI SO DOBRA IZBIRA TUDI ZA VAS

- 15-% davek plačate samo ob dvigu sredstev z računa, in ne ob vsaki prodaji. Po 15 letih je davčna stopnja 0.
- Vložki so omejeni na 150.000 evrov.
- Z njimi lahko poskrbite tudi za finančno varnost svojih otrok.

Maja Virant

Marca prihodnje leto prihajajo individualni naložbeni računi (INR). Ti bodo, kot kaže, dobra dodatna možnost vlaganja in varčevanja. Na žalost samo dodatna, ker bodo vložki precej omejeni – vložili boste namreč lahko največ 150.000 evrov. Kljub temu pa bodo INR zanimivi tudi za vas, podjetnike: ker so davčno in birokratsko ugodnejši. Po 15 letih poberete vložek in donose brez davka. Morda z njimi lahko poskrbite tudi za večjo finančno varnost otrok.

Poiskali smo nekaj odgovorov o individualnih računih.

1. VPRAŠANJE: Naj ga vzamem ali ne?

Da. Če sledite načelu razpršenosti svojega premoženja in vas ni strah vlaganja sredstev v vrednostne papirje, je odgovor jasen. Tako pojasnjuje finančni strokovnjak in analitik pri družbi CM - Equity AG in na platformi Optimtrader Nikola Maljković: »INR ima kar nekaj birokratskih in davčnih prednosti, ki se jih vsekakor izplača izkoristiti.« Poglejmo ključne prednosti INR.

5 PREDNOSTI INR

a. Davčno so ugodnejši.

Z INR so dolgoročni vlagatelji davčno nagrajeni. Davka na kapitalski dobiček namreč ne plačate ob vsaki prodaji, ampak šele ob dvigu sredstev. Če boste z dvigom počakali 15 let, davka sploh ne boste plačali.

Če pa boste sredstva potrebovali prej kot v 15 letih, boste za razliko dobička plačali 15 odstotkov davka, ne glede na to, kdaj boste prodajali.

b. Dividende lahko reinvestirate.

Vse, kar boste s svojimi naložbami zaslužili, lahko reinvestirate naprej. Svoje naložbe lahko tudi prodajate (sredstva še vedno pustite na INR) in kupujete druge.

To je z davčnega vidika bistveno ugodneje kot pri klasičnih trgovalnih računih. Pri slednjih je vsaka prodaja davčni dogodek, zato plačate davek na kapitalski dobiček, nam je pojasnil Nikola Maljković. Višina davka je v tem primeru odvisna od trajanja lastništva.

Če imate instrument v lasti manj kot pet let, plačate 25 odstotkov davka, po petih letih 20 odstotkov, po 10 letih 15 odstotkov. Po 15 letih lastništva ste plačila davka oproščeni.

Če boste na INR denimo prodali delnice Krke in ta sredstva od prodaje vložili v delniški sklad (dobička torej ne boste dvignili z INR), to ne bo upoštevano kot davčni dogodek in davka ne boste plačali.

Pozor: Če boste sredstva dvignili z računa, tudi če bo šlo denimo samo za dividende, bo to štel za davčni dogodek in plačali boste 15 odstotkov davka. Ključno je torej, da sredstva ostajajo in se na INR kopičijo vsaj 15 let. V praksi je tako možnih več neobdavčenih izplačil, če med enim in drugim izplačilom mine 15 let.

c. Vse je na enem mestu.

INR omogoča konsolidacijo naložb, kar pomeni, da so na enem računu združene različne naložbe, denimo delnice, skladi, obveznice. S tem imate boljši pregled nad portfeljem, olajšuje pa tudi upravljanje in davčno poročanje.

č. Lažje je vztrajati 15 let.

Ključni dejavnik vlaganja v vrednostne papirje je čas. Dolgoročno vlaganje prinaša lepe donose, ne smete pa se prestrašiti morebitnih pretresov na trgu. Ti so, mimogrede, nekaj povsem normalnega.

Če vas bo strah morebitnih pretresov na trgu, boste pri INR lahko sredstva iz bolj tveganih naložb, na primer delnice posameznih podjetij, prenesli v varnejše naložbe, denimo sklade denarnega trga. Ker bodo sredstva krožila znotraj INR (ničesar ne smete dvigniti z računa), ne boste plačali davka, pojasnjuje Nikola Maljković.

Če boste isto želeli narediti pri navadnem trgovalnem računu, bo to štel za davčni dogodek. Plačali boste davek na kapitalski dobiček v višini, odvisni od trajanje lastništva.

d. Manj je birokracije.

Davčno poročanje je pri INR avtomatizirano. Ne bo vam treba vlagati letnih davčnih napovedi za dohodek na računu. To je prednost v primerjavi s klasičnimi trgovalnimi računi, saj morate tam vse posle prijaviti do konca februarja za prejšnje leto, dodaja Nikola Maljković.

POSTAVLJAJO ZGLED DOLGOTRAJNE OSKRBE

Dom dr. Janka Benedika, ki ga vodi direktor Alen Gril, zavestno vlaga v razvoj zaposlenih, oskrbo varovancev in visoko raven strokovnosti. Vse to se odraža v kakovostnem poslovanju na vseh ravneh.

Dom dr. Janka Benedika je srčna ustanova, ki v središče svojega delovanja postavlja človeka. Poseben poudarek namenja skrb za zaposlene: vlagajo v fleksibilne urnike, odprto komunikacijo, stalna usposabljanja in dobro timsko vzdušje.

Pri delu z varovanci so ključni spoštovanje, dostojanstvo in individualna obravnava. Poleg strokovne zdravstvene in socialne oskrbe razvijajo tudi programe, ki povezujejo različne

generacije in vključujejo lokalno skupnost. Kot del mreže Demenci prijaznih točk posebno pozornost namenja osebam z demenco. Strokovnost doma potrjujejo številni certifikati kakovosti kot tudi angažiranost pri sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki ter študenti medicine in zdravstvene nege. Dom tako združuje profesionalno odličnost, človečnost in inovativnost ter s tem postavlja standarde za sodobno dolgotrajno oskrbo v regiji in širše.

Dom
dr. Janka Benedika
Radovljica

Šerčerjeva ulica 35,
4240 Radovljica
Tel.: 04/ 53 75 000

www.djb.si

Davčno poročanje je pri INR avtomatizirano. Ne bo vam treba vlagati letnih davčnih napovedi.

2. VPRAŠANJE: Koliko naj vložim?

Če lahko, vlagajte maksimalne dovoljene zneske, torej prvo leto 20.000 evrov in nato vsako leto še 5.000 evrov, svetuje Nikola Maljković: »Prav tako svetujem, da če zaupate slovenskemu gospodarstvu, razmislite še o dodatnih petih tisočakah, ki jih lahko letno vložite na slovenski trg.«

Vsak INR račun je tako sestavljen iz dveh podračunov, in sicer:

- ★ osnovnega podračuna: nanj lahko vplačate 20.000 evrov v prvem letu in nato po 5.000 evrov na leto;
- ★ posebnega podračuna: nanj lahko vplačate dodatnih 5.000 evrov na leto (od drugega leta dalje), vendar samo za slovenske dinamične instrumente ali izdaje Republike Slovenije.

Skupni vložek je omejen na 150.000 evrov, bi se pa ta omejitev lahko sčasoma še spremenila, pravijo strokovnjaki.

Če želite v vrednostne papirje vlagati večje zneske, morate imeti še klasični trgovalni račun.

Skupni vložek je omejen na 150.000 evrov.

3. VPRAŠANJE: Kaj so minusi INR za podjetnike?

Glavna pomanjkljivost INR je omejitev višine sredstev, ki jih lahko investirate. INR je namreč primarno namenjen spodbujanju široke udeležbe malih vlagateljev in vlagatelj, ki vlagajo prvič. Vložek je omejen na 150.000 evrov v celotnem obdobju vlaganja, s čimer želijo omejiti, da bi INR postal davčno zatočišče za premožnejše posameznike.

Pomanjkljivost je tudi, da lahko v življenju odprete samo en INR. Ko ali če ga boste zaprli, ga nikoli več ne boste mogli odpreti.

4. VPRAŠANJE: Ga lahko odprem tudi kot pravna oseba?

Ne. Pravna oseba ali samostojni podjetnik INR-ja ne more odpreti; odprete ga lahko le kot fizična oseba. Biti morate slovenski davčni rezident. Starši ga lahko odprete tudi za mladoletnega otroka, ki ga dobi v upravljanje, ko dopolni 18 let.

Če ste razmišljali, da bi svojim otrokom namenili nekaj finančnih sredstev, bi bil INR lahko dobra mo-

žnost za to. Sredstva na računu bi se zanje plemenitila, še preden bi vaši otroci postali polnoletni. Ko bi v upravljanje dobili svoj INR, bi se na njem verjetno nabral že kar soliden kupček sredstev.

5. VPRAŠANJE: Kam lahko vlagam sredstva?

Na voljo so vam instrumenti kapitalskega trga, torej delnice, obveznice, ETF-ji, vzajemni skladi, zakladne menice in republiške slovenske obveznice.

Ne boste pa mogli vlagati v kriptovalute, CFD-je (kratkoročne špekulacije na cene), izvedene instrumente (opcije, termenske pogodbe, zamenjave), ne-regulirane instrumente ali instrumente zunaj območja EU, EGP ali OECD.

6. VPRAŠANJE: Kje ga lahko odprem?

Pri pooblaščenih posrednikih in bankah, vpisanih v register Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP).

Vsaka banka ali posrednik bo lahko določil svoje lastne provizije, vključno s stroški vzdrževanja, trgovanja in dviga, brez regulativne omejitve. ATVP bo sicer redno objavljala primerjalno tabelo provizij ponudnikov, zato presenečenj v tem pogledu ne bi smelo biti.

7. VPRAŠANJE: Ali je INR varnejši kot klasični trgovalni račun?

Ne, v osnovi je tveganje enako in odvisno od dogajanja na trgu. Vrednost delnice se bo na obeh računih gibala enako, zato tudi tveganje ni nič manjše.

8. VPRAŠANJE: Ali lahko obstoječe naložbe prenesem na INR račun?

Ne. Vsa vplačila in izplačila na INR račun so izključno v denarju.

Izjema prenosa z INR na navaden trgovalni račun velja samo ob dedovanju ali mirovanju računa, denimo zaradi smrti vlagatelja ali dolgotrajne neaktivnosti. Prav tako bodo do prenosa upravičeni delničarji Vzajemne v okviru preoblikovanja družbe. Ti bodo svoje delnice lahko neposredno prenesli na svoj INR.

INR lahko odprete le kot fizična oseba in biti morate slovenski davčni rezident.

PRED NEGOTOVIMI RAZMERAMI SE ZAVARUJTE Z NAKUPOM ZLATA

Edisongold, ki je pred kratkim odprl poslovalnico v Ljubljani, ponuja vrhunske in konkurenčne možnosti za naložbe v zlato, za katero v sedanjih negotovih časih vlada vse večje zanimanje.

Septembra smo bili znova priča rasti cene zlata, ki se je v kratkem času zvišala za okoli 10 %. Takšna gibanja ob globalnih razmerah niso presenečenje. Ameriško finančno ministrstvo je razkrilo, da so zlate rezerve presegle vrednost enega bilijona dolarjev – več kot 90-krat več od uradno zabeleženega zneska. To potrjuje, da zlato ostaja nepogrešljiv varni pristan in ključni instrument svetovnih financ.

RAST ZLATIH REZERV

Dogodki zadnjih let, od vojne v Ukrajini do zamrzitve ruskih deviznih rezerv, so pokazali, da fiat valute niso vedno zanesljive. Zato številne države povečujejo delež zlata v svojih rezervah. Kitajska je razvila strategijo, da prek Šangajske borze zlata (SGE), ki obvladuje približno 75 % svetovne trgovine s fizičnim zlatom, postane globalno središče za shranjevanje tujega zlata.

Centralne banke letno kupijo več kot 1.000 ton zlata – največ po letu 1950. Kitajska je svoje rezerve povečala na približno 2.300 ton, a še vedno zaostaja za ZDA. Napovedi kažejo, da bi se cena zlata v prihodnjih letih lahko povzpela tudi do 5.000 USD za unčo.

ZANIMANJE ZASEBNIH VLAGATELJEV

Zlato ostaja v središču svetovne politike, medtem pa zasebni vlagatelji vse bolj prepoznavajo njegovo varnost in donosnost. Kar je bilo včeraj drago, je danes zamujena priložnost. Napovedi za konec leta kažejo, da bi se cena lahko gibala

med 110.000 € in 120.000 € za kilogram (4.150 \$ – 4.530 \$ za unčo).

NOVA POSLOVALNICA V LJUBLJANI

»Ob 35-letnici delovanja ponosno sporočamo, da smo na Savski cesti 9 v Ljubljani že odprli novo poslovalnico Edisongold. Enota je zasnovana po najvišjih evropskih standardih trgovanja s plemenitimi kovinami, kjer so na prvem mestu varnost, diskretnost in strokovnost,« razlagajo v Edisongoldu. Kot neposredni partner priznane švicarske kovnice Argor-Heraeus svojim strankam zagotavljajo stalno dobavo naložbenih zlatih palic. Poleg tega nudijo širok nabor zlatih kovancev vodilnih svetovnih kovnic, med katerimi izstopajo dunajski filharmoniki, dukati, ameriški orli, kanadski javorjev list in avstralski kenguruji.

KONKURENČNI POGOJI ZA NAKUP

»Znani smo po visokih in konkurenčnih odkupnih cenah lomljenega zlata, ki jih sproti prilagajamo gibanju cen na svetovnih trgih. Naše cene so transparentne in enake kot objavljene na spletni strani, ne glede na količino, pri večjih zneskih pa lahko ponudimo še ugodnejše pogoje,« poudarjajo v Edisongoldu. Z novo poslovalnico v Ljubljani so še bližje svojim strankam in jim omogočajo varen ter zanesljiv dostop do naložbenega zlata.

» V Sloveniji smo absolutno premalo ambiciozni.«

»AMBICIJA JE Z IPO ZBRATI VSAJ MILIJARDO EVROV.«

- Ali veste, koliko letov na leto opravi Miha Jagodic, solastnik startupa Bloq.it?
- Zakaj je Slovenec, solastnik startupa s sedežem v Lizboni, tako ambiciozen?
- Zakaj v Sloveniji ne vidi prednosti, zaradi katere bi se preselil nazaj?

Goran Novković
Foto: arhiv Bloq-it

Miha Jagodic je pred sedmimi leti z dvema portugalskima partnerjema v Lizboni ustanovil podjetje Bloq.it, ki se ukvarja s pametnimi paketomati. Podjetje je bilo pred dvema letoma vredno 50 milijonov evrov, zdaj pa je vredno že 200 milijonov evrov.

Od kod takšna rast vrednosti podjetja?

Rast vrednosti podjetja sledi rasti prihodkov in naši poziciji na trgu. Trg pametnih paketomatov raste zelo hitro, mi pa se pozicioniramo kot vodilno podjetje na tem trgu.

S čim natančno se ukvarjate?

Postavljamo infrastrukturo pametnih paketomatov. Proizvajamo paketomate in programsko opremo ter jih tudi nameščamo in vzdržujemo.

Zakaj ste se s soustanoviteljema odločili za Portugalsko, in ne za Slovenijo? Kakšne so tam razmere za startupe?

Za Portugalsko smo se ob ustanovitvi podjetja odločili povsem pragmatično, ker gre za večji trg, več ljudi, več priložnosti, več možnosti financiranja. Tudi vsi španski skladi namreč sodijo na iberijsko območje. V celotni regiji je tako na voljo bistveno več financiranja.

Mar ni Lizbona znana po enem od najboljših startup okolij v Evropi?

Rekel bi, da je na to temo predvsem več piarja. Lizbona na tem področju v resnici še zelo zaostaja za Londonom, Berlinom, Parizom in tudi Barcelono. Je pa res, da je sem mogoče privabiti dobre talente, ker jim predstavijo življenje na morju in prijetno vreme. Pred leti so bili v Lizboni tudi življenjski stroški ugodnejši.

Ali to pomeni, da v Lizboni tudi startupovce privabljajo z družabnim življenjem in naravo?

To je paradoks. Ujamejo jih na družabno življenje, potem morajo pa samo delati.

Kaj mora Slovenija narediti, da bi več startupovcev prišlo investirat v Slovenijo?

Nočem se preveč dotikati zakonodaje, a zagotovo bi pomagalo, če bi imeli stabilno zakonodajo. Da bi bile razmere v okolju, kjer se investira, stanovitne, ne pa da se sistem spremeni trikrat v mesecu in investitorji zato ne vedo, kaj lahko pričakujejo glede donosa.

Sloveniji zagotovo manjka boljša letalska povezanost. Geografsko smo sredi Evrope, letalske povezave pa so slabe. Kadarkoli hočem koga navdušiti, da bi prišel v Slovenijo, pogleda možnosti za letalske vozovnice, zato mi to povedo.

Seveda pa bi morali narediti tudi kaj, ko gre za obremenitev plač, da bi lahko privabili talente. Portugalska ima prav tako lepo naravo in to zna unovčiti. Mi tega ne znamo.

Letošnji dogodek Slovenia Business Bridge, ki ga novembra organizira AmCham, bo v znamenju slogana Ambiciozna Slovenija. Smo v Sloveniji premalo ambiciozni?

Absolutno smo premalo ambiciozni. Mislimo, da smo zelo uspešni, a sploh ne vemo, kako ne-ambiciozni smo.

Ko se pogovarjam s slovenskimi ustanoviteljji podjetij, vsi sanjajo o prodaji podjetja (o exitu), že preden podjetje sploh ustanovijo. S tem ni nič narobe. Exit je uspeh podjetnika. Ampak ko jih vprašam, s kakšnim exitom bi bili zadovoljni, pravijo, da z 10, 20, morda 50 milijoni evrov. S tem bi srečni odšli uživati na Bali.

To ni ambicioznost. Že v Evropi je ambicioznost bistveno večja; ni treba gledati v Ameriko. Tukaj imamo že semenske investicije vrednosti 50 milijonov in več, v Sloveniji pa se pogovarjamo o 50-milijonskem exitu. Na takšni ravni ni mogoče privabiti perspektivnih startupov.

Koliko vaših pametnih paketomatov je trenutno že v uporabi? Kje vse so?

Že ta mesec bomo dosegli raven 20 tisoč paketomatov, postavljenih po Evropi, v desetih dr-

žavah. Najpomembnejše med njimi so Francija, Nemčija, Anglija, Beneluks, Španija, Portugalska, Italija in Češka.

Zakaj so pametni?

Dobro vprašanje; prej bi rekel, da so digitalni. Pametni je izraz, ki smo ga uporabljali na začetku, ker se v angleščini izdelek imenuje Smart Locker.

V čem je njegova dodana vrednost?

Ko smo vstopili na trg, so paketomate proizvajala podjetja, ki so se ukvarjala z izdelavo uličnih klopc, svetilnikov in podobno. To so bili železni izdelki iz proizvodnje.

Paketomat pa je lahko veliko več. Mi danes upravljamo več kot pet milijonov paketov vsak mesec. To zahteva ogromno podatkovnih analiz. Planiramo pot paketa od skladišča in pošte do paketomata. Zdaj nam pomagajo že algoritmi umetne inteligence.

To je naša največja prednost. Naši paketomati so kot omrežje za monitoring veliko bolj napredni kot vsi drugi na trgu.

Kaj to pomeni za uporabnika?

Za uporabnika niti ni večje razlike, veliko bolj pomembno pa je to za logistične službe, ki paketomate upravljajo. Uporabnik ima na naših paketomatih vse možnosti: dostavljajo mu lahko različni logisti, s paketomata pa lahko pakete tudi vrača. V Evropi je že vsak peti paket vrnjen.

Upravljamo več kot pet milijonov paketov na mesec.◀

Kaj pa pametni paketomat pomeni za podjetja, ki niso v logistiki?

Prva funkcija mreže paketomatov je, da zniža strošek dostave. To pomeni, da bo produkt verjetno lažje prodati. Namesto dostave, ki bi stala tri ali štiri evre, bo blago mogoče dostaviti v paketomat za bistveno nižji strošek ali celo brezplačno.

Pred kratkim ste izjavili, da ciljate na ameriški trg. Kaj je v času Donalda Trumpa tako privlačnega v ZDA?

Velikost trga. Ameriški trg paketomatov je še zelo nerazvit in to je ena od redkih panog, kjer je Evropa veliko bolj napredna. Tako je zaradi kompleksnosti dostav, saj nimamo takšnega sistema ulic kot v ZDA.

Toda tudi ZDA iščejo rešitve za optimizacijo logističnih stroškov. Vračila paketov tudi tam niso več zastoj. Logisti bomo morali sprejeti produkt, ki bo omogočil znižanje stroškov, zato imamo priložnost, ker smo v bistvu prvi večji igralec.

Vas ni strah geostrateških razmer?

Niti ne. Je pa res, da je naša proizvodnja samo v Evropi. Imamo štiri proizvodne enote, dve na

Portugalskem, eno v Litvi in eno na Poljskem. Razmišljamo, da bi poskusili s proizvodnjo tudi na Kitajskem oziroma Tajskem in v ZDA. Poskušamo jo razviti na treh celinah, ker želimo biti prvi – ne zaradi situacije s slovenskim zetom.

Kako gledate na prihodnost zadnjega kilometra dostave?

Zadnja milja dostave je znana kot tista, ki je za logista daleč največji strošek. Zato so paketomati zdaj tako priljubljeni; namesto da paket roma v 50 različnih hiš, je 50 paketov lahko dostavljenih na eno mesto, za katerega vsi vedo.

V državah, kjer je postavljenih že zelo veliko paketomatov, se preference kupcev vedno bolj spreminjajo. Ne odločajo se več za dostavo na dom, ampak za dostavo v paketomat oziroma zunaj doma.

Pričakujemo, da bo čez pet let večina paketov, ki jih bomo prevzeli oziroma naročili, dostavljena

Naše podjetje skrbi za kompleksno predelavo lesne biomase v obnovljive vire energije. Poleg tega boste v naši ponudbi našli tudi veliko ostalih storitev, kot so:

www.biomasa-kostanj.si

**MLETJE LESA NA TERENU
(hlodovina, žagarske obrezline, zeleni odrez)**

**ODKUP GOZDNIH
SEKANCEV**

**ODKUP ŽAGARSKIH
OBREZLIN, CELULOZNEGA
LESA IGLAVCEV,
LISTAVCEV**

NOVO - spletna prodaja!

Pri nas dobite lesne sekance za velike ali male odjemalce, pelete vrečene ali pakirane na paleti in brikete listavcev pakirane v kartonu.

Naslov:
Medlog 63, 3000 CELJE

Telefon:
041 639 885, 031 556 376, 031 644 477

E-mail:
kostanj.doo@siol.net

» Vsaka ulica bo imela en paketomat.«

zunaj doma. Za dostavo na dom pa bo treba plačati zelo veliko premijo. Vsaka ulica bo imela en paketomat.

V moji vasi so nam vzeli tudi poštni nabiralnik.

Zdaj pa bi lahko imeli vsaj paketomat.

Kako vidite vlogo Evrope v tekmi s tehnološkimi velikani ZDA in Kitajske?

V Evropi imamo nekaj res uspešnih zgodb, denimo Revolut in Vinted. Ampak vsa ta uspešna startup podjetja imajo ustanovitelje, ki so izkušnje pridobili v ZDA, nato pa so se ustalili v Evropi. Izvor podjetij je še vedno ameriški.

Pred kratkim sem bil na Kitajskem, kjer smo opazovali našo proizvodnjo. Kitajci so res lačni uspeha, osredotočeni so na uspeh in rast. Žal sem malo pesimističen; mislim, da to načenja dolgoročno konkurenčnost EU.

Nočem reči, da se to ne more spremeniti, a naš fokus je ta hip drugje. Vsi govorijo, da je Evropa regulirana, vendar to res opažam tudi sam.

Na Kitajskem so nam rekli, da ljudem ponudijo možnost delati vsako drugo soboto, in ti res pridejo delat. To ni obvezno, omogoča pa 50 odstotkov boljše plačilo za soboto. Imajo zelo veliko tekmovalnega naboja. Ko sem prišel iz Kitajske, sem bil tako navdihnjen kot nekoč, ko sem vračal iz ZDA.

Edina, ki me glede tekmovalnega naboja ne navdihuje, je trenutno Evropa. Mi zaposlujeemo 400 ljudi in pri toliko zaposlenih se zgodi, da moraš včasih koga odpustiti. Statistično je nemogoče, da do tega ne bi prišlo. Pri tem plačujemo od 30.000 do 50.000 evrov odpravnine.

Kje vidite Bloq.it čez pet let?

Smo malce nekonvencionalno ambiciozni. Želimo se razviti v podjetje, ki bo sposobno izpeljati prvo javno ponudbo delnic (IPO). V treh letih nam to še ne bo uspelo, v petih letih pa je že mogoče. Takrat imamo v načrtu 50 milijonov evrov stalnih prihodkov iz naslova programske opreme in 250 milijonov evrov prihodkov, ki niso vsakoletni, to je od prodaje paketomatov. Skupaj 300 milijonov evrov na leto.

Vrednost IPO bo več milijard evrov. Ambicija pa je, da se v treh do petih letih preseže vsaj milijardo evrov zbranega kapitala. IPO bi izpeljali pri vrednosti podjetja, ki bi bila vsaj dobri dve milijardi evrov.

Forbes vas je na Portugalskem uvrstil med top 30 uspešnih podjetnikov, mlajših od 30 let. Ali kaj tuhtate, da bi se službeno vrnili v Slovenijo?

Uf. Včasih se igram s to idejo, ne vidim pa, kako bi to izpeljal. Morda bi to storil, če bi bil edini ustanovitelj podjetja. Sicer pa znotraj Evropske unije ni takšnih razlik.

Če bi bil edini ustanovitelj, bi prej poskusil biti pragmatičen in se preselil nekam v bližino dobro povezanega letališča.

Torej prej v Zagreb kot pa v Slovenijo?

Na žalost verjetno res. Ne vidim prednosti, zaradi katere bi se preselil v Slovenijo.

Kaj bi svetovali mladim slovenskim podjetnikom, ki želijo zgraditi globalno podjetje?

Najprej mi pride na misel to, da je v tem primeru treba iti v svet in prodajati globalno. Lani sem naredil 115 letov z letalom, letos bo podobno. Vsak teden letim enkrat do dvakrat, do strank in potencialnih kupcev. Kamorkoli grem, me že poznajo. Brez tega ni globalnega podjetja.

Torej odpadejo tisti, ki imajo višinsko bolezen?

Ja. Pisarna je za zaposlene. Vodje podjetja pa moramo prodajati po svetu.

» Kitajci so res lačni uspeha.«

Imate kaj prostega časa? Portugalska je nogometna dežela, v Lizboni sta dva močna kluba. Za koga navijate, za Sporting ali za Benfico?

Zdaj, ko je trener postal José Mourinho, moram navijati za Benfico.

Na Portugalskem počnete še kaj drugega?

Žal ne. V skoraj sedmih letih tu nisem uspel razviti hobijev. Imam pa hčerko, staro 18 mesecev, zato poskušam čim več prostega časa preživeti z njo.

NAPREDNE REŠITVE
ZA ODLIČNO
UPORABNIŠKO IZKUŠNJO

KIG d.o.o.
Zagorica 18, 1292 Ig, Slovenija
T: +386 1 280 63 10
E: info@kig.si
www.kig.si

IDEJA

OBlikOVANJE IN
RAZVOJ

PROTOTIPANJE

RAZISKAVA TRGA
KOMONENT

PROIZVODNJA

KONTROLA
KAKOVOSTI

LOGISTIKA

DOBAVA

V podjetju KIG nudimo napredne rešitve za kovinske izdelke, od prve ideje do končnega produkta.

Naš proces združuje vsak korak – od načrtovanja, izdelave vzorcev, proizvodnje, barvanja, montaže do vgradnje elektronskih delov ali drugih komponent. Sodobna tehnološka oprema za obdelavo pločevine in cevi ter izkušen in usposobljen kader so podlaga, da smo zanesljiv partner kupcem iz segmenta opreme objektov, industrijskih strojev ter naprav in infrastrukture za mikromobilnost.

Foto: Depositphotos

KDO SO PRVAKI MED KOVINAMI, STROJI IN ORODJI?

- Najboljši med MSP: Imp Pumps
- Največji med izvozniki: Impol
- Najboljši med velikimi z nadpovprečnimi plačami: LTH Castings

Goran Novković

Katera podjetja iz strojegradnje, kovinske industrije in orodjarstva se uvrščajo med top 500 malih in srednjih podjetij, največje izvoznike in največja podjetja z nadpovprečnimi plačami?

Prvič objavljamo lestvice:

- ★ najboljših malih in srednjih podjetij po EBITDA,
 - ★ največjih izvoznikov in
 - ★ največjih podjetij z nadpovprečnimi plačami (glede na gospodarsko ali panožno povprečje),
- in sicer v panogah strojegradnje, kovinarstva in orodjarstva.

LTH CASTING, PALFINGER IN ADK OSVEŽITVE

Na vrhu lestvice izvoznikov kraljuje Impol, za slovenske razmere gigant iz Slovenske Bistrice. Tudi druga podjetja iz prve deseterice večinoma sodijo med stare znance: SIJ Acroni in SIJ Metal Ravne, Talum, Unior, Cinkarna in Kovintrade. V starih časih pa med tako visoko uvrščenimi najbrž še ne bi pričakovali LTH Castingsa, Palfingerja in ADK, ki je last petih podjetnikov.

Druga deseterica je že bolj pisana. Če je med prvo le ADK podjetje iz časov po osamosvojitvi, je podjetniških zgodb v drugi deseterici največjih izvoznikov v tej panogi več: Ledinek Engineering, Kovis, Tajfun Planina, Meltal IS, MDM in Pirnar. Več kot polovica.

To je samo dokaz, da slovensko gospodarstvo tudi v posameznih panogah in nišah dobiva nove,

pomembnejše igralce iz podjetniških vrst. Spomnimo, takšnih podjetniških zgodb je med 600 največjimi podjetji v državi že tretjina.

PISANA DRUŠČINA MED TOP MSP-JI

Pot med velike izvoznike in velika podjetja vodi prek lestvice najboljših malih in srednjih podjetij. Tu na vrhu kraljuje IMP Pumps, proizvajalec črpalk v lasti Damirja Popovića. Med prvo dvajseterico je veliko več kot polovica podjetij v lasti podjetnikov ali pa so bila to še pred leti, zdaj pa so v tuji lasti: Marovt, Mebor, Tehnos, T. C. Jakl, Uniforest, I. H. S., deloma Innoduler (v polovični lasti slovenskega podjetnika), Hidravlik servis, Riedl Precision, Sodalisa, Klas Metal, Orodja Erhart in Tinex.

No, Tinex je medtem že v tuji, švedski lasti. Ni edini. Nekaj tujih podjetij je iz vrst nekdanjih družbenih podjetij, nekaj pa jih je nastalo z neposredno tujo naložbo: Armature, Huppenkothen, Akers Valji Ravne, Niko ...

Vse to dokazuje, da se bo v prihodnjih letih nadaljevalo prestrukturiranje med največjimi slovenskimi podjetji in izvozniki. Prihajajo še nova in nova podjetja v tuji in v domači podjetniški lasti.

KDO DOBRO PLAČUJE ZAPOSLENE?

LTH Castings je po številu zaposlenih daleč največji v panogi med tistimi, ki izplačujejo nadpovprečne plače glede na povprečno plačo v gospodarstvu ali svoji panogi. Zaposluje že 2.215 oseb. SIJ Acroni na 2. mestu je manjši za skoraj 1.000 delovnih mest. Res pa tri podjetja iz skupine SIJ skupaj zaposlujejo več oseb, skoraj 2.600.

Med manj znanimi v širši javnosti so pri vrhu lestvice Palfinger v avstrijski lasti, že omeni ADK v domači podjetniški lasti, Iskra ISD v večinski lasti dveh skladov KJK, Aluminium Kety Emmi v poljski lasti, Omega Air v lasti sedmih domačih podjetnikov, Preis Sevnica v avstrijski lasti, pa dve domači podjetniški zgodbi Tajfun Planina in Pišek – Vitli Krpan, Poclain Hydraulics v francoski lasti, domače podjetniško podjetje Zlatarna Celje, Geberit proizvodnja v nizozemski lasti ...

Podjetniki, tujci, podjetniki, tujci, podjetniki, tujci ... Slovensko gospodarstvo postaja zelo podobno razvitim trgov. Na naslednjih straneh lahko poleg lestvic preberete še več informacij iz sorodnih treh panog, ki smo jih tokrat vzeli pod drobnogled.

KOVISLIVARNA

Del skupine KOVIS GROUP

TRAJNOSTNI PARTNER

Odgovornost do okolja, zaposlenih in družbe

TEHNOLOŠKI PARTNER

Lastna livarna z najsodobnejšo tehnologijo – Industrija 4.0

STRATEŠKI PARTNER

Celovita storitev od razvoja do izdelka

CELOVITA REŠITEV

Končna strojna obdelava ulitkov

KOVIS LIVARNA
Železarska 3, 3220 Štore, Slovenija
tel.: +386 3 780 56 00
e-naslov: info@kl.kovis-group.com
splet: www.kovis-group.com/kl/

TOP MSP*

V STROJEGRADNJI, KOVINSKI INDUSTRIJI & ORODJARSTVU

	Podjetje	EBITDA v mio €
1.	IMP Pumps	10,073
2.	Armature	8,671
3.	Marovt	7,864
4.	Willy Stadler	6,419
5.	Mebor	6,155
6.	Tehnos	5,813
7.	Huppenkothen	5,463
8.	Systemair	5,113
9.	Akers Valji Ravne	4,841
10.	Niko	4,757
11.	T.C. Jakl	4,319
12.	Uniforest	4,128
13.	I.H.S.	3,740
14.	Innoduler	3,353
15.	Hidravlik Servis	3,338
16.	Riedl Precision	3,240
17.	Sodalis	3,214
18.	Klas Metal	3,190
19.	Orodja Erhart	2,987
20.	Tinex	2,942
21.	KGL	2,696
22.	TPS IMP	2,606
23.	Turna	2,499
24.	Container	2,461
25.	Lukše	2,389
26.	Bijol	2,372
27.	Skitti	2,360
28.	Sico	2,351
29.	Viig	2,308
30.	Impol LLT	2,281
31.	LP Mycron	2,239
32.	Trol	2,223
33.	Pocinkovalnica	2,203
34.	Mobitex	2,181
35.	Rotis	2,178
36.	VRC	2,005
37.	MOS Servis	2,004
38.	Plutal 2000	1,953
39.	Cleangrad	1,919
40.	Reseda	1,837
41.	Riko Ekos	1,821
42.	Depolink	1,747

	Podjetje	EBITDA v mio €
43.	Van Leeuwen Pipe and Tube	1,736
44.	L.O.S. Cerkno	1,727
45.	Tehimpex	1,705
46.	Wire	1,649
47.	Jmw Fire	1,597
48.	Marex	1,583
49.	Vaukan	1,532
50.	Logar Trade	1,526
51.	LPKF	1,519
52.	Riko Ribnica	1,512
53.	Iskra PIO	1,509
54.	Codex	1,445
55.	Kovit Projekti	1,432
56.	Metal Design	1,416
57.	Gorenje Orodjarna	1,396
58.	Termo Shop	1,373
59.	Stampal SB	1,370
60.	Kovinc	1,363
61.	ACE Metalna	1,359
62.	Sems	1,357
63.	Eurokovinar	1,347
64.	Minis	1,341
65.	GMM Proizvodnja	1,317
66.	Mikrovit	1,315
67.	Kolding	1,313
68.	Nafta Strojna	1,313
69.	Kovinski Izdelki Hrast	1,299
70.	Alu Alprem	1,293
71.	Dorninger Hytronics	1,282
72.	Ines	1,279
73.	Anis Trend	1,252
74.	Livarna Titan	1,230
75.	Orodjarna Imenšek	1,228

Metodologija:

1. Podjetja so morala izpolnjevati vsaj tri od naslednjih štirih meril:
 - obseg prodaje: več kot 1 mio do 40 mio €
 - sredstva: več kot 2 mio do 20 mio €
 - donos na kapital: vsaj 10 %
 - delež dolga v financiranju: manj kot 70 %
2. Podjetja so morala zaposlovati od 10 do 250 oseb.
3. Podjetja, ki izpolnjujejo pogoje pod 1. in 2. točko, so razvrščena:
 - po EBITDA

Vir: Dun & Bradstreet; obdelava: Podjetna Slovenija

Opomba: Ta podjetja so uvrščena na lestvico top 500 slovenskih MSP.

* MSP: mala in srednja podjetja

Več kot 30 letna tradicija

od leta 1990

40+ zaposlenih

50.000 m²

Več kot 50 strojev

Naše kapacitete:

Kidričeva c. 58, 4220 Škofja Loka, Slovenija

T: +386 4 515 60 30 | **E:** info@ines.si

W: www.ines.si

INES - zanesljiv partner za dolgoročno sodelovanje

NAJVEČJI IZVOZNIKI

V STROJEGRADNJI, KOVINSKI INDUSTRIJI & ORODJARSTVU

	Podjetje	Izvoz 2023 (€)
1.	Impol	770.030.419
2.	SIJ Acroni	418.894.000
3.	LTH Castings Group	415.705.335
4.	Talum Group	292.292.615
5.	Unior Group	249.800.718
6.	Palfinger Proizvodnja	237.800.778
7.	ADK	214.530.134
8.	Cinkarna	161.574.427
9.	SIJ Metal Ravne	160.800.264
10.	Kovintrade Group	112.576.024
11.	Štore Steel	102.310.521
12.	Titus Lama	95.056.582
13.	Ledinek Engineering	75.523.993
14.	Kovis	69.060.084
15.	Weiler Abrasives Group	68.965.381
16.	Tajfun Planina Group	62.791.740
17.	Meltal IS	56.794.582
18.	Alpos Metalurgija	55.604.045
19.	MDM Group	53.214.006
20.	Pirnar	53.097.388
21.	Belimed pomivalni sistemi	50.993.560
22.	IMP Pumps	49.323.646
23.	Pišek - Vitli Krpan Group	48.748.809
24.	Herz	46.916.470
25.	Livar	46.191.115
26.	Rondal	45.332.479
27.	Iskra ISD Group	41.588.604
28.	Poclain Hydraulics	41.299.627
29.	Yaskawa Europe Robotics	41.155.158
30.	Baumuller Dravinja	38.228.982

	Podjetje	Izvoz 2023 (€)
31.	Litostroj Power Group	37.169.118
32.	Omega Air Inženiring	36.980.350
33.	Gostol-Gopan	36.706.943
34.	Container	36.253.593
35.	Niko	36.237.515
36.	Preis Sevnica	36.068.238
37.	Willy Stadler	34.352.730
38.	SIP Group	34.124.962
39.	Metrel	31.793.307
40.	Aluminium Kety Emmi	31.474.819
41.	SIJ Ravne Systems	31.121.339
42.	Kovis-Livarna	31.055.411

Vir podatkov: AJPES, preiskani računovodski izkazi, revidirana in konsolidirana letna poročila za leto 2023

Opomba: Na seznamu izvoznikov so tista podjetja, ki so v izkazih posredovala podatke o prihodkih na tujih trgih in se uvrstila med 300 največjih izvoznikov.

Revija | Portal | Spletni pogovori

PODJETNA SLOVENIJA

SVETILNIKI PRED ČERMI, KI BODO V PRIHODNOSTI STALI NA POTI PODJETNIKOV.

Če želite poleg revij prosto dostopati tudi do vseh vsebin na portalu in spletnih pogovorov, se vaša pot do naročnine začne na: <https://podjetnaslovenija.si/o-nas/>. Veseli vas bomo.

NAROČITE SE NA PODJETNO SLOVENIJO!
Podjetništvu osvetlimo pot

NAJVEČJA PODJETJA Z NADPOVPREČNIMI PLAČAMI V STROJEGRADNJI, KOVINSKI INDUSTRIJI & ORODJARSTVU

	Podjetje	Zaposleni
1.	LTH Castings	2.215
2.	SIJ Acroni	1.217
3.	Talum	1.008
4.	SIJ Metal Ravne	945
5.	Palfinger	841
6.	Cinkarna Celje	725
7.	ADK	657
8.	Štore Steel	483
9.	Iskra ISD	480
10.	Titus	455
11.	SIJ Ravne Systems	437
12.	Impol PCP	417
13.	Aluminium Kety Emmi	373
14.	Omega Air	348
15.	Preis Sevnica	337
16.	Tajfun Planina	324
17.	Pišek - Vitli Krpan	311
18.	Poclain Hydraulics	284
19.	Zlatarna Celje	278
20.	Geberit proizvodnja	276
21.	Ledinek Engineering	274
22.	Kovis-Livarna	271
23.	Baumuller Dravinja	262
24.	Pipe Tech	249

	Podjetje	Zaposleni
25.	Monter Dravograd	243
26.	Metrel	240
27.	Impol FT	236
28.	Litostroj Power	234
29.	CNC P&K-Pušnik	232
30.	Belimed	220
31.	Difa	211
32.	Gostol-Gopan	210
33.	Kovintrade	190
34.	IMP Pumps	189
35.	Willy Stadler	186
36.	Metrel Mehanika	184
37.	TKO	181
38.	Gorenje orodjarna	177
39.	Pirnar	177
40.	Gabrijel Aluminium	176
41.	Valji	162
42.	Lestro-Ledinek	160
43.	Iskra PIO	159
44.	Škrli	151

Vir: Dun & Bradstreet; obdelava: Podjetna Slovenija

1. Največja podjetja po številu zaposlenih, ki so hkrati izplačevala nadpovprečno povprečno plačo glede na povprečno plačo v gospodarstvu ali panogi v letu 2023.
2. Pri podjetjih, kjer je podatek že javen za leto 2024, smo ta podatek ažurirali (modro obarvan).

MONTER
Dravograd d.o.o.

Podjetje MONTER DRAVOGRAD d.o.o. je bilo ustanovljeno leta 1947 in že več kot 78 let deluje na področju proizvodnje izdelkov iz jekla. Danes podjetje po dokumentaciji in načrtih strank izdeluje ter sestavlja namenske stroje in naprave. Proizvodni program vključuje izdelavo varjenih komponent, mehansko obdelavo in končno sestavljanje (sestavljanje strojev, hidravlike ter električnih in pnevmatičnih komponent) ter tudi končno barvanje izdelkov.

TYPE	TOS 1	TOS 2	TOS 3	TOS 4	TOS 5	TOS 6	TOS 7	TOS 8	TOS 9	TOS 10	TOS 11	TOS 12	ŠKODA
CNC TOS													
Miza:	1800 x 2200	1800 x 2000	1800 x 2500	1800 x 2500	1400 x 1600	1800 x 2500	1800 x 2500	1400 x 1600	1800 x 2500	4 x 3500	1400 x 1600	4 x 3500	2000 x 2000
x:	3500	3500	4000	4000	2000	5000	5000	2500	4000	11000	2500	11000	8000
y:	2000	2000	3000	3000	1600	3000	3000	1600	3000	4500	1600	4500	3000
z:	1250	1250	1600	1600	1250	1600	1600	1250	1600	1200	1250	1200	1600
Največja obremenitev	12.000 kg	12.000 kg	20.000 kg	20.000 kg	8000 kg	25.000 kg	25.000 kg	8000 kg	25.000 kg	80.000 kg	8000 kg	80.000 kg	65.000 kg
Premer:	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 125	DIA 130 / ISO 50	DIA 130 / ISO 50	DIA 125	DIA 130 / ISO 50		DIA 125		DIA 160 / ISO 50

Zelena energija

- Leta 2022 smo na strehe naših proizvodnih hal namestili sončni sistem z močjo 1 MW.
- Leta 2024 smo dodali še eno sončno elektrarno z močjo 0,35 MW in baterijo kapacitete 360kwh.

Delovna področja:

- Izdelava strojev
- Rudarstvo
- Ladjedelnštvo
- Gradbena industrija
- Avtomobilska industrija
- Lesnopredelovalna industrija
- Elektrotehnična industrija
- Popravilo in obnova viličarjev

Podjetje v številih:

- 260 zaposlenih
- Proizvodnja izdelkov s skupno maso do 100 ton
- 15.000 m² sodobno opremljenih delovnih poslopj

NAŠE REFERENCE:

V svoj kolektiv vabimo:

**Inženirje strojništva,
mehatronike, CNC operaterje.**

Nudimo:

- Nadpovprečno plačo
- Izplačilo 13. plače
- Maksimalen regres
- Dolgoročno sodelovanje

- Strokovni in osebni razvoj
- Možnost napredovanja
- Izplačilo osebne in kolektivne stimulacije

MONTER DRAVOGRAD d.o.o.

Otiški vrh 177

2373 Šentjanž pri Dravogradu

Tel: +386 (0)31 516 488, Fax: +386 (0)2 87 85 002

E-mail: andrej.slebnik@monter-dravograd.si

www.monter-dravograd.si

Gradimo temelje prihodnosti. KORAK ZA KORAKOM.

DM-Metal d.o.o.

Šentjanž pri Dravogradu 145
2373 Šentjanž pri Dravogradu

Tel.: +386 68 123 567
E-pošta: damjan@dmmetal.eu

www.dmmetal.eu

Foto: Depositphotos

KAJ JE NA OBZORJU V KOVINSKI INDUSTRIJI?

- Kaj so največji izzivi v kovinski industriji?
- Kakšne so kratkoročne & srednjeročne poslovne napovedi za panogo?
- So kovinarji optimistični ali pesimistični?

Vida Petrovčič

Panoga kovinske industrije v EU – in še posebej v Sloveniji – se trenutno spoprijema z večplastnimi izzivi, ki jih povzročajo gospodarska stagnacija, geopolitična negotovost in strukturne spremembe v industriji. Kako stanje ocenjujejo podjetja kovinske industrije? Vsako leto v GZS prislunke članom Združenja kovinske industrije – njihovim izzivom, pričakovanjem in mnenjem. Kateri so letos zanje najbolj pereči izzivi?

Nekaj več kot 1/3 kovinarskih podjetij napoveduje rast prihodkov, zaposlovanja in tudi dodane vrednosti na zaposlenega.

A. Izzivi & rešitve

Poiskali smo 3 ključne izzive kovinske industrije:

1. Zmanjšano povpraševanje.

Kovinska industrija poroča o ohlajanju trga.

2. Energetski in surovinski stroški + kadrovski izzivi.

Stroški elektrike, plina in vhodnih materialov še naprej naraščajo, zato je zmanjšana dobičkonosnost podjetij. Poleg tega upokojevanje in odhajanje kvalificiranih delavcev povzročata odliv zaposlenih, zaradi česar je konkurenčnost dodatno oslajljena.

3. Slabše povpraševanje v Nemčiji.

Nemčija je najpomembnejša odjemalka slovenskih kovinarjev, zato je ta podatek zaskrbljujoč. Kitajska prevzema posle v avtomobilski in kovinski industriji. Rešitev je v diverzifikaciji trgov; zanašanje na Nemčijo postaja preveč tvegano.

KOVINARJI V PROJEKTU RECIKLAŽE REDKIH ZEMELJ

Slovenska kovinska industrija se počasi, a nujno vključuje v trajnostne projekte, denimo v projektu REMHub.

Slovenska podjetja sodelujejo pri razvoju reciklaže redkih zemeljskih elementov, ki so ključni za električna vozila, vetrne turbine in vodikove tehnologije. Cilj je zmanjšati odvisnost EU od uvoza in vzpostaviti trajnostne vrednostne verige.

Redki zemeljski elementi in redki magneti imajo ključno vlogo pri pospeševanju prehoda na zeleno energijo ter uresničevanju ciljev Evropskega zelene dogovora.

Ti elementi so nujni za napredne tehnologije, ki omogočajo trajnostno prihodnost, kot so električna vozila, vetrne turbine in elektrolizerji za proizvodnjo čistega vodika. Kljub njihovi pomembnosti je EU trenutno močno odvisna od uvoza iz omejenega števila držav, pri čemer približno 90 odstotkov redkih zemeljskih elementov prihaja iz držav zunaj Evropske unije.

KDO JE V PROJEKTU REMHUB?

Projekt REMhub združuje 24 partnerjev iz šestih držav – Finske, Estonije, Španije, Irske, Slovenije in Italije. Pripravo in usklajevanje konzorcija vodi finska organizacija CLIC Innovation, ki je tudi koordinator projekta. Cilj REMhuba je zmanjšati odvisnost od uvoza ter okrepiti evropsko strokovno znanje na področju recikliranja in pridobivanja redkih zemeljskih elementov iz izrabljenih izdelkov.

V projektu je šest slovenskih partnerjev: Jung, Cinkarna, Domel, Magneti, Fakulteta za elektrotehniko in Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo v

Ljubljani. Podjetje Jung bo znotraj projekta REMhub odgovorno za vzpostavitev reciklažne linije, ki bo omogočala pilotno preizkušanje demontaže visokozmogljivih električnih motorjev iz električnih vozil. Cilj je optimizirati proces razstavljanja z minimalno porabo energije, kar bo pomembno pripomoglo k trajnostni pridobitvi dragocenih materialov.

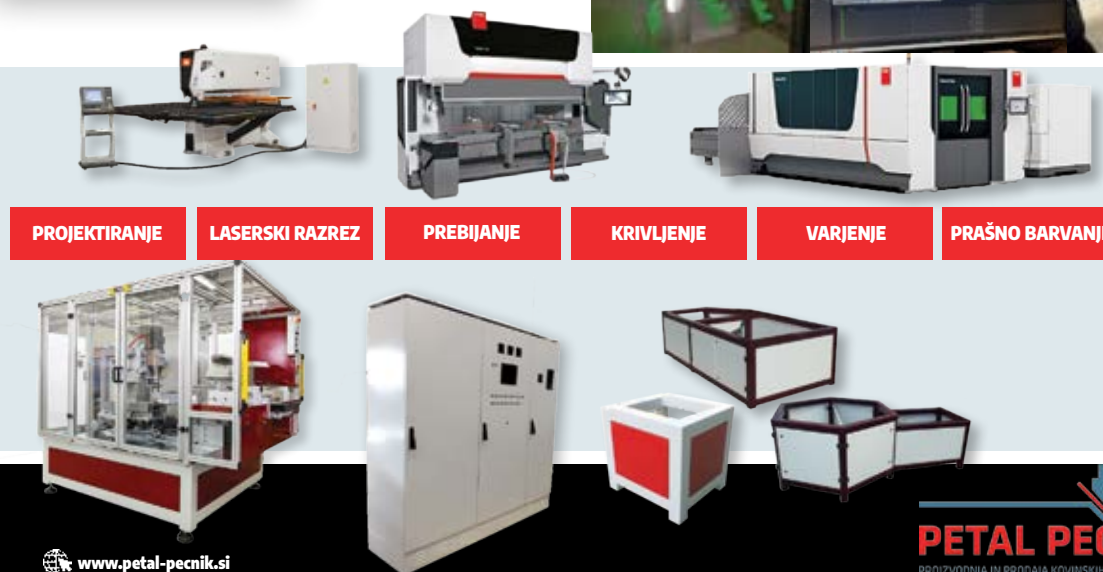
TEMELJ: PRISTOP RE-X

Pri recikliranju redkih zemljin se trenutno pojavljajo številni izzivi. Stopnja recikliranja je še vedno manjša od 5 odstotkov, kar kaže, da so izboljšave nujne. Poleg tega so nekateri postopki pridobivanja teh elementov okoljsko in ekonomsko zahtevni, zato obstaja velik potencial za inovacije in trajnostne izboljšave. Naraščajoče povpraševanje po teh surovinah zaradi vse večje uporabe v zelenih tehnologijah zahteva hitro ukrepanje in optimizacijo postopkov recikliranja znotraj EU.

Projekt REMhub se zavezuje varni in trajnostni zasnovi, ki temelji na pristopu Re-X, kjer je poudarek na recikliranju, obnovi in ponovni uporabi virov. Poleg tega projekt vključuje funkcije, ki omogočajo preprosto razstavljanje in spodbujajo krožno gospodarstvo, ter s tem dodatno prispeva k zmanjševanju odpadkov in izboljšanju izkoristka materialov.

➤➤ **Upad poslovanja, ki ga je napovedalo vsako peto kovinarsko podjetje, upravičeno vzbuja skrbi.**«
Aleš Bizjak

Od ideje do izdelka

Dejavnost našega podjetja je mehanska obdelava kovin.

Izdelujemo izdelke iz vseh vrst pločevine, cevi ter profilov po željah naročnika.

www.petal-pecnik.si

PETAL PECNIK
PROIZVODNJA IN PRODAJA KOVINSKIH IZDELKOV d.o.o.

PETAL PECNIK d.o.o.
Britof 27, 4000 Kranj
TEL: +386 31 359 525
E-mail: info@petal-pecnik.si

B. Poslovne napovedi za prihodnost
Kakšne pa so poslovne napovedi in kaj te pomenijo za slovenske kovinarje?

1. Kratkoročno (2025–2026):

- ★ Nadaljnje krčenje proizvodnje v nekaterih podsektorjih, kot je strojegradnja.
- ★ Močan pritisk na cene in hitrost prilagajanja zaradi konkurence iz Azije.
- ★ Povečana potreba po prestrukturiranju ponudbe – opuščanje manj dobičkonosnih proizvodov.

2. Srednjeročno (do 2030):

- ★ Tehnološki razvoj bo ključen za preživetje – vlaganja v produktivnost, avtomatizacijo in vitko proizvodnjo se bodo nadaljevala.

3. Prehod na elektriko in okolju prijazne tehnologije bo nujen, a drag.

Vir: Analiza kovinske industrije – Združenja kovinske industrije pri GZS

Ob okrevanju tujega povpraševanja je pričakovati postopno rast investicij v izvozno usmerjene zmogljivosti.

2. Srednjeročno (do 2030):

- ★ Podjetja pričakujejo postopno rast prihodkov, če bo ta podprta:
 - z digitalno transformacijo,
 - z vlaganji v avtomatizacijo in vitko proizvodnjo,
 - s prestrukturiranjem ponudbe.
- ★ Trajnostna preobrazba bo nujna, a zahteva visoke investicije, kar lahko kratkoročno zavira rast.

Največ izpolnjenih anket (nekoliko več kot 50 odstotkov) so na GZS pridobili od srednje velikih podjetij, 30 odstotkov pa od velikih podjetij. Majhna in mikro podjetja so bila kljub veliki številčnosti med odgovori manj zastopana. Morebitne pomembne posebnosti manjših podjetij so zato v odgovorih manj opazne.

Velika večina podjetij, skoraj 80 odstotkov, navede oziroma pričakuje, da bo leto 2025 poslovno bolj zahtevno od predhodnega. Nekaj več kot tretjina kovinarskih podjetij napoveduje rast prihodkov, zaposlovanja in tudi dodane vrednosti na zaposlenega.

Dobrih 20 odstotkov podjetij napoveduje upad poslovanja, 16 odstotkov podjetij pa tudi zmanjševanje števila zaposlenih. Dobra polovica podjetij (55 odstotkov) napoveduje ohranitev dodane vrednosti na zaposlenega, skoraj 10 odstotkov podjetij pa celo njen upad.

Dobra novica je, da optimizem v težavnih poslovnih razmerah nekoliko prevladuje nad pesimizmom, vendar upad poslovanja, ki ga je napovedalo vsako peto kovinarsko podjetje, upravičeno vzbuja skrb.

Industrija stagnira predvsem zaradi slabe konkurenčnosti širšega evropskega prostora in kadrovskih izzivov Slovenije.

C. Kovinarji kljub vsemu prej optimistični kot pesimistični

»V junijski anketi med člani Združenja kovinske industrije smo podjetja vprašali tudi o pričakovanjih za 2025. Tu je optimizem prevladoval nad pesimizmom in nekaj več kot tretjina podjetij je odgovorila, da pričakujejo rast prihodkov,« komentira predsednik UO tega združenja Aleš Bizjak.

Iz ankete Združenja kovinske industrije 2025 izhaja, da so podjetja podala naslednja pričakovanja glede prihodkov.

1. Kratkoročno (2025–2026):

- ★ Večina podjetij v tem obdobju ne pričakuje rasti prihodkov.
- ★ Opažajo nadaljevanje krčenja naročil, zlasti v strojegradnji.
- ★ Nestabilnost na globalnih trgih in nizko povpraševanje sta med glavnimi razlogi za pesimizem.
- ★ Kovindeks, panožni kazalnik, je v zadnjih mesecih pokazal rekorden upad prihodkov.

Č. Kovindeks: čakajoč na boljše čase

Trenutno stanje v panogi preverjajo s tako imenovanim Kovindeksom. Julijski podatki zaradi vpliva letnih dopustov niso najbolj značilni, hitro pa lahko razberemo, da prevladuje negativna naravnost podjetij. Ta se je v zadnjih štirih mesecih po izboljšavah z začetka leta še nekoliko poglobila.

»Boljša novica je, da se stanje v večini za nas pomembnih držav počasi izboljšuje in približuje nevtralnemu področju, kar bi lahko nekoliko bolj pozitivno vplivalo tudi na razpoloženje slovenskih podjetij. Zaključimo lahko, da bistvenega izboljšanja za zdaj ne vidimo in industrija ostaja v področju stagnacije. Razlogi so večinoma v težavah s konkurenčnostjo širšega evropskega prostora in v kadrovskih izzivih Slovenije,« navaja Aleš Bizjak.

DIGITALNA TRANSFORMACIJA IN TEHNOLOŠKA OPTIMIZACIJA ZA VEČJO KONKURENČNOST

Žalski Pro Labor (www.prolabor.si) je specializiran za celostne digitalne proizvodne rešitve, digitalno transformacijo procesov in tehnološko optimizacijo v proizvodnih podjetjih.

Ustanovljen je bilo pred več kot desetletjem z namenom izboljšanja proizvodnih procesov, danes pa presega klasične storitve in se uveljavlja kot ključni partner na področju digitalizacije in uporabe umetne inteligence (AI) v slovenskem in evropskem prostoru.

BOGATA BAZA ZNANJA IN IZKUŠENJ

Podjetje šteje sedem zaposlenih, od tega štirje doktorji znanosti na področju mehatronike, strojništva in metalurgije. Povprečna starost ekipe je 40 let, vsi zaposleni pa imajo bogate izkušnje z inženirskimi, razvojno-izvedbenimi in optimizacijskimi projekti. Njihove kompetence zajemajo kompleksno analizo proizvodnih procesov, uvedbo digitalnih platform, avtomatizacijo odločanja, implementacijo algoritmov AI ter izboljšanje produktivnosti in učinkovitosti v težki industriji. Ekipo uspešno združuje tehnično znanje, praktične izkušnje in sposobnost strateškega razmišljanja, kar omogoča rešitve po meri za zahtevne proizvodne procese.

MOČ NAPREDNIH DIGITALNIH PLATFORM

Na podlagi dolgoletnih izkušenj v težki industriji je Pro Labor v zadnjih letih močno investiral v razvoj naprednih digitalnih platform, ki omogočajo učinkovito upravljanje virov, optimizacijo tehnoloških in proizvodnih procesov ter pametno obvladovanje podatkov. »Digitalizacijo razumemo kot orodje, ki ne prikazuje le podatkov, temveč jih osmisli za izboljšanje procesov – od izboljšanja

nja ključnih kazalnikov uspeha (KPI) in zmanjšanja izmeta do odpravljanja ozkih grl, avtomatske kontrole kakovosti, pametnega načrtovanja in avtomatizacije odločanja. S poudarkom na pre-

poznavanju bolečih mest v proizvodnji ustvarjamo merljivo dodano vrednost in konkurenčno prednost za svoje partnerje,« razlagajo v Pro Laborju.

JASNA VIZIJA ZA PRIHODNOST

Pro Labor ostaja zavezan vlaganju v inovativne tehnologije, razvoju naprednih digitalnih platform in implementaciji AI za pametno, trajnostno in učinkovito proizvodnjo. »Naša vizija je omogočiti domačim in tujim podjetjem, da digitalizacija in optimizacija postaneta stalna konkurenčna prednost, s katero ustvarjajo merljive rezultate in rast v zahtevnem industrijskem okolju,« poudarjajo v žalskem podjetju.

USPEŠNI REFERENČNI PROJEKTI

- ★ V Pro Laborju so v livarni z uporabo umetne inteligence (AI) povečali možnost uporabe recikliranega materiala, zmanjšali odvisnost od primarnih surovin. Pri tem je letni prihranek pri vhodnih surovinah znašal 10 %, zmanjšanje specifične porabe energentov 5 %, projekt se je poplačal (ROI) v 6 mesecih.
- ★ V livarni so z digitalizacijo, tehnološko optimizacijo in AI v osmih mesecih prepolovili izmet, kar podjetju omogoča letni prihranek 5–7 %. ROI projekta je bil 8 mesecev.
- ★ V podjetju za mehansko obdelavo so z uporabo digitalizacije in AI identificirali vzroke nizke produktivnosti in dvignili učinkovitost strojev za 8–12 %. ROI projekta je znašal 6 mesecev.
- ★ V jeklarni so z uvedbo termovizije in strojnega vida vzpostavili 100 % vmesno kontrolo proizvodov, kar omogoča realnočasen vpogled v kakovost izdelkov. ROI projekta: 3 meseci.
- ★ V podjetju za vroče preoblikovanje so vzpostavili 100 % nadzor temperature preoblikovanja na vseh linijah z digitalizacijo, kar omogoča hipno zaznavanje odstopanj od tehnoloških predpisov. ROI projekta je znašal 12 mesecev.
- ★ V podjetju iz težke industrije so izvedli celovito digitalizacijo, vključno s spremljanjem proizvodnih linij in prilagajanjem planov glede na prioritete naročil, ROI projekta: 9 mesecev.

2 X 3 TOP

Foto: Depositphotos

INDUSTRIJSKI TRENDI V STROJEGRADNJI, ORODJARSTVU IN KOVINARSTVU

- Kateri so top trendi v industriji 4.0 v strojogradnji, kovinarstvu in orodjarstvu v Sloveniji?
- Ali veste, kje pri nas imamo tovarno prihodnosti?
- Kako industrijo 4.0 uvajajo v Hidrii in v Končarju?

Simona Drevenšek, Maja Virant

Strojogradnja, orodjarstvo in kovinarstvo so panoge, ki v zadnjih letih doživljajo enega največjih preobratov v zgodovini. Nove industrijske revolucije pa ne poganjajo samo digitalizacija, umetna inteligenca, robotika in napredni materiali, ampak tudi globalni izzivi.

Pomanjkanje surovin in kadrov, nujnost zelene preobrata in zahteve po energetski učinkovitosti so ključni dejavniki napredka. V teh branžah, ki so trenutno v zahtevnem položaju, mora biti inovativnost stalnica. Pogledali smo top trende v teh panogah pri nas in v svetu.

A. Top 3 trendi v Sloveniji

1. Digitalni dvojčki pri obdelavi kovin in v metalurgiji

Gre za virtualne modele fizičnih objektov ali procesov, ki z uporabo senzorjev in podatkov v realnem času posnemajo njihovo delovanje. Omogočajo testiranje, napovedovanje okvar in optimizacijo, ne da bi posegali v dejanski sistem.

Slovenska industrija jekla (SIJ) uporablja digitalne dvojčke za razvoj učinkovitejših procesov. Talumov projekt Aluminium 4.0 pa je usmerjen v digitalizacijo njihovih procesov, navaja Slovenia Business.

2. Uporaba UI pri razvoju zlitin

Uporaba umetne inteligence (UI) pri razvoju zlitin omogoča hitrejšo odkrivanje novih materialov, saj UI analizira ogromne baze podatkov, simulira lastnosti in napoveduje obnašanje zlitin.

Podjetja s tem skrajšujejo čas razvoja, znižujejo stroške testiranja in hitreje pridejo do bolj trajnostnih in zmogljivih rešitev. Podjetje Impol denimo za razvoj novih zlitin razvija novo programsko rešitev, ki temelji na umetni inteligenci.

3. Avtomatska vizija (Machine Vision) za nadzor kakovosti

Tehnologija omogoča avtomatski vizualni nadzor kakovosti v industrijski proizvodnji. Prek industrijskih kamer, senzorjev in naprednih algoritmov za obdelavo slik natančno zaznava napake, meri dimenzije in preverja skladnost izdelkov brez človeškega posredovanja.

Podjetje Trilobit je specializirano za rešitve strojne vizije, ki vključujejo uporabo industrijskih kamer, laserjev in lidarjev za avtomatski nadzor kakovosti v proizvodnji.

V sodobni tovarni vsi komunikacijski tokovi potekajo vzporedno in povezano: orodja in stroji komunicirajo z roboti, roboti z ljudmi in ljudje s stroji.»
dr. Igor Kovač

B. Top 3 trendi v svetu

1. Edge AI* in odločanje v realnem času

Pri tej tehnologiji se UI izvaja neposredno na robu omrežja*, namesto da bi se podatki pošiljali v oblak. To omogoča takojšnje analize in odločitve, zmanjšuje zakasnitve in potrebo po prenosu velikih količin podatkov ter povečuje zanesljivost sistema, navaja Forbes.

KIT

KIT Žižki d.o.o.

Proizvodnja kovinske opreme

Kovinska oprema za podjetja

Smo strokovnjaki za garderobne omare, skladiščno opremo, arhivske in trgovinske regale ter ostale izdelke in storitve iz kovinskega programa.

NOVA STORITEV

SUHOPRAŠNO BARVANJE kovinskih izdelkov

www.kit-zizki.com

SVETUJEMO

PROJEKTIRAMO

IZDELAMO

MONTIRAMO

Direktorji so izobraženi o UI, ustavi pa se pri lastnikih podjetij. Še posebej pri družinskih podjetjih je pomembno dolgoročno gledanje.

2. Kolektivni roboti (koboti) in robotika za manjše serije/prilagodljive proizvodnje

Zasnovani so za varno sodelovanje z ljudmi na delovnem mestu, brez potrebe po velikih zaščitnih ograjah. Namenjeni so predvsem manjšim serijam in prilagodljivi proizvodnji, saj jih je mogoče preprosto programirati, hitro premikati in kombinirati z različnimi deli proizvodnega procesa, navaja Mednarodna zveza za robotiko (IFR, International Federation of Robotics).

3. UI za optimizacijo dobavne verige in zalog (Supply Chain / Inventory Management)

Umetna inteligenca se tu uporablja za napovedovanje povpraševanja ter optimizacijo zalog, logističnih poti in naročil. To pripomore k hitrejšim, natančnejšim in stroškovno učinkovitejšim odločitvam v realnem času.

UI analizira velike količine podatkov, zaznava vzorce in predlaga optimalne strategije za zmanjšanje zalog, preprečevanje pomanjkanja ali presežkov ter izboljšanje celotne dobavne verige.

C. V Sloveniji že imamo tovarno prihodnosti

Industrija 4.0 pa se ne uveljavlja intenzivno le v strojogradnji, kovinski industriji in orodjarstvu, ampak tudi v drugih branžah. »V okviru Strateško razvojno-inovacijskega partnerstva Tovarne prihodnosti – SRIP ToP smo na državni ravni naredili celovit pregled naših kompetenc in prednosti na področju industrije 4.0,« pojasnjuje dr. Igor Kovač z Instituta Jožef Stefan (IJS), ki je tudi direktor SRIP ToP.

SRIP ToP povezuje raziskovalno-inovacijski potencial med industrijo, akademskimi institucijami in državo, njegov namen pa je ustvarjati prodorne izdelke in tehnologije za tovarne prihodnosti.

»Desetletja nam obljublajo največje premike v industriji z industrijo 4.0, ki je res fenomenalna. V sodobni tovarni vsi komunikacijski tokovi potekajo vzporedno in povezano: orodja in stroji komunicirajo z roboti, roboti z ljudmi in ljudje s stroji,« definicijo industrije povzema 4.0 dr. Igor Kovač.

Č. Kako rešitve industrije 4.0 uvajajo v Sloveniji?

»V Hidrii uporabljamo rešitve s področij povezovanja strojev in senzorjev v omrežje, spremljanja podatkov v realnem času, strojnega učenja in UI, sledljivosti materialov in meritev v proizvodnem procesu, brez-papirnega poslovanja ter shranjevanja in obdelave podatkov v oblaku,« pojasnjuje Aleš Bremec, direktor digitalizacije in korporativnega sistema vodenja v Hidrii.

Dodaja, da so prednosti avtomatizacije že vidne: »Prednosti avtomatiziranih sistemov so optimalna in bolj zanesljiva izvedba procesov, saj na primer v proizvodnji zmanjšujejo možnost napak. Poleg tega nam zbiranje podatkov omogoča analizo in vizualizacijo, to pa zagotavlja boljši vpogled v delovanje procesa in pripomore k njegovemu nenehnemu izboljševanju.«

D. Kako pa v soseščini?

Hrvaško podjetje Končar, ki je regionalni velikan na področju elektroenergetike, urbane mobilnosti, digitalnih rešitev in platform ter obnovljivih virov energije, v kontekstu industrije 4.0 aktivno razvija lastne digitalne kompetence.

Dobršen del investicij so namenili modernizaciji IT infrastrukture, razvoju novih programskih rešitev in uvajanju naprednih tehnologij, vključno s kibernetsko varnostjo, umetno inteligenco in analitiko podatkov. Prav kibernetska varnost po njihovih besedah danes ni več samo tehnološki trend, temveč strateška komponenta za vse deležnike v industriji. »Zlasti v kontekstu OT sistemov, kot so SCADA sistemi za upravljanje energetske omrežij in kritične infrastrukture, kjer ima lahko najmanjša napaka katastrofalne posledice, je varnost absolutna prioriteta,« poudarjajo v Končarju.

V Končarju dodajajo, da so UI že implementirali v svoje procese, tako prek že pripravljenih rešitev kot v okviru razvoja lastnih digitalnih produktov. Poleg redne uporabe s strani lastnih strokovnjakov pa imajo tudi digitalni proizvodi iz njihovega portfelja razvite komponente za integracijo rešitev UI.

Med projekti izpostavljajo industrijsko platformo za internet stvari (IoT) za inteligentno in energetske učinkovito upravljanje industrijskih IoT naprav, ki poteka v sodelovanju z zagrebško Fakulteto za elektrotehniko. V okviru projekta raziskujejo prediktivno vzdrževanje z metodami strojnega učenja.

E. Smo 3. v Evropi po gostoti robotov na 10.000 delavcev

Slovenija pa se lahko pohvali z izjemnimi dosežki, za katere še sami pogosto ne vemo. »Dobri smo v robotskih sistemih in komponentah, pri čemer smo po gostoti robotov na 10.000 delavcev v Evropi tretji, v svetu pa celo sedmi,« številke izpostavlja Kovač, ki opaža pomemben trend: »Pri uporabi UI trenutno prednjačijo predvsem neproizvodni sektorji, kot so finančni, marketing, trgovina in kadrovske službe.«

Opažajo pa, da tehnologija postopoma prehaja tudi v proizvodnjo, zlasti na področjih prediktivnega vzdrževanja strojev, avtomatizacije proizvodnih linij, sodelujoče robotike oziroma kobotov, ki lahko varno delajo skupaj z ljudmi, in v napredni logistiki. »Pri vpeljevanju naprednih sistemov v industrijo so največji izziv podatki, ki morajo biti dobri, pripravljeni, kakovostni in v digitalni obliki.« Tako Kovač opisuje današnji svet industrije.

F. Kdo je bolj na tekočem z UI: direktorji ali lastniki?

»Pri uporabi UI imamo v Sloveniji domišljijo, ni pa drznosti, ambicioznosti, predvsem pri lastnikih podjetij. A obstajajo izjeme,« se zaveda Kovač: »Imamo ljudi z odličnimi znanji in smo inovativni, vendar tega ne znamo primerno prenesti v industrijo.«

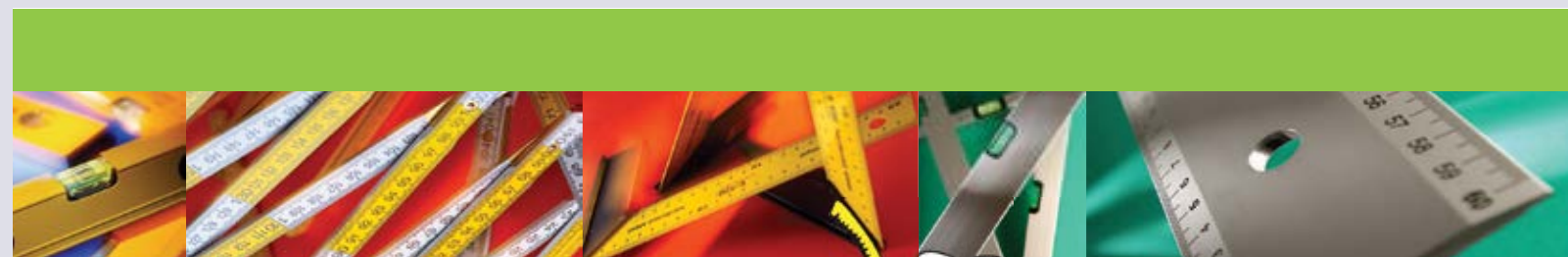
Kovač zato opozarja na pomanjkljivo izobraževanje lastnikov podjetij, ki je povezano tudi s sprejemanjem sprememb: »Direktorji so izobraženi, ustavi pa se pri lastnikih podjetij. Še posebej pri družinskih

podjetjih je pomembno dolgoročno gledanje.« Nadaljuje, da »do napredka pride le tam, kjer se združita drznost in domišljija. V Evropi nimamo surovin, imamo pa ljudi z znanjem in to je treba izkoristiti.«

G. Kje so priložnosti?

»Imamo Yaskawo in več kot 50 integratorjev, ki so trenirani na avtomobilski industriji, pripravljeni pa so tudi na prehod v farmacevtsko. To je primer dobre prakse prenosa znanja iz ene v drugo industrijo,« odgovarja Kovač in dodaja, da je v industriji 4.0 ključna rekonfigurabilna, hitro odzivna proizvodnja. To pomeni, da lahko z enega na drugi produkt pride mo v nekaj minutah.

»Ne gre samo za prehajanje med produkti iste družine, ampak lahko proizvodnjo hitro preusmerimo s popolnoma različnih področij – na primer z elektronskih komponent na mehanske reduktorje. Takšna sposobnost hitre izmenjave različnih proizvodnih projektov je danes odločilna prednost na trgu,« poudarja Kovač.

Tovarna meril Kovine v Sloveniji in svetu predstavlja pomembnega proizvajalca kovinskih meril, na trgu pa smo prisotni že 120 let. Dolgoletna tradicija nam predstavlja predvsem konkurenčno prednost, kupcu pa dodatno zagotovilo za tehnološko in kakovostno dovršen izdelek. Današnji izdelki so plod izkušenj in inovativnosti, ki izhajajo iz dolgoletnega razvoja in sodelovanja s končnimi uporabniki. Prodajo vsako leto širimo na nove trge; 90 % proizvodnje izvozimo v več kot 40 držav sveta. Tudi domač trg priznava našo kakovost. Največ sodelujemo s podjetji iz iste dejavnosti v Nemčiji, Avstriji in na Češkem. Sodelovanje s podjetji v Sloveniji predstavlja 10-odstotni delež, podoben pa je tudi delež na Bližnjem vzhodu in v državah nekdanje Jugoslavije. Največ povpraševanja je po različnih vrstah vodnih tehnic in merilnih kotnikov. Preostali delež predstavljajo druga ostala merilna orodja.

Najbolj smo ponosni na svojo kakovost, tradicijo in izboljšave izdelkov – tako tehnične kot tudi estetske. Naša prednost se kaže v razpršenosti prodaje in prilagodljivosti različnim zahtevam kupcev. Želimo ostati med vodilnimi proizvajalci vodnih tehnic in drugih izdelkov v Evropi, prisotnost na svetovnih trgih pa še povečati.

TOVARNA MERIL KOVINE

TOVARNA MERIL KOVINE d.d.

Pameče 153, 2380 Slovenj Gradec, Sloveni
T: +386 (0)2 88 46 300 | F: +386 (0)2 88 46 314

E: info@tm-kovine.si | www.tm-kovine.si

TOP 5 PAMETNIH MATERIALOV V STROJGRADNJI, KOVINARSTVU IN ORODJARSTVU

Foto: Depositphotos

- Kateri so novi materiali v svetu?
- Kako v Sloveniji razvijamo pametne materiale kot nišni inovator?
- Kje se skrivajo največje priložnosti?

Kaja Kovič

Svetovna industrija strojgradnje, kovinarstva in orodjarstva se hitro preoblikuje tudi na račun pametnih materialov. Pogledali smo najnovejše inovacije v svetu.

Kako lahko naše tradicionalno močne panoge ujamejo in izkoristijo ta val sprememb?

A. Novi materiali v strojgradnji, kovinarstvu in orodjarstvu

Pametni materiali so eden ključnih gradnikov prihodnosti gospodarstva. Lahko se prilagajajo okolju, se odzivajo na zunanje dražljaje, sami diagnosticirajo svoje stanje ali omogočajo večjo trajnostnost in energetske učinkovitost.

Uporabljajo jih tako v medicini, farmaciji in avtomobilski industriji kot v gradbeništvu, energetiki in pametnih mestih.

Poiskali smo top 5 pametnih materialov v strojgradnji, kovinarstvu in orodjarstvu:

1. Zlitine s spominskim učinkom (Shape Memory Alloys)

Zlitine s spominskim učinkom so kovinski materiali, ki »si zapomnijo« svojo prvotno obliko. Če jih deformiramo, upognemo ali raztegnemo, se pri določenih pogojih (temperatura, napetost) spontano vrnejo v prvotno obliko brez trajne deformacije, navaja raziskava Univerze Cornell z naslovom Proizvodnja, predelava, uporaba in napredek zlitin s spominskim učinkom na osnovi železa.

Posebno zanimive so železove spominske zlitine (Fe-SMAs), saj ponujajo odlično razmerje med zmogljivostjo in stroškom. Njihov adut je predvsem v tem, da so cenejše, lažje dostopne, varnejše za obdelavo in pri nižjih temperaturah stabilnejše kot druge spominske zlitine.

2. Funkcionalno prehajajoči materiali pri kovinski aditivni proizvodnji

Funkcionalno prehajajoči materiali (angl. Functionally Graded Materials – FGM) so materiali, pri katerih se sestava, mikrostruktura ali fizikalne/mehanske lastnosti postopoma spreminjajo znotraj enega kosa.

Pri kovinski aditivni proizvodnji to pomeni, da je ena stran kosa denimo odpornejša proti visokim temperaturam, druga pa bolj prožna ali bolj trdna. Tako se zmanjšajo kompromisi, saj je vsak del komponente prilagojen svojim namenskim pogojem, navaja raziskava Aditivna proizvodnja funkcionalnih prehajajočih materialov: pregled raziskovalnega napredka in izzivov.

Tehnologija 3D tiskanja kovin omogoča izdelavo visokokakovostnih kovinskih komponent pri bistveno nižjih stroških in porabi energije kot tradicionalne metode.

3. Napredne prevleke in površinske tehnologije

Prevleke, ki zagotavljajo nadstandardno odpornost proti obrabi, koroziji in visokim temperaturam, postajajo ključni gradnik sodobne proizvodnje.

Gre za zelo tanke nanose (v razponu od nekaj nanometrov do nekaj mikrometrov), ki izboljšajo trenje, povečajo trdoto, zmanjšajo obrabo – včasih pa celo omogočajo samopopravljanje površin ali samočiščenje, kaže raziskava v The Chemical Record. Nedavni reprezentativni napredek tehnologije površinskih premazov.

Kakovost
Zanesljivost
Tradicija

www.kolding.si

Nicina 12 c . SI-2391 Prevalje
Slovenija
T: +386 2 82 34 340
E: kolding@kolding.si

OPREMA ZA VALJARNE

www.kolding.si

Valji za hladno valjanje.
Valji z nanosom.
Specializirani hidravlični cilindri.
Metalurška oprema.
Sestavljeni valji.
Proizvodi po naročilu:
odkovki, odlitki,
mehanska obdelava,
toplotna obdelava,
in montaža.
Inženiring in načrtovanje.

ISO 9001:2015
ISO 14001:2015

Startupi imajo pri razvoju pametnih materialov prednost, saj se lahko hitro prilagodijo in poiščejo nišne trge tudi v globalnem merilu.

4. Zelena preobrazba kovin

Reciklirane kovine, zeleni kovinski prahovi in procesi, ki porabijo manj energije, niso več le eksotičen eksperiment, ampak postajajo nepogrešljivi v orodjarstvu in strojegradnji, pa tudi v avtomobilski industriji.

Ti materiali so pogosto izdelani iz sekundarnih surovin oziroma odpadnih kovin, ki se ponovno spreminjajo v kovinski prah za 3D tiskanje ali druge kovinske postopke, z manjšim okoljskim odtisom, navaja članek Zeleno in vitko: Strategije za uravnoteženje stroškov in trajnosti v aditivni proizvodnji kovin.

Sicer pa že razmišljajo tudi o brezogljnični proizvodnji kovinskih prahov iz odpadnih kovin, ki bi lahko močno znižala ogljični odtis celotne verige dobave kovin, navaja članek Preusmeritev, ponovna uporaba in zanesljivost z aditivno proizvodnjo kovin.

5. 3D tiskanje kovin z mikroplazmo (MP-MAM)

Tehnologija 3D tiskanja kovin, imenovana mikroplazemska metalna aditivna proizvodnja (MP-MAM), omogoča izdelavo visokokakovostnih kovinskih komponent pri bistveno nižjih stroških in porabi energije kot tradicionalne metode. Razvili so jo na Indijskem inštitutu za tehnologijo (IIT).

Pričakujejo, da bo imela ta inovacija širok vpliv na sektorje, kot so zdravstvo, letalska industrija, obramba in industrijsko orodjarstvo, navaja The Times of India

Velika slovenska podjetja vlagajo v funkcionalne materiale za elektroniko, pametne senzorje, motorje z redkimi zemeljskimi materiali, površinske prevleke in farmacevtske rešitve.

B. Kje je Slovenija?

Čeprav Slovenija na tem področju ni globalna velisila, se uveljavlja kot nišni inovator, ki z visoko specializiranimi raziskavami ter močnim povezovanjem med znanostjo in industrijo razvija prebojne rešitve, poudarjajo pri Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport. Kje smo dobri?

1. Od nanomaterialov do zelenih virov energije

Slovenija je posebej prepoznavna pri razvoju naprednih keramičnih materialov, nanostrukturiranih materialov in materialov za zeleno energijo, med katerimi izstopajo baterije, gorivne celice in termoelektrični materiali.

Ključne nosilce raziskav predstavljajo Institut Jožef Stefan, Kemijski inštitut ter fakultete Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru in Univerze na Primorskem. V laboratorijih teh ustanov nastajajo polimerni kompoziti, bioaktivni materiali, nanomateriali, fotokatalitične prevleke, funkcionalne keramike in materiali za shranjevanje energije.

Pri ministrstvu pojasnjujejo, da raziskave niso usmerjene le v osnovno znanost, temveč tudi v uporabne rešitve za gospodarstvo. Aktivne programske skupine delujejo na področjih trajnostnih polimernih materialov, kvantnih in funkcionalnih materialov, laserskih tehnologij, naprednih tekstilov, keramičnih in biomedicinskih aplikacij ter nanoporoznih struktur. V zadnjih letih je veliko pozornosti namenjene tudi testiranju materialov in konstrukcij, ki je ključno pri uvajanju teh v industrijsko prakso.

2. Najmočnejši smo v farmaciji, avtomobilski industriji in senzoriki

V slovenskem gospodarstvu imajo pri razvoju pametnih materialov pomembno vlogo velika podjetja, kot so Krka in Lek (Novartis), ki vlagata v biofarmacevtske materiale, Kolektor in Hidria z razvojem motornih sistemov in senzorike ter Domel, ki prispeva inovacije za avtomobilsko industrijo in energetiko. Vlagajo v funkcionalne materiale za elektroniko, pametne senzorje, motorje z redkimi zemeljskimi materiali, površinske prevleke in farmacevtske rešitve.

Slovenija svojo moč gradi tudi z vključevanjem v evropske projekte, kot so Horizon Europe, ERA-NET in EIT Raw Materials. Strateško razvojno-inovacijsko partnerstvo SRIP MATPRO združuje akademske in industrijske partnerje ter se osredotoča na celotne vrednostne verige proizvodnje materialov za različne sektorje.

MALI-E-TIKO
MOJSTROVINE IZ KOVINE

ZANESLJIVE IN KAKOVOSTNE MOJSTROVINE IZ KOVINE

Mali-E-Tiko je uveljavljeno podjetje, ki se že vse od svojega nastanka leta 1988 profesionalno ukvarja s proizvodnjo kovinskih izdelkov. Zaupajo mu številna slovenska in tuja podjetja, slovi pa predvsem po kakovosti in zanesljivosti.

V podjetju Mali-E-Tiko radi rečejo, da se svojih dobavnih rokov vedno točno držijo, četudi to morda pomeni, da se kakšnemu projektu raje odpovejo.

»Dobavni roki so vedno zelo pomembni, tako za nas kot za naše kupce. Če bi zamujali s svojimi roki, bi se kupcem zavlekli načrti, kar vpliva na celotno verigo vrednosti in na ugled podjetja, zato se trudimo vztrajati pri točnosti in zanesljivosti,« poudarja direktor podjetja Marjan Mali.

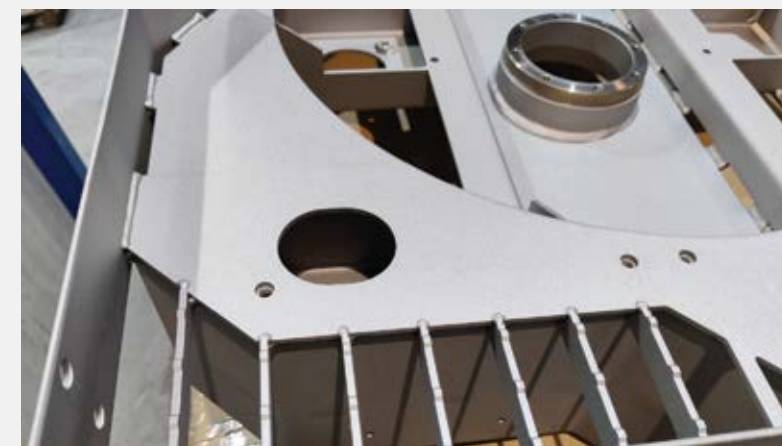
S tem želijo poleg zagotavljanja učinkovitejšega poslovanja krepiti tudi svoje odnose s strankami in ustvarjati sloves zaupanja vrednega partnerja.

USPEŠNO KLJUBUJEJO IZZIVOM V GOSPODARSTVU

Kljub trenutnim nestanovitnim razmeram v poslovnem svetu v podjetju Mali-E-Tiko ostajajo optimistični in vztrajni, izzivom pa se skušajo kar najbolje in čim hitreje prilagajati.

»Dejavnike, na katere lahko vplivamo, skušamo spreminjati tako, da nam pomagajo izboljšati poslovanje. Tistim, na katere ne moremo vplivati, pa se moramo prilagajati na način, da imamo z njimi čim manj težav,« pojasnjuje direktor podjetja.

Slovensko gospodarstvo se sooča tudi s splošnim pomanjkanjem delovne sile, a čeprav imajo številna podjetja zaradi tega velike težave, pri Mali-E-Tiko še niso zaznali

izzivov pri pridobivanju novih sodelavcev. Razlog vidijo predvsem v zelo konkurenčnih osebnih prihodkih svojih zaposlenih, pa tudi v pozitivni delovni klimi ter skrbi, ki jo namenjajo njihovem profesionalnemu razvoju.

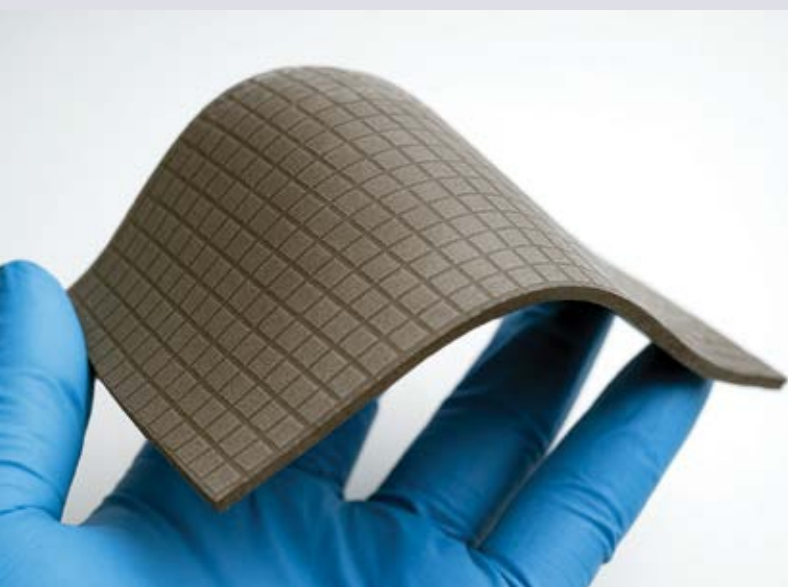
Pomemben del trenutnih gospodarskih gibanj predstavljata tudi elektrifikacija in zeleni prehod, ki se jima Mali-E-Tiko prilagaja s posodabljanjem proizvodnje. Večina njihovih strojev deluje na električno energijo, z redno nabavo novih naprav pa še dodatno znižujejo porabo. Za zagotavljanje večje energijske neodvisnosti imajo na strehi nameščeno tudi sončno elektrarno, ki močno znižuje njihove stroške električne energije in poskrbi za večjo energetske zanesljivost.

VISOKA PRILAGODLJIVOST JIM OMOGOČA OHRANJANJE KONKURENČNOSTI

Neugodnim razmeram se Mali-E-Tiko postavlja po robu z vztrajnostjo in prilagodljivostjo. Svojo ponudbo

oblikujejo tako, da agresivno nastopajo na trgu, tako na slovenskem kot tudi na evropskem in svetovnem. Poleg konkurenčnih cen svojih izdelkov pa se med potencialni kupci predstavljajo tudi z ostalimi pomembnimi prednostmi, kot so strokovno usposobljen kader, visoka kakovost proizvodov, kratki dobavni roki in neomajna zanesljivost. Poleg tega želijo širiti svoj krog kupcev tudi v visoko zahtevnih panogah, kot je npr. področje jedrskih delcev.

»Danes je težko z gotovostjo načrtovati, ker se razmere neprestano spreminjajo. A naša prednost ostaja v tem, da se zelo hitro prilagodimo na vse spremembe na trgu in predvsem na zahteve svojih strank,« ob tem poudarja Marjan Mali. Kot pravi, bodo v prihodnosti zagotovo sledili tudi tehnološkemu razvoju strojev ter uvajali avtomatiko in umetno inteligenco v vse dele delovanja podjetja, pri tem pa bodo pozorni na vplive na okolje, ki predstavljajo zelo pomemben vidik proizvodnje izdelkov.

Evropske raziskovalne skupine razvijajo polimere iz biomase, ki se lahko povsem reciklirajo ali razgradijo v naravi.

3. Samocelilni materiali, inteligentna vlakna & ultralahki kompoziti

Medtem ko Slovenija utrjuje svoj položaj kot nišni center odličnosti, globalni trendi jasno kažejo, da bodo pametni materiali v prihodnje igrali osrednjo vlogo pri zeleni in digitalni preobrazbi.

V medicini se razvijajo bioaktivni materiali za regeneracijo tkiv in vsadke, ki pospešujejo celjenje ter zmanjšujejo tveganje zavrnitve. V tekstilni industriji nastajajo inteligentna vlakna, ki uravnavajo toploto in vlago ter spremljajo vitalne znake uporabnika. Avtomobilska industrija vse bolj uporablja ultralahke kompozite, ki zmanjšujejo težo vozil in s tem porabo energije.

Med najodmevnejšimi rešitvami so samocelilni betoni, razviti na Nizozemskem, ki ob stiku z vlago sprožijo biokemijske procese in zapolnijo razpoke, s čimer podaljšajo življenjsko dobo gradbenih konstrukcij. V ZDA potekajo raziskave bioaktivnih materialov za vsadke, ki se razgrajujejo v telesu in se nadomeščajo z lastnim tkivom pacienta. V Aziji, predvsem na Japonskem in v Južni Koreji, veliko pozornosti namenjajo razvoju nanoporoznih materialov in naprednih baterij za električna vozila ter shranjevanje obnovljive energije.

Posebej hitro se uveljavljajo tudi biološko razgradljivi polimeri, ki predstavljajo odgovor na globalne okoljske izzive. Evropske raziskovalne skupine razvijajo polimere iz biomase, ki se lahko povsem reciklirajo ali razgradijo v naravi, kar prinaša nove možnosti za embalažno in živilsko industrijo.

V vesoljski in aeronavtični industriji pa poteka razvoj ultralahkih, a izjemno odpornih kompozitov,

ki omogočajo večjo učinkovitost in varnost, medtem ko ameriška NASA že testira materiale, ki se lahko ob manjših poškodbah popravljajo sami. To bo ključno za daljše misije v vesolju.

4. Priložnosti za naše: mobilnost, energetika, zdravstvo & pametna mesta

Za slovenska podjetja so največje priložnosti v mobilnosti, energetiki, zdravstvu in pametnih mestih, kjer lahko obstoječe kompetence združijo z razvojem pametnih materialov visoke dodane vrednosti. Povečana uporaba električnih vozil, razvoj pametnih mest ter vse večja potreba po trajnostnih farmacevtskih in medicinskih rešitvah odpirajo prostor za inovativne produkte.

Podpora pri razvoju zagotavljajo številni mehanizmi: Slovenski podjetniški sklad s svojimi vavčerji, mikrokrediti in investicijami v startupe; SPIRIT Slovenija s sofinanciranjem internacionalizacije, sejmov in promocije; SID banka s programi financiranja digitalnih in zelenih tehnologij; ter Javna agencija za raziskovalno dejavnost (ARIS), ki podpira raziskovalno-razvojne projekte in strateške tehnologije.

5. Kako do konkurenčne prednosti?

Posebno zanimiva priložnost se odpira za startupe, ki lahko s hitro prilagodljivostjo in osredotočenostjo na nišne segmente razvijajo rešitve za globalne trge. Primeri iz tujine kažejo, da so številni uspehi na področju pametnih materialov prišli prav iz manjših podjetij: britanski startupi razvijajo biorazgradljivo embalažo na osnovi morskih alg, ameriški pa inteligentne prevleke, ki zmanjšujejo porabo energije v stavbah.

Za slovenska zagonska podjetja so takšni primeri dokaz, da je tudi iz manjšega okolja mogoče doseči globalen odmev, če so inovacije pravočasno podprte s financiranjem in internacionalizacijo.

Čeprav Slovenija ne sodi med največje igralce, je njena prednost v kakovosti raziskav, tesnem povezovanju med znanostjo in industrijo ter sposobnosti razvoja specializiranih rešitev. Pametni materiali so eden ključnih temeljev prehoda v trajnostno in digitalno družbo, zato je povezovanje podjetij in raziskovalcev še toliko pomembnejše.

Slovenska podjetja imajo danes priložnost, da s kombinacijo raziskovalnega znanja, inovacijskih partnerstev in dostopa do evropskih programov razvijejo tehnologije, ki bodo presegale domači trg. V globalni tekmi za prihodnost materialov bo odločilno prav to, kdo bo znal pravočasno povezati znanstvene preboje z uporabnimi rešitvami – in Slovenija ima na tem področju vse pogoje, da ostane prepoznaven nišni inovator.

KONTAKT

Zoran Marjanovič | 031 347 806 | Zoran.Marjanovic@marex.si

GROSUPLJE - SL. GRADEC - SEŽANA - MARIBOR - KRANJ - BREŽICE - ZAGREB - BEOGRAD

Marex d.o.o., Gasilska cesta 27, 1290 Grosuplje | info@marex.si | 01 7888 350

www.marex.si

GROSUPLJE (razstavi salon)

MAREX stroji d.o.o., Gasilska cesta 35, 1290 Grosuplje | info@marexstroji.si | 059 070 343

www.marexstroji.si

IZBERITE ZANESLJIVEGA PARTNERJA ZA PREVOZ NEVARNIH SNOVI

Pri prevozu nevarnega blaga je treba upoštevati dolg seznam predpisov in se držati ustreznega označevanja tovara. Podjetje Adria Kombi vam pri tem pomaga z dolgoletnimi izkušnjami intermodalnih prevozov.

Prevoz nevarnega blaga je področje, ki ga do potankosti urejajo notranji in mednarodni predpisi za posamezne vrste transporta, krovna organizacija Združenih narodov (UNECE) pa skrbi za unificirano klasifikacijo snovi in proizvodov ter za to, da so podatki ob prehajanju pošiljke z ene transportne panoge na drugo smiselno urejeni. To je še posebej pomembno pri uporabi intermodalnega transporta, ki zajema kombinacijo prevoza po morju, železniških tirih in cestah.

STRANKAM POMAGAJO PRI DOSLEDNEM OZNAČEVANJU

V podjetju Adria Kombi, največjem regijskem ponudniku kombiniranih prevozov, opozarjajo predvsem na pomen pravilnega označevanja nevarnega blaga.

»Kot organizator intermodalnega prevoza se osredotočamo na pravilnost navedb pri deklariranju nevarnega blaga, dovoljenjih za transport, kadar so potrebna, in pri označevanju ter stanju intermodalnih transportnih enot (ITE),« pojasnjuje direktor podjetja Janez Merlak in še dodaja: »V teh postopkih ni nobenih odstopanj. Če zaznamo neskladnost, mora biti odpravljena še pred začetkom prevoza.«

S prevozom nevarnega blaga imajo v podjetju veliko izkušenj. Premorejo vsaj tri certificirane varnostne svetovalce, kar pomeni, da področje lahko pokrivajo 24/7. Strankam pomagajo s svetovanjem, priročna aplikacija na njihovi spletni strani

pa nudi vpogled v celotno preglednico 3.2A z vsemi UN številkami, po katerih je razvrščeno nevarno blago. Ko naročnik izbere želeno snov ali blago, mu aplikacija prikaže podatke za prevozno listino in vse potrebne označbe, ki morajo biti na vseh predpisanih mestih na ITE. Obenem je aplikacija opremljena z varovalkami, ki naročnika ne spustijo naprej, če ni izpolnil vseh zahtevanih podatkov.

USPEH JE ODVISEN OD UPOŠTEVANJA PREDPISOV

Kot opozarjajo v Adrii Kombi, je uspeh prevoza v veliki meri odvisen prav od odgovornosti pošiljatelja. »Kot primer dobre prakse lahko izpostavim vse naše redne stranke, ki zgledno upoštevajo vse predpise in zahteve ter poskrbijo, da na prevoz predajo pošiljke, ki so popolnoma skladne z regulativo,« pojasnjuje direktor podjetja. Sicer pa je varnost prevoza, pa naj gre za nevarno blago ali ne, na železniških tirih statistično večja, kar

pomeni, da je transport nevarnega blaga mnogo varnejši v kombiniranem transportu v primerjavi z unimodalnim cestnim prevozom.

KATERE SO NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE PRI TRANSPORTU NEVARNEGA BLAGA?

Najpogostejše se dogaja, da so ob naložitvi ITE na vlak ugotovljene neskladnosti pri označbah, ki jih je treba odpraviti pred odhodom vlaka, pravi Janez Merlak. Kot dodaja, so pogosta težava tudi neobstoječe označbe, ki lahko odpadejo ali zbledijo, predvsem pri tovoru, ki pripotuje iz daljnega vzhoda. Mnogo se jih izgubi ali poškoduje tudi v postopkih prekladanja tovara med ladjo, terminalom, vlakom in tovornjaki. Tudi v teh primerih pa je treba pred nadaljnjim prevozom poskrbeti za skladnost.

»Kadar so neskladnosti pri deklariranju in pri spremni dokumentaciji, prevoza ne opravimo, dokler z naročnikom ne razčistimo, kaj natančno se nahaja v ITE,« še poudarja sogovornik.

KOMBINIRANI PREVOZ

MAJHNI IZPUSTI IN
VELIKA UČINKOVITOST

ZMAGOVALNO
ŽE DESETLETJA!

Foto: Depositphotos

PODKRIŽNIK, BANDELJ, MERLAK, ANDLAR, PETEK – VSI V TURIZEM

- Kakšno turistično ponudbo razvijajo podjetniki iz drugih panog?
- Skupaj z njimi smo poiskali 3 potenciale za slovenski turizem.
- Katerim poklicem se še posebej odpirajo vrata v turizem?

Nina Simić

Podjetniki z različnih področij znajo pisati lepe zgodbe tudi v turizmu. V tej panogi ni lahko, vendar veliko obeta. Poiskali smo uspešne turistične zgodbe podjetnikov.

1. V turizmu iz tovarne, transporta, trgovanja ... Andlarjevi so šli v svet turizma iz tovarne in žage

Rok Andlar iz družinskega podjetja Gec si v Sloveniji lasti luksuzno vilo v objemu kočevskih gozdov in reke Kolpe. »Počitniška hiša Rupicapra je bila zgrajena leta 2015 v mestu Srobotnik ob Kolpi, sre-

di čudovite zelene pokrajine in v simbiozi z naravo. Vila je zgrajena v slogu avstrijskih klasičnih hiš, saj se tako najbolj zliva z neokrnjeno naravo. V turizmu sicer družinsko vlagamo tako na Hrvaškem kot v Sloveniji.«

Njihova glavna družinska posla sta izdelava plastične embalaže, s katero se ukvarjajo že 55 let, in razrez hlodovine – žaga. »Trenutno še vedno investiramo v nepremičnine, v turizmu pa ne. Delo z ljudmi nam je domače že iz drugih panog, tako da nam turizem ni tako tuj,« dodaja Andlar.

Poudarja, da je bila to odlična poslovna odločitev, ki bi jo vsekakor ponovili. Rupicapra Holiday Mountain House je bila poleg turističnega projekta namreč koristna tudi za navezavo novih poslovnih stikov z gosti s celega sveta.

Rok Andlar

»Priložnosti za investitorje so trenutno v ultra luksuznih objektih na samotnih mestih, kjer je zasebnost največjega pomena.«
Rok Andlar, podjetnik

2. Družina Petek od transporta do hotelov

Maša Petek, vodja hotela Vila de Casa, iz družine Petek, ki ima v lasti transportno podjetje Petek transporti, našteva nekaj investicij na področju turizma iz zadnjih let: »V Ribnici smo odprli butični hotel Vila de Casa z osmimi sobami, kavarno, savno in prostorom za dogodke.«

Letos so obnovili in ponovno odprli več kot 120 let staro Gostilno Mihelič, ki ima bogato zgodovino. Poleg tega so v Ljubljani, na Fakulteti za upravo, odprli sodobno kavarno Vila De Casa Cafe.

Za te projekte so se odločili, ker verjamejo v potencial turizma tudi zunaj večjih mest in ker želijo tradicijo povezovati z novimi, kakovostnimi prostori druženja. »Čeprav je osnovna dejavnost družine Petek transport, sem sama več kot deset let delala in se izobraževala na področju gostinstva. Svoje znanje sem zato želela nadgraditi z lastnimi projekti,« pojasnjuje Maša Petek.

Kot največjo prednost vidijo dejstvo, da gre za edini hotel v širši okolici Ribnice, hkrati pa v regiji deluje veliko uspešnih podjetij, ki jih obiskujejo po-

Ne izključujemo dodatnih vlaganj, zato jih bomo v pravem času in na pravem mestu z veseljem uresničili.«

Maša Petek, podjetnica

slovni gostje. Dodatna prednost je to, da lahko ciljajo na goste, ki iščejo mir, naravo in lokalno izkušnjo. Kot glavne izzive pa Maša Petek izpostavlja sezonsko povpraševanje in težave s pridobivanjem ustreznega kadra.

Maša Petek

Rogla | Terme Zreče

Izven okvirjev do novih zmag

- ✓ Poslovna srečanja
- ✓ Team building programi
(družabni, kulinarčni, kolesarski, smučarska tekmovanja...)
- ✓ Spremljevalne aktivnosti

Več informacij:
mateja.lascakjakop@unitur.eu

3. Gostilno staršev razvil v luksuzni glamping

Ena od turističnih zgodb o uspehu v manj poznanih krajih je tudi blagovna znamka Charming Slovenia. Njen lastnik je Iztok Podkrižnik, obenem tudi lastnik in direktor uspešnih slovenskih podjetij Podkrižnik in IJP, ki že 30 let posluje na področju proizvodnje, trgovine in posredništva.

Blagovna znamka Charming Slovenia združuje letovišča, ki s svojo vizijo in izvedbo uvajajo višje, zahtevnejše standarde na področju glamping turizma – premišljeno načrtovano simbiozo prestiža in narave. Pred desetimi leti so tako na Ljubnem ob Savinji pod blagovno znamko Charming Slovenia odprli prvi glamping, ki se imenuje Charming Slovenia Herbal Glamping, pred petimi leti pa še Forest Glamping Resort pri jezeru Blaguš v občini Sveti Jurij ob Ščavnici.

Gostilno s posestvom, ki so jo nekoč vodili njegovi starši, so tako spremenili v razkošen in miren kraj, kjer lahko v desetih popolnoma opremljenih šotorih prebiva do 40 gostov. Uživajo lahko v jacuzziju, savni in zeliščnem vrtu.

4. V turizmu tudi trgovec s kuponi in kriptomilijonar

Uspešnih zgodb je še veliko. Boštjan Bandelj, ki se ukvarja s trgovanjem z emisijskimi kuponi (dovolilnicami za izpuste ogljikovega dioksida, ki jih izdaja EU), je z bratom Matejem kupil objekt Milka pri jezeru Jasna v Kranjski Gori. Po prenovi sta leta 2022 najprej odprla hotel in nato še restavracijo, ki je letos edina z dvema Michelinovima zvezdicama.

Znani slovenski podjetnik Otmar Zorn je že pred leti odprl blejski hotel Rose Bled, kriptomilijonar Damian Merlak je kupil Hotel Bohinj in še bi lahko naštevali ...

>> **Za investicijo so najbolj zanimive 4K destinacije: Kranjska Gora, Karavanke, Koroška in Kolpa.**
Dominik Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije

PODJETNIKI O POTENCIALIH SLOVENSKEGA TURIZMA

Skupaj s podjetniki, ki so se podali v turizem, in drugimi poznavalci smo poiskali tri priložnosti, kako bi lahko še naprej razvijali turistično ponudbo Slovenije.

1. Zdravilni turizem za milenijske.

Dominik Černjak, predsednik Turistične zveze Slovenije, priložnost vidi v trajnostnem in v naslednji fazi v zdravilnem turizmu: »To je turizem za aktivne ljudi, ki ozaveščeno skrbijo za svoje zdravje. Iz številnih raziskav je razvidno, da je tako imenovani trajnostni turizem za milenijske turiste že pričakovani standard, in ne več dodana vrednost, ki bi turističnemu produktu omogočala konkurenčno prednost, za katero bi bili pripravljeni plačati več.«

Vse raziskave nakazujejo, da je skrb za zdravje pomembna vrednota, za katero so pripravljeni pla-

čati tudi do 40 odstotkov več, navaja Černjak. Slovenija ima glede na naravne danosti potencial postati prva zdravilna destinacija na svetu.

To odpira tudi vrata podjetnikom posameznikom z novimi poklici, kot so naravni terapevti, gozdni vodniki, energetski maserji, pridelovalci lokalnih produktov in podobno, našteva Černjak. Med regijami so po njegovem mnenju aktualne predvsem Gorenjska, Primorska in Ljubljana.

Meni, da so na splošno za investicijo sicer najbolj zanimive »4K destinacije«: Kranjska Gora, Karavanke, Koroška in Kolpa.

Slovenija ima kot turistična destinacija še veliko nerazvitega potenciala, predvsem na področjih, ki združujejo naravne danosti, lokalno kulturo, gastronomske izkušnje in trajnostni turizem, ugotavlja tudi Maša Petek: »Obstajajo priložnosti za razvoj butičnih namestitvev, doživetij v naravi, wellness in aktivnega turizma ter za povezovanje urbanih in ruralnih območij v celovite turistične pakete.«

mapping
significant transits

VV-LOG je inovativno mednarodno logistično podjetje specializirano na področju izvajanja carinskih storitev.

Ankaranska cesta 5b,
6000 Koper - Slovenia
Phone: +386 (0) 59 020 253
Mobile: +386 (0) 51 618 777
info@vv-log.com
www.vv-log.com

Visokokvalificiran kader omogoča hitro reševanje zapletenih carinskih postopkov. Podjetje tesno sodeluje z vsemi deležniki v logističnem procesu, kar omogoča nemoteno dostavo blaga naročniku storitev.

Revija | Portal | Spletni pogovori

PODJETNA SLOVENIJA >>

SVETILNIKI PRED ČERMI, KI BODO V PRIHODNOSTI STALI NA POTI PODJETNIKOV. PODJETNIŠTVU OSVETLIMO POT.

podjetnaslovenija.si

O PODJETNI
SLOVENIJI

NAROČILO
REVIEJE

» **Hoteli bi morali pozornost usmeriti v prenovalno kapacitet.**«
Fedja Pobegajlo,
Turistično-gostinska zbornica Slovenije

2. Ultra luksuzni objekti na samotnih mestih

Andlar meni, da so največje priložnosti za investitorje trenutno v ultra luksuznih objektih na samotnih mestih, kjer je najpomembnejša zasebnost. Verjame pa, da so tudi zgodbe butičnih hotelov izjemna priložnost.

»Slovenija sicer veliko ponuja, ne sme pa si dovoliti, da bi imeli turizem samo Izola in Kranjska Gora; veliko lepih slovenskih mest za manj denarja ponuja bistveno več. Tudi preveč turizma lahko uniči mir in lepoto izjemne narave,« dodaja.

Meni, da so investicije v turizem negotove in premajhne, in sicer z vidika centralizacije turizma na dve področji v Sloveniji: »Obala in Kranjska Gora sta precej dragi. Vsaka investicija ima zelo dolgo dobo poplačila investicije. Nihče sicer ne želi biti tisti, ki bo razvil celotno regijo, toda družini Petek to na primer lepo uspeva v Ribnici.«

3. Avtentičnost & lokalna kultura & personalizirane izkušnje

»Naše izkušnje so nam pokazale, da ima ta panoga velik potencial za rast. Dodatnih vlaganj zato ne izključujemo, temveč jih bomo v pravem času in na pravem mestu z veseljem uresničili,« napoveduje Petkova. »V slovenskem turizmu največje priložnosti vidim v ponudbah, ki združujejo avtentičnost, lokalno kulturo in personalizirane izkušnje. V Ribnici na primer lahko turisti doživijo lokalno tradicijo, kot sta suha roba in lončarstvo, hkrati pa imajo možnost kakovostne nastanitve in kulinarčne izkušnje v butičnem hotelu in gostilni.«

Aktualna področja so tako trajnostni turizem, doživetja, povezana z lokalno zgodovino in naravo, ter kombinacija poslovnega in sprostitvenega turizma, saj podjetja iščejo lokacije za teambuildinge in seminarje.

POSLOVNI HIT SO KAMPI

»Turizem je bil v zadnjih letih dokončno prepoznan kot pomembna gospodarska panoga z zanimivimi možnostmi investiranja. Analiza finančnih kazalnikov poslovanja gospodarskih družb v izbranih dejavnostih gostinstva in turizma za leto 2024 kaže, da vrednosti kazalnikov v panogi naraščajo hitreje kot v vsem gospodarstvu. Gostinstvo in turizem sta v zadnjih šestih letih beležila kar 53,4-odstotno rast prihodkov,« poudarja Fedja Pobegajlo iz Turistično-gostinske zbornice Slovenije. Kot zanimivost dodaja, da med segmenti gostinstva in turizma ene najboljših kazalnikov izkazujejo kampi, v katere je bilo v zadnjem obdobju usmerjenih precej investicij.

»Zelo veliko investicij v zadnjih letih je tudi na področju kratkoročnega najema kapacitet, katerih obseg v znanih turističnih destinacijah v sezonskih obdobjih že lahko povzroča pojav ozkih grl in celo preturizma. Njihovo poslovanje je zato nujno regulirati, da bi tako zagotovili enake pogoje poslovanja za različne vrste nastanitvenih obratov in za ustrežnejši razvoj samih turističnih destinacij,« opozarja Pobegajlo.

Dodaja, da gre pri tem za odmik od Strategije slovenskega turizma, ki hkrati povzroča nezadovoljstvo lokalnega prebivalstva. Po njegovem bi bilo ustrežnejše spodbuditi gradnjo apart hotelov in ponuditi možnost investicij na tem področju.

»Posebnost slovenskega turizma je velik obseg glampingov (prvi glamping je predstavljal začetek izgradnje Ekološke vasice gozdnih vil v Campingu Bled leta 2010), ki nadgrajujejo turistično ponudbo in so zanimiva investicijska priložnost. Hoteli pa bi morali pozornost usmeriti v prenovalno kapacitet,« razmišlja Pobegajlo.

10 RESNIC O TURIZMU PO DOMINIKU S. ČERNJAKU

1. Turizma ni nikoli preveč.

Obiskovalcev/turistov ni nikoli preveč, vprašanje je samo, ali jih na destinaciji znate upravljati.

2. Glavnino obiskovalcev/gostov si lahko izberete.

Obiskovalce/turiste si določite s svojo ponudbo in komuniciranjem.

3. Zdravilni turizem kot prihodnost.

Želite drugačne obiskovalce/turiste? Prilagodite ponudbo lokalnim in trajnostnim/zdravilnim vsebinam ter vztrajajte.

4. Realnost obljub.

Kar oznanjate, tudi izvedite na lokaciji.

5. Sodelujte s strokovnjaki.

Turistične ponudbe ne delate zase, ampak za obiskovalce/turiste; te naj vam pomaga definirati stroka (šola za turizem, fakulteta, lokalni turističen zavod ...)

6. Turizem smo ljudje.

Podpirati je treba podjetja s produkti ali potencialom za produkte, ki imajo višjo dodano vrednost, da lahko dobro plačajo dober kader ter imajo denar za prihodnje investicije in zase.

7. Delati v turizmu ni kazen.

Delo v turizmu dokazano omogoča, še posebej mladim, najboljšo pot za pridobivanje praktičnih izkušenj na področju mehkih veščin, potrebnih za polno in samostojno življenje mladih (prevzemanje odgovornosti, timsko delo, komunikacija, reševanje konfliktov, sprejemanje kritik in pohval ...)

8. Turizem ni prostočasna dejavnost.

To je izjemno profesionalna gospodarska dejavnost, ki prinaša veliko izzivov, a ponuja tudi izredno lepa doživetja (od dela z ljudmi do potovanja po svetu). Poleg tega je kader, ki ima izobrazbo in praktične izkušnje z delom v turizmu, zelo iskan na številnih drugih področjih.

9. Turizem je ena najboljših kariernih priložnosti.

Umetna inteligenca je ne bo v celoti prevzela vsaj še desetletje. Nasprotno, človeški stik bo vse bolj iskan.

10. Milenijska mama.

Zelo koristno je, če vse pretekle točke ponotranji tako imenovana zaščitniška mama ter delo v gostinstvu in turizmu sprejme kot eno od kariernih možnosti otrok, skupaj z vsemi bonusi in minusi te izjemne industrije.

»ČE BI BIL PREMIER, BI NAJPREJ ZMANJŠAL OBREMENITEV PLAČ, POTEM PA NA TEREN POSLAL VOJSKO INŠPEKTORJEV.«

- Zakaj bi Martin Jezeršek na teren poslal inšpektorje?
- Kako slovenska gostinska firma prodira na avstrijski trg?
- Kako se v družini pripravljajo na naslednjo generacijo lastnikov?

Goran Novković
Foto: Barbara Reya

Martin Jezeršek je so-lastnik in direktor Jezeršek gostinstva, ki se je letos uvrstilo na 279. mesto lestvice top 500 slovenskih malih in srednjih podjetij (MSP). Letos so se v tem podjetju najprej lotili naskoka na avstrijski trg, nato pa so poskrbeli za postrežbo na tekmi nogometnega superpokala v Vidmu.

Razkril nam je trende v gostinski panogi in tudi, kaj želi od nove vlade, ki prihaja v letu 2026.

V katerih jedeh pri vas letos ljudje najraje kulinarično uživajo?

Ni več takšnih markantnih jedi, saj v gostinstvu trendi niso več tako jasni in enosmerni. So zelo različni, ogromno je prehranskih subkultur. Nasploh pa se zmanjšuje količina zaužite hrane in dviguje njena kakovost.

Zmanjšuje se denimo poraba mesa, po drugi strani pa raste povpraševanje po steakih, torej po jedeh razreda premium. Mi se držimo naše smeri. To je regionalna tradicionalna kulinarika, preoblečena v sodobno interpretacijo.

Katera je bila vaša najbolj odštekana pogostitev letos?

Zagotovo je bil to otvoritveni korporativni dogodek na posestvu Taggenbrunn v Avstriji aprila letos. Odprtje tega posestva je bilo združeno z dogodkom za naše poslovne partnerje, ki ga priredimo vsakih nekaj let. Čas je bil, da lansiramo nov koncept, nov trend. V ospredju je bil kulinarični performans.

Kaj pa je bilo pri tem dogodku tako odštekane nega?

Sodelovali smo s slikarjem, ki je z živilskimi barvami slikal na platno, kamor je bila hkrati postavljena tudi francoska sladica croque-en-bouche. Gostje so ves večer spremljali slikanje, nato pa prijeli kosček te sladice, z njim pomazali po sliki in to pojedli. Tako so občutili okuse.

Imamo tudi obred, ko na dogodek pripeljemo 50- do 100-kilogramsko tuno, odvisno od velikosti dogodka. Kuhinjski mojster, ki jo zna razsekati, pred gosti iz nje naredi sašimi. Pred kratkim smo lansirali še tako imenovani crudo stolp, ki visi s stropa kot lesteneč. Na njem so crudo dobrote, denimo surove ostrige. To je zdaj eden od trendov.

Kaj bi bilo v slovenskem gostinstvu še potrebno, da bi povečali dodano vrednost?

»Po mojem mnenju je na prvem mestu razbremenitev plač, na drugem mestu razbremenitev plač in na tretjem mestu razbremenitev plač.«

» Umetna inteligenca bo lahko predlagala, koliko hrane naj pripravimo in koliko naj bo hladnih predjedi, toplih jedi, sladic ...«

Dogaja se evolucija dodane vrednosti. Če človek kupi sendvič v Petrolovi trgovini, ga kupi zgolj zato, ker potrebuje gorivo za svoje telo. Takšen izdelek je seveda cenovno občutljiv. Na drugi strani so restavracije, ki dosegajo najvišje dodane vrednosti in najvišje cene. V Sloveniji je to denimo Hiša Franko z Ano Roš. Tja se ne gre jest, ampak na kulinarčni performans.

Ko gre za performans ali visoko raven gostinske storitve, so razmere različne po regijah. A zagotovo smo v Sloveniji na tem področju še podhranjeni. Tudi ko gre za klasične gostilne, ki lahko z drugačnim konceptom dvignejo raven storitve in povečajo dodano vrednost.

Kaj si obetate na avstrijskem trgu? Imate tam v prihodnje širše načrte?

Projekt Taggenbrunn vidimo kot pomembno odskočno desko. Ko gre za donosnost na kratek rok, je ta projekt zahteven. Grad je zelo star, obnovljen pa je bil pred nekaj leti, zato še ni uveljavljena turistična destinacija niti na Koroškem, kaj šele v širši Avstriji ali pa v Evropi. Obisk še ni na takšni ravni kot na Blejskem ali Ljubljanskem gradu. Ima pa izjemen potencial, ker je fenomenalno obnovljen in ima fenomenalno zgodovino.

Prav zato smo se odločili za to priložnost in verjamemo, da bo to naša odskočna deska za dejavnost dogodkov na avstrijskem trgu. Prvi odzivi s trga kažejo, da smo lahko tam zelo konkurenčni ali pogosto bolj kakovostni od konkurence. Na drugi strani smo cenovno učinkovitejši, saj lahko nekatere postopke izpeljemo centralizirano v Sloveniji. Lokacija Taggenbrunn in naša dejavnost cateringa sta skupaj tisto, kar osmišlja avstrijsko zgodbo.

Kateri globalni trendi v gastronomiji in turizmu danes najbolj vplivajo na poslovne modele?

Izginja tako imenovani srednji razred. V Sloveniji preproste gostilne, ki ponujajo malice za vsak žep, danes zelo težko preživijo. Veliko so jih že zaprli. V gostinstvu se zelo jasno postavljata dva stebra.

V prvem so restavracije hitre postrežbe, med katerimi je najbolj znan McDonald's, ki pa ni edini. Po nakupovalnih centrih je veliko takšnih konceptov postrežbe, kjer stranka prek tablice ali digitalnega medija sama odda naročilo in sama tudi prevzame hrano. Poje jo lahko za mizo ali pa jo odnese domov. Naročilo ji prek platforme lahko na dom tudi dostavijo, na koncu pa gost tudi sam pospravi za sabo. Storitve je torej zelo omejena, pričakovana pa je hitra postrežba. Ta dejavnost je cenovno občutljiva.

Na drugi strani je koncept restavracij celovite postrežbe, kamor sodimo mi. V tem delu gostinstva se raven storitve dviguje do kulinarčnega performansa. Pričakovanja gostov so zelo visoka, ko gre

za kakovost postrežbe, hrane, vinske karte, ambienta, akustike, glasbe in doživetja. Temu primerne so cene, zato so te restavracije vse dražje.

ZDA so tipičen primer tega trenda, kjer so denimo restavracije hitre prehrane prijazne za gostov budžet. Če pa gremo v restavracijo, kjer nas nekdo postreže, je 100 dolarjev na osebo premalo.

Kako bosta digitalizacija in umetna inteligenca spremenili gostinstvo v naslednjih 5–10 letih?

To je povezano z omenjenima trendoma. V McDonald'su skoraj nimamo več stika s človekom, saj nas postreže robot. Vsega sicer še ni mogoče robotizirati, vendar nismo daleč od tega.

Na drugi strani so restavracije celovite postrežbe, kjer stranke v restavraciji nočejo digitalnega stika. Je pa digitalizacija močno prisotna v fazi rezervacije. Vse naše restavracije imajo na voljo možnost rezervacije mize prek spleta. Gostu ni več treba klicati v restavracijo, ampak sam rezervira mizo.

Digitalizacija je v tem stebru zelo pomembna tudi pri zalednih procesih – bazi receptur, digitaliziranih procesih od natakara do dobavitelja in nazaj. Pri nas pa umetno inteligenco že uporabljamo tudi za merjenje količine zavržene hrane na dogodkih. Z njeno pomočjo presežke segmentiramo in to križamo s podatki o samem naročilu. Smo tik pred tem, da bi lahko na podlagi tega oblikovali normative za dogodke.

Ko bomo imeli vse podatke o naročniku, dogodku, številu ljudi in druge podatke o gostih, tipu dogodka, času v dnevu, vremenu, lokaciji in podobno, nam bo umetna inteligenca lahko predlagala, koliko hrane naj pripravimo in koliko naj bo hladnih predjedi, toplih jedi, sladic ...

Pred kratkim smo izvedli projekt finala superpokala UEFA v italijanskem Vidmu. Uporabljali smo normative na podlagi podobnih dogodkov, nismo pa upoštevali dejavnika vremena. Ker je bilo na dan tekme zelo vroče, so ljudje pojedli manj hrane, kot smo pričakovali, predvsem manj težke hrane in mesa; zgodila se je človeška napaka, ki pa jo bo dobro naučena umetna inteligenca sčasoma znala odpraviti.

Kje dobiti kadre?

Moram potrkati, da mi nimamo kadrovske krize. Je pa pri iskanju kadrov postalo podobno kot pri prodaji, kjer je potrebnih deset povpraševanj in sto stikov, da dobiš eno stranko. Povsem enak pristop je zdaj nujen tudi pri kadrih.

Imamo med 160 in 170 redno zaposlenih sodelavcev, skupaj z avstrijskim trgom. Natančno vemo, da moramo za naš poslovni model poleg enega redno zaposlenega imeti še enega do enega in pol občasnega sodelavca. Slednji so popoldanski samostojni podjetniki, študentje ...

S kampanjami se moramo aktivno umeščati kot zanimiv delodajalec za mlade. Ustvarjati moramo dogodke, ki so zanimivi za mlade, in tam z njimi vzpostaviti stik. Potem začnejo z nami redno sodelovati, in ko iščejo svojo prvo službo, smo zanje zanimivi prav mi, ker se pri nas počutijo dobro. Zdi se preprosto, a v vsakem koraku je veliko premisleka in trdega dela.

Kako pomembna je vrhunska kulinarika, ko so vaši naročniki podjetja?

Naše stranke jo imajo visoko na seznamu prioritete. Marsikatero podjetje pa z nami ne sodeluje prav zato, ker se jim to ne zdi tako pomembno. Če malo posplošimo, imamo dva tipa korporativnih dogodkov: prvi tip so dogodki za zaposlene, drugi pa dogodki za poslovne partnerje.

Pomembnost dogodkov za zaposlene raste. Tako kot pri restavracijah pa sta tudi tu opazna dva trenda. Eno so manj pomembna, hitra srečanja, sestanki, ki se zelo pogosto ne dogajajo niti več v živo, ampak digitalno. Na drugi strani pa so pomembnejša, letna srečanja, ki so strateška, ter teambuildingi in podobni dogodki, kjer se gradi skupnost. Pri teh

Zmanjšuje se poraba mesa, po drugi strani pa raste povpraševanje po steaki.»

dogodkih podjetja veliko investirajo v vse, tudi v hrano, pijačo, postrežbo, koncept in program dogodka.

Podobno je pri dogodkih za poslovne stranke. Nekatera srečanja so postala povsem digitalna, zato so srečanja v živo toliko pomembnejša priložnost, da ustvarimo dober vtis na stranko. In hrana je zelo pomemben del druženja v živo.

Kje so poslovne meje rasti družine Jezeršek? Letos ste se na lestvici top 500 MSP uvrstili na 279. mesto. Na tej lestvici je zelo malo gostinskih podjetij. Kakšni so vaši načrti?

Letos bomo v Sloveniji malo rasli, bomo pa precej rasli zunaj nje, torej z našim avstrijskim podjetjem. Kot skupina bomo verjetno zrastle za več kot 10 odstotkov. Kje pa so meje? Upam, da je to vprašanje za naslednje generacije.

Naš načrt je, da zgradimo organizacijo, kjer lahko lastništvo ločimo od upravljanja podjetja. Seveda si želimo, da bi bila družina še naprej lastnik in bi hkrati vodila podjetje. Delamo vse, da bi bilo tako, nikogar od otrok pa v to ne silimo. V podjetju bi zato radi vzpostavili neko raven korporativnega upravljanja, ki ne bo nujno odvisno od družinskih članov; torej bo podjetje lahko imelo tudi zunanje vodstvo, neodvisno od lastniške strukture.

» Izginja tako imenovani srednji razred. V Sloveniji preproste gostilne, ki ponujajo malice za vsak žep, danes že zelo težko preživijo.«

Koliko otrok imate štirje bratje?

Imamo devet otrok, lastniki bodo lahko vsi. Da bi vsi delali v našem podjetju, pa bi bilo že malo iluzorno pričakovati. Morda bo nekdo kuhar, nekdo direktor, ali pa direktor ne bo nihče, vendar bodo vsi delali v podjetju. Glavno je, da bodo lahko v življenju sami izbirali svojo pot, ne da bi čutili pričakovanja, da bodo delali v družinskem podjetju.

Smo v predvolilnem letu. Kateri trije ukrepi nove vlade bi najbolj pomagali podjetništvu, da zadiha?

Po mojem mnenju je na prvem mestu razbremenitev plač, na drugem mestu razbremenitev plač in na tretjem mestu razbremenitev plač. Ogromna rakana pa je tudi siva ekonomija.

Na primer, vsi že govorijo, da so slovenske restavracije predrage. Da so bistveno dražje od italijanskih. Predstavljajte si, kakšne bi morale biti cene, da bi lahko vsi zaposleni v gostinstvu dobili celotno plačo izplačano po pravilih. Večina gostinskih podjetij ne bi preživela, zato so mnogi kolegi gostinci prisiljeni, da del plače izplačujejo na roke.

Mi smo dovolj učinkoviti, da se nam ni treba zatekati k temu, in tudi nikogar ne obsojam, saj vem, da si tega nihče ne želi – ne delodajalci, ne zaposleni in ne država. A to je realno stanje, saj trg in regulativa ne omogočata igranja igre po pravilih.

Kje pa takšni gostinci dobijo denar za izplačila plač na roke, če imamo digitalizirane račune?

To ni vprašanje zame.

Ne gre samo za gostinstvo, ampak tudi za vse druge obrtnike in mikropodjetja. Če bi bil predsednik vlade, bi najprej močno zmanjšal obremenitev plač, potem pa na teren poslal vojsko inšpektorjev. Izkupek za javne finance bi bil verjetno boljši.

Ali Luka vam, bratoma in staršem z družinami kaj dobrega skuha ali speče v družinskem krogu?

Da, mi velikokrat kuhamo in pečemo v družinskem krogu. Sami zase, ko imamo družinska srečanja, božič, veliko noč. Oče je uredil poseben prostor pri njem doma, ki je v bistvu mini restavracija.

Ali ne more iz svoje gostinske kože?

Ne more. To je zelo lep prostor za druženje, z veliko kuhinjo. Tam se zberemo, vsak prinese sestavine za en hod in potem nekdo skuha predjed, drugi glavno jed, tretji sladico, četrti juho ...

To se sliši kot »family chef«.

Lahko, ja.

Kaj pa najraje pojedete vi?

Po tem pogovoru si bom privoščil telečja jetra s praženo zelenjavo. To mi danes prija. Sicer pa za gostinca ali kuharja to ni najbolj smiselno vprašanje. Dobrojedci vemo, da se je treba prilagoditi sezoni. Spomladi vsem teknejo regrat in šparglji, jeseni pa kaj drugega. Nimam najljubše hrane. Imam pa najljubšo hrano glede na trenutek.

» Verjamemo, da bo projekt Taggenbrunn naša odskočna deska na avstrijskem trgu.«

RIHTER
Montažne gradnje

RIHTER NE POPUŠČA V SVOJEM POSLANSTVU

Gradbeno podjetje Rihter že 35 let soustvarja gospodarsko podobo Savinjske regije. Ob tem so ponosni na svoje dosedanje uspehe in izkušnje, pogled pa še naprej usmerjajo proti vrednotam trajnosti in inovativnosti.

Podjetje Rihter letos obeležuje že 35 let delovanja. Ob tej priložnosti so otvorili nove poslovne prostore – velikosti kar 1.300 m² – ki predstavljajo pomemben korak v njihovem razvoju, poleg tega pa imajo v teku še nekaj večjih projektov.

»Zaključujemo tudi gradnjo nadstandardnega večstanovanjskega objekta Blok Komen Ljubno, ki je zasnovan po najnovejših bivalnih smernicah. Ponosni smo, da tovrstnih stanovanj pri nas še ni, celoten projekt pa je plod znanja podjetja Rihter,« poudarja direktor podjetja Janez Rihter. V segmentu večstanovanjskih in javnih objektov vidijo tudi priložnost za širjenje dejavnosti, še vedno pa v osrednjem fokusu ostajata trajnost in inovativnost, ki sta po njihovem mnenju ključna temelja prihodnosti gradbeništva in podjetja.

NENEHNO NADGRAJUJEJO SVOJE TRAJNOSTNE PRAKSE

Pomemben vidik celotnega Rihterjevega poslanstva je predanost trajnosti in energijski učinkovitosti. Podjetje se sistematično, ne le deklarativno, zavezuje odgovornemu ravnanju do narave in družbe, kar dokazuje tudi njihov certifikat ISO 14001:2015 za sistem ravnanja z okoljem. Njihove hiše so tako že v osnovi izjemno varčne, cilj pa je iti še dlje.

»Razvijamo rešitve, ki omogočajo pasivne in energijsko pozitivne stavbe –

torej take, ki proizvedejo več energije, kot jo porabijo. Pri tem se osredotočamo na integracijo kompaktnih sistemov za ogrevanje, hlajenje in prezračevanje, kar uporabnikom prinaša visoko bivalno udobje ob minimalni porabi energije,« pojasnjuje direktor.

S SODELOVANJEM V SKUPNOSTI VPLIVAJO NA KAKOVOST ŽIVLJENJA

Podjetje je tesno prepleteno tudi z lokalnim okoljem – v regiji sodeluje tako z dobavitelji in podizvajalci kot z društvi in izobraževalnimi ustanovami.

»Pomembno nam je, da se razvoj podjetja odraža tudi v razvoju skupnosti – zato podpiramo lokalne iniciative, različna društva in projekte, ki dvigujejo kakovost življenja,« poudarja direktor Janez Rihter.

Kot pravi, ima njihovo delovanje v Zgornji Savinjski dolini svoje posebnosti: regija se sooča z različnimi izzivi, vseeno pa gospodarsko klimo vidijo kot spodbudno. Vse več podjetij namreč prepoznava pomen trajnostnih praks in lokalnega povezovanja, kar ustvarja spodbudno okolje za rast. Rihter pa je igral pomembno vlogo tudi pri gradnji novih hiš za oškodovance, ki so jih leta 2023 doletele uničujoče poplave – čeprav so škodo utrpeli tudi sami.

»Poplave so nas močno oškodovala in zaznamovale, a smo se zelo hitro organizirali in sodelovali pri gradnji domov za prizadete družine, kar nam je dalo dodatno potrditev, da naš način delovanja nudi hitre in kakovostne rešitve tudi takrat, ko jih ljudje najbolj potrebujejo,« še dodaja sogovornik.

Foto: STO / Andrej Tarfila

BI RAZISKALI VELENJSKO JEZERO POD VODO?

- Raziskovanje jezera pod gladino je ena od novih turističnih atrakcij. Katere pa so še druge?
- Je mogoče regijo spoznati tudi iz zraka?
- Poiskali smo tudi 6 predlogov, kaj bi lahko kot turisti doživeli v Savinjsko-Šaleški regiji.

Nina Simić

SAŠA regija«, nekoč znana predvsem po rudarski in energetski dejavnosti, se razvija tudi v turistično regijo. Neokrnjena narava, naravne in kulturne znamenitosti, kulinarika, zgodbe in običaji so tiste prednosti območja, ki imajo velik potencial tudi v prihodnje.

Ponudbo doline smo združili v tri tematske sklope.

1. Industrijski turizem & pivo

a. Pod gladino Velenjskega jezera
Helena Horvat iz Zavoda za turizem Šaleške doline izpostavlja popolnoma novo butično doživetje z delovnim naslovom Pod gladino: »Ta petzvezdična izkušnja bo na voljo kmalu, obiskovalcem pa bo omogočila raziskovanje Velenjskega jezera pod vodo in ga dopolnila z zgodbo o potopljenih vaseh ter bogati

naravni in kulturni dediščini. Pri pripravi sodelujejo lokalni potapljači, ki bodo zagotovili varno izvedbo.«

V ponudbi sicer že imajo edinstveno doživetje z naslovom Skrivnosti potopljenih vasi, ki obiskovalce popelje v zgodbo o nastanku Šaleških jezer z virtualnim potopom v Velenjsko jezero.

Sicer pa Velenjsko jezero velja za eno najčistejših jezer pri nas ter ponuja še ogromno možnosti za razvoj vodnih športov, plavajočih hotelov in trajnostnih glamping resortov.

b. »Heli-bike« izkušnja

S helikopterjem (in nanj naloženimi kolesi) boste poleteli pod severna pobočja Čemšeniške planine – do Presedelj (735 metrov). V kratkem poletu nad Savinjsko dolino boste uživali v prelepih pogledih na Spodnjo Savinjsko dolino in zelena hmeljišča, obdana s hribovji in prečudovitimi vrhovi Kamniško-Savinjskih Alp. Po pristanku boste lahko izbrali med dvema različno težavnima trasama.

c. Po poteh od hmelja do piva – »Zvari svoje pivo«

Petzvezdično butično doživetje se začne v središču Savinjske doline, kjer že stoletja raste zeleno zlato. Pot vas vodi od Ekomuzeja hmeljarstva in pivovarstva Slovenije, kjer vas čaka edinstveno virtualno popotovanje skozi zgodovino hmeljarstva Zeleno zlato.

Z interaktivno igro Zvari svoje pivo boste postali pivovar za en dan: izbrali boste okus, sestavili recept in ustvarili personalizirano steklenico piva. Po obisku muzeja vas čaka piknik v naravi s košarico domačih dobrot. Na koncu seveda lahko obiščete še znamenito žalsko Fontano piv.

Z interaktivno igro Zvari svoje pivo boste postali pivovar za en dan: izbrali boste okus, sestavili recept in ustvarili personalizirano steklenico piva.

d. Polet v usnjarno Evrope

Ob ekskluzivnem doživetju Muzeja usnjarstva na Slovenskem se boste srečali z resničnim usnjarjem, nato pa se boste lahko prepustili kulinaricnim dobrotam v Vili Mayer. Zapeljali se boste s kolesom v slogu 30. let 20. stoletja in starodobnikom, vrhunec pa je seveda panoramski polet z letalom.

Šaleško dolino spoznajte iz zraka, podoživite gosposko zgodbo in poslovni obisk sklenite tako, kot ga je leta 1931 Tomaš Bata, legendarni češki tovarnar in največji izvoznik čevljev. Tako je pretekla obrt domiselno povezana s sodobno zasnovano turistično ponudbo.

e. Kosilo 160 metrov pod zemljo (Velenjsko podzemlje)

Pristen rudarski ambient vam omogoča edinstveno kulinarčno izkušnjo z lokalnimi jedmi. Najstarejše dvigalo v Sloveniji vas popelje v najglobljo jedilnico v Muzeju premogovništva Velenje, kjer vas čaka tako imenovana Štajgerjeva južna s štirimi hodi, ki jo pripravijo večkrat nagradjeni kuharski mojstri.

Velenjska podzemna proga (muzej premogovništva) tako postaja temelj za razvoj industrijskega turizma.

IZKUSITE ZGODBO HMEJARSKE TRADICIJE

Odkrijte Turistično pešpot Od hmelja do piva v središču hmeljarske prestolnice Slovenije – Žalcu.

Na 5,5 kilometra dolgi tematski poti se prepletajo narava, kultura in bogata pivovarska dediščina Žalca.

Med 19 postajami vas med drugim čakajo Fontana piv Zeleno zlato, ki je v Žalec privabila že preko milijon obiskovalcev z vsega sveta, Ribnik Vrbje, Ekomuzej hmeljarstva in pivovarstva, Hopslandija in zeliščni park pri Obrambnem stolpu – vsaka s svojo zgodbo iz srca Savinjske doline.

ODNESITE DOMOV NEPOZABEN DELČEK ŽALCA

Posebno doživetje pa ponuja novost v Ekomuzeju – interaktivna delavnica Zvari svoje pivo. Tam se lahko v varjenju preizkusite tudi sami in ustvarite lastno pivo s svojo unikatno etiketo. Tako boste s seboj iz srca Savinjske doline odnesli nepozaben in edinstven spominek na deželo hmelja.

Okusite zgodbo, ki raste iz hmelja – samo v Žalcu.

Promo

2. Butične nastanitve z vrhunsko kulinariko

a. Hoteli, kampi in vile

Prednosti regije so številne možnosti za bivanje na gostoljubnih kmetijah in v neokrnjeni naravi, odmaknjenost od velikih mest in manjša obljudenost v primerjavi z drugimi gorskimi destinacijami v Sloveniji.

Sergeja Poljanšek iz Razvojne agencije SA-ŠA svetuje nekaj bolj zanimivih nastanitev, ki so večinoma oplemenitene tudi z vrhunsko kulinariko.

- ★ **Hotel Plesnik** – družinski hotel v osrčju Logarske doline z Alpskim eko wellnessom in restavracijo, ki je bila letos nagrajena z zeleno Michelinovo zvezdico.
- ★ **Hiša Raduha** – butični hotel na obrobju reke Savinje, ki je bil s svojo restavracijo letos uvrščen na seznam Michelinovih priporočenih restavracij.
- ★ **Herbal Glamping Ljubno** – luksuzno glamurozno kampiranje z restavracijo Brlog na Produ, kjer ustvarja priznani chef Sebastjan Kovačič.

- ★ **Vila Herberstein** – je zagotovo ena najlepše ohranjenih primestnih vil iz 19. stoletja, danes pa sodi med najelitnejše slovenske restavracije. V Vili Herberstein diši po izvrstnih jedeh, ki nastajajo pod vodstvom chefa Igorja Stankoviča.

b. Postanite chef za en dan

V River Foodu v Petrovčah lahko postanete chef za en dan in spoznate razvoj Savinjske doline od pradedov do danes ter lokalno okolje, iz katerega izvirajo sestavine v njegovi kreaciji krožnika. Ob koncu obiska pri lokalnih pridelovalcih sestavin boste v vrhunski restavraciji Galerija okusov, v osrčju baročnega parka Novo Celje, za interaktivnim omizjem pripravili večhodni meni visoke kulinarike v lastni režiji.

Foto: STO

3. Razvajanje v toplicah

Kot je znano, je v celotni Savinjski regiji na voljo tudi več različnih term in toplic: Terme Topolšica, Terme Zreče, Terme Olimia, Terme Dobrna, Rogaška Slatina, Terme Laško in Rimske toplice.

Za sproščanje in wellness so sicer primerne vse, a Terme Olimia in Rogaška Slatina so najbolj poznane po luksuznih spa programih.

Topolšica je glavna termalna točka v Šaleški dolini, primerna za zahtevne goste, ki iščejo medicinsko-wellness udobje, masaže, balneoterapije in zasebne spa programe. V vseh pa lahko gostom pripravijo tudi personaliziran wellness načrt.

5 IDEJ ZA RAZVOJ TURIZMA V REGIJI

Turizem v regiji dela velike korake naprej, možnosti pa so brezmejne. Kaj bi še lahko ponudili turistom, ki bodo prišli v regijo SAŠA? Med drugim naslednje:

- ★ V Šoštanju bi turistom lahko ponudili ogled solarnih in vetrnih parkov, oblikovali pa bi lahko tudi center trajnostne energije.
- ★ Velenjski rudnik bi lahko postal doživljajski park trajnostne energije. Naredili bi lahko interaktivno sobo, kjer bi obiskovalci sami proizvajali energijo (kolo, ročne turbine).
- ★ V rudniku bi lahko naredili tudi podzemni wellness.
- ★ Na Velenjskem jezeru bi namesto klasičnih glamping naselij lahko postavili eko hiške na vodi.
- ★ Šoštanj bi lahko postal mesto umetniških instalacij in projekcij na dimniku.

S helikopterjem (in nanj naloženimi kolesi) boste lahko poleteli pod severna pobočja Čemšeniške planine do Presedelj (735 m).

Foto: STO / Ciri Jazbec

Grad Podsreda

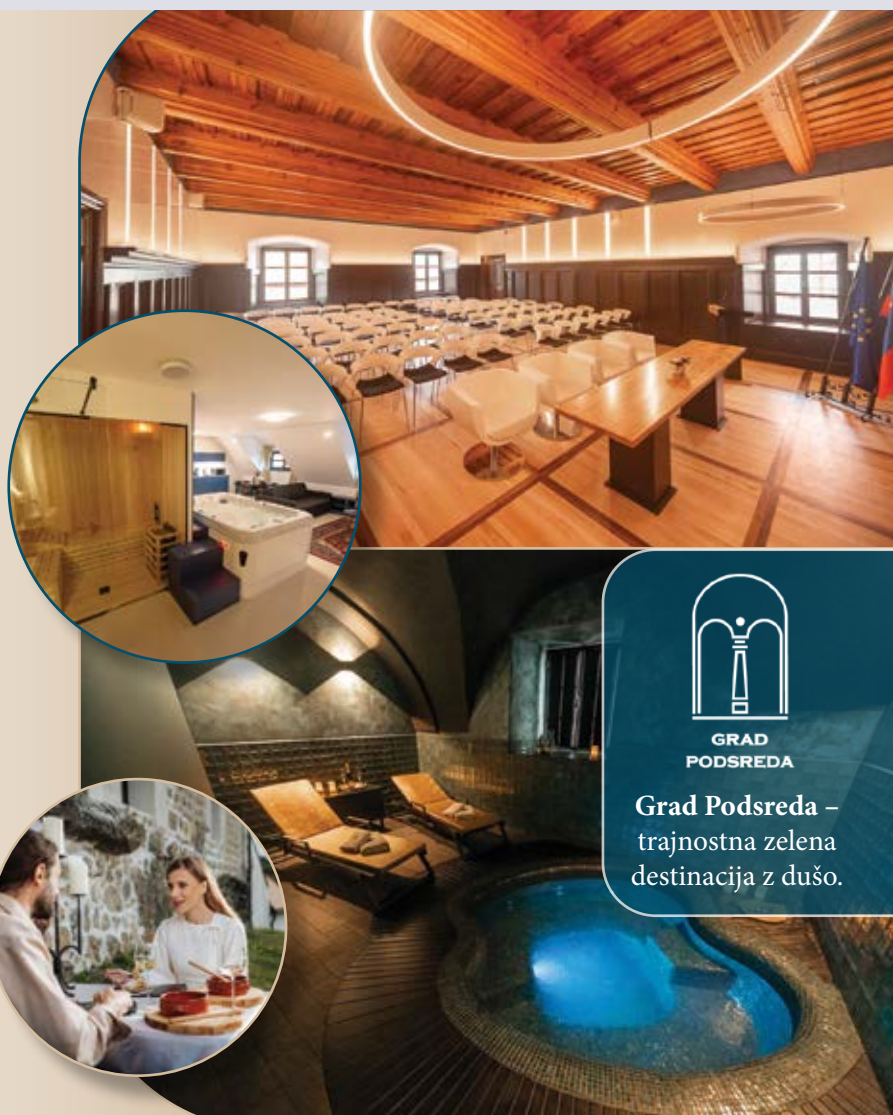
Nova zgodba grajskih doživetij!

V osrčju Kozjanskega parka vas čaka srednjeveški biser z novimi vsebinami. Doživite čarobno prepletanje zgodovine, narave in sodobnega udobja:

- butični wellness apartmaji,
- prenovljena romanska kapela za posebne trenutke,
- dve sodobni konferenčni dvorani,
- privatni wellness prostor,
- grajska kavarna z izbranimi okusi in ambientom,
- inovativno doživetje s pomočjo mešane resničnosti (MR) – kjer zgodbe preteklosti oživijo pred vašimi očmi,
- avtentično doživetje - zen za grajskimi zidovi.

Idealno za oddih v dvoje, butične dogodke ali poslovna srečanja v stiku z naravo.

Več informacij:
<https://castlepodsreda.com/>

GRAD
PODSREDA

Grad Podsreda –
trajnostna zelena
destinacija z dušo.

BrankoKolenc
Transport, gostinstvo, nepremičnine in trgovina

Branko Kolenc s.p.,
Logistika-transport, gostinstvo nepremičnine in trgovina
Gaji 46, 3000 Celje
T: +386 34254-300; -302; -308
W: www.transport-kolenc.si
E: prevozi.kolenc@siol.net
logistika@kolenc.si

že 39 LET

LOGISTIČNO-TRANSPORTNE DEJAVNOSTI

Logistično-transportno podjetje BRANKO KOLENC S.P. je družinsko podjetje ustanovljeno leta 1986. Podjetje opravlja naslednje procese:

- logistiko, skladiščenje, pretovor in prevoz blaga za kamione in hladilnike, predvsem za države: Avstrija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska, Francija, Grčija, Hrvaška in Slovenija.
- logistične storitve, transport, pretovor blaga in skladiščenje, EKSKLUZIVNO za Grčijo
- gostinsko in trgovsko dejavnost,
- gradnja nepremičnin

Odzivnost, fleksibilnost, zanesljivost in točnost so povezovalni most med nami in našimi partnerji. Hvala za zaupanje.

REGIJSKA TOP 3 MSP

Savinjska

Uvrstitev	Podjetje	Kraj
1.	Maksim	Celje
2.	Marovt	Stranice
3.	NGN Eko	Celje

LOKALNI PRVAKI: RGP, HRC, MAKSIM, MAROVT IN SILO JELIČIČ

- Srce podjetništva je v Spodnji Savinjski
- Iz Dravinjske samo eno podjetje na nacionalni lestvici top 500 MSP

Goran Novković

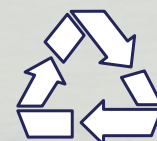
Prvič smo se pri lestvici najboljših malih in srednjih podjetij (MSP) spustili v podregije. V Savinjski regiji so to: Savinjsko-Šaleška, Spodnja Savinjska, Osrednja Celjska, Dravinjska in Obsoteljsko-Kozjanska.

Savinjska regija v celoti sicer sodi med najbolj podjetniške regije v Sloveniji. Kot smo pisali v letni izdaji Podjetne Slovenije, ki je vedno posvečena najboljšim 500 MSP v državi, je Savinjska po številu podjetij na 100.000 prebivalcev, uvrščenih na našo lestvico, na 2. mestu med vsemi slovenskimi regijami. Takoj za Posavjem.

Med najboljših deset savinjskih MSP so bila letos uvrščena naslednja podjetja (bilance za leto 2024): celjski Maksim je v lasti Simona in Luke Bastla, Tamare Ravnak in Ivane Založnik, Marovt iz Stranic je v lasti družine Marovt, Celjski NGN Eko v posredni lasti Roka Arčana, HRC, ki je v lasti 13 slovenskih zasebnih solastnikov, Zagožen, ki je last Mirana Zagožna, Eho, ki je last družine Pušnik, Tehnos v lasti Antona Kisovarja, pa tudi Kamnolom Pirešica, ki je posredno last Ivana Cajzka in Edite Gmajner, Cetus Flex, ki je hčerinsko podjetje Cetisa, in Dat Con, ki je nekdanje podjetje družine Plaskan, zdaj pa je v večinski savdski lasti.

Inovativno

Krožno

Trajnostno

www.gjc.si

**Združeni v vrednotah,
usmerjeni v prihodnost!**

Odgovorna prihodnost

CENTER PODJETNIŠTVA: ŽALEC

Center odličnega podjetništva je trenutno v Žalcu. Iz te občine se je na letošnjo nacionalno lestvico uvrstilo kar devet podjetij. Nasploh je širši regijski center podjetništva v Spodnji Savinjski, iz katere je kar 22 podjetij na letošnji nacionalni lestvici. To je celo sedem več kot v Osrednji Celjski regiji, kjer bi jih morda pričakovali več. A iz izkušenj že vemo, da večja mesta še niso zagotovilo, da bodo v okolici nastajala podjetniška gnezdišča. Slovenija je še policentrična.

V DRAVINJSKI MANJŠA KRIZA

Iz Dravinjske regije je tokrat na lestvici le podjetje Marovt. Je pa to podjetje postalo zelo močno in se razširilo iz dravinjske regije. Res je tudi, da v to regijo sodijo le tri občine: Vitanje, Zreče in Slovenske Konjice.

Iz Obsoteljsko-Kozjanske regije je na lestvici šest podjetij, iz Savinjsko-Šaleške pa 12. To je glede na gospodarsko zgodovino in velikost podregij pravzaprav pričakovano. Razen rapsodije podjetništva v

Spodnji Savinjski, ki je tako postalo močnejše kot center celotne Savinjske regije – seveda le, ko gre za kakovost poslovanja MSP, in ne po drugih merilih.

Kako močno je k temu v Spodnji Savinjski prispevala občina Žalec, razkrivata še dva podatka:

- ★ v prvi deseterici najboljših MSP po EBITDA v celotni Savinjski regiji jih je kar 5 iz občine Žalec,
- ★ na lestvici najboljših MSP Spodnje Savinjske pa je kar 40 odstotkov podjetij iz te občine.

KDO SO LOKALNI PRVAKI?

Lastnike podjetij HRC (najboljše v Spodnji Savinjski), Maksim (najboljše v Osrednji Celjski) in Marovt (najboljše v Dravinjski regiji) smo že omenili. V Savinjsko-Šaleški je najboljše MSP rudarsko-gradbeno podjetje RGP, ki je v lasti države. Takoj za njim pa je šoštanjska Turna v večinski lasti Vladimirja Pogača. V Obsoteljsko-Kozjanski regiji je na vrhu prevozniško podjetje Silo Jeličič v lasti Dragane in Nenada Jeličič.

CELOVITA LOGISTIKA NA DOSEGU ROKE

Podjetje Maksim Hudinja med svojimi naročniki velja za izjemno zanesljivega in celovitega logističnega partnerja, svoje poslovanje pa zlagoma širijo tudi na upravljanje namestitvenih kapacitet.

Maksim Hudinja je logistično podjetje, ki se nahaja neposredno ob izhodu z avtoceste Ljubljana-Maribor, izvoz Celje Center. Svojim strankam nudijo skladiščne in pisarniške prostore, izvajajo pa tudi vse spremljevalne logistične in carinske storitve. Z izvajanjem logističnih storitev so se začeli ukvarjati pred šestimi leti, ko so kupili 90.000 m² veliko zemljišče, delno pozidano s skladiščnimi objekti. Obnovili so jih tako, da služijo svojemu namenu in nudijo varen prostor za hrambo in manipulacijo raznovrstnega blaga. »V nekaj letih smo sklenili trdna poslovna partnerstva z nekaterimi največjimi, pa tudi številnimi manjšimi podjetji v Sloveniji. Stranke cenijo našo strokovnost in veliko fleksibilnost. Zelo ponosni smo tudi na svojo zadnjo večjo pridobitev, nakup podjetja Limaks,« ob tem poudarja direktorica podjetja Vesna Verdenik.

»Hostel Veronika bomo razvili v sodobno nastanitveno rešitev, specializirano za dolgoročne najeme, hkrati pa bomo ohranjali od 20 do 30 % kapacitet za kratkoročne namestitve,« še dodaja direktorica podjetja Vesna Verdenik.

ZANESLJIVE IN S TEHNOLOGIJO PODPRTE LOGISTIČNE IN SKLADIŠČNE STORITVE

Maksim Hudinja svojim strankam nudi skladiščenje na 35.000 m² pokritih in več kot 40.000 m² odkritih površinah.

»Ponujamo celoten servis in učinkovito upravljanje blaga ter celostno logistično storitev, ki v začetni fazi zajema strokovno svetovanje ter iskanje optimalnih logističnih rešitev. Poslovnim partnerjem nudimo dolgoročno ali kratkoročno/

prehodno hrambo in distribucijo različnega blaga,« pojasnjuje direktorica podjetja. Z WMS sistemom podprto poslovanje omogoča učinkovitejšo in hitrejšo obdelavo naročil ter spremljanje blaga od prejema naročila do njegovega izhoda iz skladišča. Izvajajo organizacijo cestnega, železniškega in ladijskega tovornega transporta ter nudijo tudi strokovno svetovanje v carinskih postopkih, svojo dejavnost pa bodo v kratkem razširili tudi na hrambo blaga v carinskem skladišču.

POLEG IZVEDBE CARINSKEGA POSTOPKA SVETUJEJO PRI:

- ★ izbiri najoptimalnejšega carinskega postopka glede na potrebe in zahteve stranke,
- ★ uporabi carinskih predpisov in zakonodaje,
- ★ razvrščanju blaga po kombinirani nomenklaturi carinske tarife,
- ★ izbiri ustrezne Incoterms klavzule,
- ★ dokazovanju pri poreklu blaga,
- ★ zavarovanju v carinskih postopkih,
- ★ vodenju administracije na področju postopkov z ekonomskim učinkom.

USTVARJAJO POGOJE ZA PODORO DELOVNI SILI

Podjetje Maksim Hudinja je pred kratkim v lastništvo prevzelo tudi aktiven in delujoč namestitveni objekt v Celju z več kot 30 sobami in 80 ležišči.

»Razširitev dejavnosti podjetja je odgovor na vedno večje potrebe lokalnega gospodarstva po varnih, udobnih, kakovostnih in cenovno dostopnih srednjeročnih in dolgoročnih namestitvah za delavce, ki v Celju bivajo več mesecev,« pojasnjuje sogovornica. Kot pravi, povezanost z lastnim podjetniškim ekosistemom ter možnost negovaranja drugih podjetij v regiji ustvarjata idealne pogoje za dolgoročno rast in stabilnost. Rezultat teh prizadevanj pa je Hostel Veronika, nova blagovna znamka, ki nastaja na mestu nekdanjega hostla Limaks.

OŽIČIJO ŠE TAKO ZAHTEVNE ELEKTRONSKE SKLOPE

Družba Elra seti z Andraža nad Polzelo je specializirana za izdelavo kableske in žične konfekcije ter njihovo sestavo v funkcionalna vezja.

Dejavnost družbe Elra seti vključuje obdelavo kablov in vodnikov (žic) ter izdelavo kabljskih snopov in vezij. Leta 1990 jo je ustanovil Srečko Rajh. Število zaposlenih se čez poslovanje giblje med 5 in 12, trenutno jih je v družbi 5.

V OSPREDJU MALOSERIJSKA NAROČILA

Za svojo dejavnost so zelo dobro tehnološko opremljeni, poleg zanesljivosti jih odlikuje velika prilagodljivost. Izpolnjujejo predvsem maloserijska naročila, ki se jih večja podjetja ne lotevajo. Projekte izvedejo od ideje preko dokumentacije in vzorcev do končnega produkta. Delno avtomatizirana proizvodnja

poteka na univerzalnih in namenskih strojih ter napravah z avtomatskim nadzorom parametrov, po potrebi s stoodstotno kontrolo na testnih napravah.

Njihove stranke so uveljavljena slovenska podjetja: Kronoterm, Dewe-soft, Omega Air, Alpfrigo ... Zaradi dobre tehnološke opremljenosti so kos tudi velikoserijskim naročilom. Pri večjih naročilih si pomagajo tudi z zunanjimi izvajalci.

VSTOP NA PODROČJE OBRAMBE IN VARNOSTI

V Elra seti želijo vstopiti še na področje obrambe in varnosti. Svoje storitve lahko ponudijo na različnih področjih in za naprave, kjer so potrebne električne povezave med upravljalnimi in izvršilnimi sklopi.

ELRA SETI

TOP SAVINJSKO-ŠALEŠKA MSP*

	Podjetje	Kraj	EBITDA v mio €
1.	RGP	Velenje	3,332
2.	Turna	Šoštanj	2,499
3.	Lukše	Nazarje	2,389
4.	Gorenje GTI	Velenje	2,360
5.	Biomasa	Luče	2,277
6.	Andrejc	Šoštanj	2,212
7.	GP Brlec	Nazarje	2,073
8.	Kamteh Gmbh	Šmartno ob Paki	1,817
9.	Gorenje Gostinstvo	Velenje	1,658
10.	Virnek	Šoštanj	1,537
11.	Veplas	Velenje	1,398
12.	Gorenje Orodjarna	Velenje	1,396

TOP SPODNJESAVINJSKA MSP*

	Podjetje	Kraj	EBITDA v mio €
1.	HRC	Žalec	6,158
2.	Zagožen	Žalec	5,966
3.	EHO	Žalec	5,928
4.	Tehnos	Žalec	5,813
5.	Kamnlom Pirešica	Žalec	5,249
6.	DAT - CON	Polzela	4,189
7.	Uniforest	Prebold	4,128
8.	Ski & Sea	Polzela	3,526
9.	Remont NG	Žalec	3,297
10.	Aplast	Žalec	2,907
11.	Nerinvest	Polzela	2,714
12.	Sico	Petrovče	2,351
13.	Viba	Vransko	1,856
14.	Ferokov	Prebold	1,749
15.	IPB	Prebold	1,530
16.	Silco	Gomilsko	1,498
17.	Petre	Vransko	1,421
18.	Edit	Polzela	1,398
19.	Termo Shop	Šempeter v Savinj. d.	1,373
20.	Minis	Žalec	1,341
21.	Dafra Kontakt Tehnologija	Žalec	1,330
22.	Sigmanova Žalec	Prebold	1,300

TOP OSREDNJECELJSKA MSP*

	Podjetje	Kraj	EBITDA v mio €
1.	Maksim	Celje	8,609
2.	NGN Eko	Celje	6,424
3.	Cetis Flex	Celje	4,290
4.	Container	Celje	2,461
5.	Ergopharma	Celje	2,298
6.	Simbio	Celje	2,248
7.	Pocinkovalnica	Celje	2,203
8.	Remont	Celje	2,192
9.	Nefrodial	Celje	2,181
10.	Sapio Plini	Celje	1,766
11.	VOC PGM	Celje	1,625
12.	FTA	Celje	1,572
13.	Eurokovinar	Celje	1,347
14.	AC FRI-Mobil	Celje	1,330
15.	Simes	Teharje	1,248

TOP DRAVINJSKO MSP*

	Podjetje	Kraj	EBITDA v mio €
1.	Marovt	Stranice	7,864

TOP OBSOTELJSKO-KOZJANSKA MSP*

	Podjetje	Kraj	EBITDA v mio €
1.	Silo Jeličič	Rogaška Slatina	3,047
2.	IPI	Rogaška Slatina	2,714
3.	MOS Servis	Podplat	2,004
4.	Polje	Buče	1,627
5.	Hoteli in turizem Rogaška	Rogaška Slatina	1,538
6.	Vilkograd	Šentjur	1,350

Vir: Dun & Bradstreet Slovenija; obdelava: Podjetna Slovenija
*MSP: mala in srednja podjetja
Uvrščeni med 500 top MSP nacionalne lestvice Podjetna Slovenija

GRADIMO ODGOVORNO, USTVARJAMO
TRAJNO PRIHODNOST- KORAK ZA KORAKOM

Slovensko gospodarstvo kljub izzivom ostaja živahno in polno priložnosti za podjetniško rast. V podjetniško raznoliki Savinjsko-Šaleški regiji, kjer se prepletajo industrijska tradicija, inovativnost in trajnostni razvoj, izstopamo kot pomemben dejavnik gospodarskega razvoja.

Sedežem v Velenju že več kot tri desetletja dokazujemo, da se uspeh gradi na znanju, viziji in predanosti lokalnemu okolju.

»V gradbeništvu ni prostora za kompromise – zaupanje, kakovost in zanesljivost so temelji, na katerih gradimo že od prvega dne.«
Uspeh podjetja RGP d.o.o. ni zgolj rezultat posameznih dosežkov, ampak plod zavzetega in usklajenega dela celotnega kolektiva.

CELOVIT IN USKLAJEN PRISTOP

Združujemo bogate izkušnje na področju geotehnike, gradbeništva in proizvodnje ter se z jasno vizijo trajnostnega razvoja usmerjamo v oblikovanje trdnih, varnih in dolgotrajnih temeljev za prihodnost. Pri tem zasledujemo celovit in usklajen pristop, saj le skladno delovanje vseh segmentov podjetja omogoča doseganje najvišjih standardov kakovosti.

KAMNOLOM ZA VRHUNSKO KAKOVOST SUROVIN

Od narave k gradnji – z zavedanjem in odgovornostjo v kamnolomu Paka vsakodnevno zagota-

vljamo vrhunsko kakovost surovin, kamnolom je strateško pomemben vir naravnih gradbenih materialov, ki že desetletja soustvarja temelje lokalne infrastrukture in je nepogrešljiv vir naravnih gradbenih materialov, ki soustvarjajo infrastrukturo širše regije. Gradimo z naravo – gradimo z zaupanjem.

NAJSODOBNEJŠI BETONARNI

Dve betonarni, ena vizija: trdni temelji, naložba za prihodnost. Naši betonarni, opremljeni z najsodobnejšo tehnologijo, omogočata proizvodnjo betona najvišje kakovosti, prilagojenega potrebam različnih gradbenih projektov. Z inovativnimi pristopi ter strogim nadzorom nad kakovostjo zagotavljamo trajnostne in zanesljive rešitve, ki ustrezajo najvišjim zahtevam gradbene industrije.

SODOBNA GRADBENA MEHANIZACIJA

Opremljeni za vaše vizije, z lastno sodobno gradbeno mehanizacijo odpiramo širok nabor možnosti za izvedbo najrazličnejših gradbenih in infrastrukturnih projektov. Naša tehnološka opremljenost nam omogoča, da zanesljivo in učinkovito sodelujemo pri vseh vrstah grad-

benih nalog – od manjših zasebnih investicij do obsežnejših gradbišč. S prilagodljivostjo, strokovnostjo in napredno opremo soustvarjamo okolja, ki trajno oblikujejo prostor.

PREDANI IN USPOSOBLJENI ZAPOSLENI

Kakovostna gradnja se ne omejuje zgolj na vrhunske materiale, temveč jo v največji meri določa strokovnost in predanost tistih, ki jo izvajajo. Naši zaposleni predstavljajo temelj uspeha podjetja, saj s sodelovanjem, izmenjavo znanja in inovativnim pristopom dosegajo rezultate, na katere smo ponosni. Ker verjamemo, da prihodnost ni samoumevna, namenjamo posebno pozornost mladim, saj prav oni prinašajo svežino, energijo in drugačen pogled na izzive sodobnega sveta. Ponujamo okolje, kjer se ideje lahko razvijajo, kjer se izkušnje prepletajo z ustvarjalnostjo, in kjer imajo mladi priložnost, da aktivno sooblikujejo projekte, ki puščajo trajen pečat. Z vsakim korakom gradimo prihodnost, ki je tudi trajnostna in zanesljiva. Gradimo zeleno prihodnost—prihodnost, v kateri inovacije in trajnost tvorita most med današnjimi potrebami in jutrišnjimi izzivi.

TO JE ŽUPAN OBČINE, KJER PODJETJE DOBI LOKACIJO TUDI V 10 MESECIH

- Kako se v občini Žalec lotevajo priprave lokacij za podjetja, da so tako uspešni?
- Katere pogoje morajo spoštovati podjetja?
- Zakaj župan iz SD podpira davčno reformo, ki bi dala več zraka podjetništvu?

Goran Novković
Foto: Barbara Reya

Na letošnji lestvici top 10 malih in srednjih podjetij v Savinjski regiji jih je kar pet iz občine Žalec. V spodnjesavinjski regiji jih je iz Žalca kar devet od enaindvajsetih.

Glede na število prebivalcev je Žalec postal epicenter savinjskega podjetništva, izjemno močan pa je tudi na nacionalni ravni. Župan Žalca je že 15. leto Janko Kos.

Kaj je občina Žalec naredila v zadnjih 25 letih, da je postala tako podjetniško uspešna?

Predvsem smo vzpostavili opremljene obrtne cone, sprejeli podrobne prostorske načrte in pridobili tudi nekaj evropskih sredstev. Danes imamo 21 obrtnih con, med katerimi je Arnovski gozd regijske narave. Obenem pa prevladuje splošno prepričanje, da se v Žalcu da. Da smo naklonjeni podjetništvu in da ga spoštujemo.

Pozornost mu posvečamo že v vrtcu in osnovni šoli. Pri akciji Mladi raziskovalec vključujemo mentorje, kjer potem izberemo najboljše naloge. O pomenu podjetništva se pogovarjamo že v vrtcih. V naši dolini imamo nagrajene inovacije v zdravstvu, letalski industriji in visoki tehnološki panogi, pojavljajo pa se tudi vsakdanje iznajdbe.

Še veliko drugih ukrepov je. Moj moto je: če ne moreš pomagati, potem vsaj ne 'odmagaj', kajti ta

občina bo uspešna le toliko, kolikor bodo uspešna podjetja, občani in vsi skupaj.

Kako ste razvijali poslovne cone, kakšni so bili pogoji za investitorje?

Ponekod so bila to degradirana območja. Preuredili smo jih v okolju prijaznejše, bolj zelene in primerne za podjetja. Znatno del dobička eurojackpot smo namenili con v Arnovskem gozdu. Govori se samo, da smo s tem financirali fontano piva, pa je šlo zanjo zelo malo denarja od jackpota.

To je naša podpora inovativnim, naprednim, razgledanim podjetnikom. Ob tem naša občina leži ob avtocesti, 60 kilometrov od Ljubljane in malo več od Maribora. To je strateška lega sredi Slovenije.

Kakšne pa so bile cene za zemljišča v poslovnih conah in kakšne so zdaj?

V zadnjem času sem malce razočaran, ker nekateri za zemljišča spekulativno zahtevajo previsoko ceno. Ko so začutili priložnost za zaslužek, so to izkoristili. Nekatere dejavnosti pa ne prenesejo previsokih cen za zemljišča.

Kolikšna je bila cena za kvadratni meter pred 15 leti?

Takrat je bila cena od 22 do 25 evrov. Danes slišim, da so zadnje ponudbe blizu 200 evrov. In to za zemljišče, ki komunalno še ni v celoti urejeno.

» Pri normirancih smo ravnali napačno. Podpiram tudi socialno kapico, da bi podjetništvu dali več zraka in nov zagon.«

» Za investitorje je čas denar, zlato. Sicer bodo šli drugam.«

V Arnovskem gozdu smo celo ugriznili v trd oreh, ki se ga v Sloveniji sicer izogibajo – v pogodbeno komasacijo. To pomeni, da smo razpršeno lastništvo združili v urejene funkcionalne gradbene parcele. Za to smo morali dobiti soglasja vseh.

Če je lastnik prvotno imel 1.000 kvadratnih metrov zemljišča, mu je po komunalni ureditvi ostalo 800 kvadratnih metrov. Nekaj ga je namreč odpadlo za skupne funkcionalnosti: cesto, pločnik, obračališče, javno razsvetljavo, ekološke otoke ... Toda kmetijska zemlja je bila prej vredna 5 evrov, potem pa od 80 do 120 evrov. Težko je na ta način koordinirati različne lastnike, saj nekateri živijo v tujini, drugi so preminuli, treba je bilo prepričati dediče ...

Ker smo pridobili še državna sredstva, smo lahko zgradili komunalno infrastrukturo. Namesto da bi kupci plačevali velik komunalni prispevek, bo ta zdaj nižji. To je naš občinski prispevek investitorjem.

Kolikšna je razlika?

30 evrov pri kvadratnem metru. S tem znižamo ceno osnovne investicije.

Niste pa kupovali zemljišča, ko so bile cene še nižje, kot je to storila občina Ajdovščina?

V naši občini nismo hoteli biti trgovci z zemljišči. Nismo želeli, da bi se zaradi tega pojavila še kakšna špekulacija. Smo specifični. Tudi Iva Boscarola nima. V Ajdovščini pa imajo prav tako svoje posebnosti.

Kako izbirate investitorje? Ste morali koga odsloviti?

Pravzaprav investitorji izbirajo nas. Trenutna lokacija je tako dobra, da lahko izbiramo podjetja, ki so odgovorna do okolja in imajo sprejemljivo proizvodnjo za ta prostor. Pomembno je, v kakšnih odnosih

so s sosedi in z lokalno skupnostjo v celoti ter kako ravnajo z delavci.

Pri nas nimamo sredstev za pravični prehod, ker nimamo rudnika. Enkrat se je znani investitor pri nas pozanimal, ali bi za investicijo v Žalcu lahko dobili denar iz tega naslova. Rekli smo, da ne, ker pri nas veljajo druga pravila. Šel je v Velenje in zgodba je bila takšna, kot je bila. Pri nas se ve, kolikšen je odmik od sosednjih parcel, katera dejavnost je dopustna, kakšen delež pozidave na parceli je dopusten.

Prva zamera je boljša kot druga. Z gospodom, ki je bil v tej hiši »predober« in je ljudem obljubljal nekaj, kar ni bilo izvedljivo, smo se korektno razšli. Boljša je jasna informacija. Vedno je treba vse jasno informirati.

Zdaj nimam več toliko časa. Svoj čas pa smo ekipno obiskovali podjetja, da smo videli, kaj delajo in kakšne težave imajo. Z menoj so bili načelnica upravne enote, pristojna oseba za izdajo gradbenega dovoljenja, predstavnik naše razvojne agencije, predstavnik obrtne zbornice, občinski predstavnik za gospodarstvo. Šli smo pogledat, kaj še potrebujejo.

Zdaj že četrtič spreminjamo krovni prostorski dokument tudi za potrebe gospodarstva. Tako podjetja ne čakajo predolgo, da bi lahko uresničila razširitev svojih hal ali umestitev novih. Včasih pa pride tudi kdo, ki misli, da je bog, in ne spoštuje določenih zakonitosti.

Iz vrst podjetnikov?

Da, iz podjetniških vrst. Vendar morajo pri nas spoštovati okoljske standarde, sicer niso dobrodošli. Podjetje pri nas ne more še vedno imeti greznice. Če pa nekdo želi imeti večje parkirišče, je najmanj, kar lahko naredimo, to, da mu omogočimo spreje-

tje prostorskega dokumenta, da ga bo lahko razširil. Veliko praktičnih aktivnosti, ki se jih v podjetjih sploh ne zavedajo, lahko opravimo na občini.

Kako je raslo število delovnih mest v občini od leta 2000 naprej?

Takrat jih je bilo okoli 4.000. Danes jih je že krepko čez 6.000. To število raste zelo hitro.

Toda spoprijemamo se z izzivi, saj smo Slovenci majhen narod. Na dan 2. slovenskega tabora, ki je bil leta 1868 prav v Žalcu, imamo občinski praznik. V Žalcu med ljudmi vlada nezadovoljstvo, saj menijo, da je v šole vpisanih preveč tujcev. Vendar nimamo dovolj delovne sile, podjetja pa jo nujno potrebujejo.

Tuji delavci se bodo morali naučiti slovenskega jezika, sicer se v gostilnah ne bomo več pogovarjali in naročali hrane po slovensko. Nekateri med njimi se jezika namreč ne naučijo.

Mar ni ta težava sistemska, saj smo imeli zanje še pred kratkim premalo uradno priznanih tečajev slovenščine?

To prav gotovo zadeva državo. Mi v občini te tečaje sofinanciramo prek ljudske univerze; plačujemo gospo, ki uči otroke tujih delavcev. Je pa veliko žena

» Nisem davčni strokovnjak, ampak razmišljam po zdravi kmečki pameti. Včasih imam raznih doktorjev že čez glavo. Če ti bog ne da, ti tudi šola ne more dati.«

iz albanske populacije, ki se ne potrudijo, da bi jih naučili slovenskega jezika.

Mi smo majhen narod, nismo pa ksenofobični. Sam ne podpiram asimilacije tujcev, ampak njihovo integracijo. To jim bo pri nas omogočilo tudi bolj kvalitetno življenje in bivanje.

Razumem. Vrniva se k investitorjem. Koliko časa traja, da v Žalcu dobijo lokacijo za investicijo?

Če je po krovnem prostorskem dokumentu to lokacija, kjer je možno graditi, je naš rekord od 10 do 11 mesecev. Udeležencev v postopku je lahko tudi 34 ali 35, med njimi naravovarstvenikov, skrbnikov vode in kulturnikov. Znani smo po tem, da smo zelo hitri. Gospodarstvo ima pri nas prednostno obravnavo. Za investitorje je čas denar, zlato – sicer bodo šli drugam.

Temelj zaščite,
temelj prihodnosti.

INOVATIVNE, CELOVITE IN SPECIALIZIRANE REŠITVE
ZA ZAŠČITO GRADBENIH OBJEKTOV IN IZDELKOV.

Že dolgo ste župan. Pogovarjate se z drugimi župani. Ste od katerega med njimi pobrali kakšno dobro idejo?

V Ajdovščini sem si ogledal, kako se lotevajo urejanja prostora in umeščanja con vanj. Sicer pa se bolj učim iz problemov, ki jih imajo drugi. Opazujem, kaj moram narediti, da ne bomo imeli mi istih težav.

» **V zadnjem času sem malo razočaran, ker nekateri špekulativno zahtevajo previsoko ceno za zemljišča.«**

Julija smo izdali revijo Podjetna logistika. V njej je bilo tudi mnenje, da so občine v Sloveniji zelo razdrobljene in da bi potrebovali večje, regijske logistično-proizvodne cone. Ali kaj razmišljate, da bi več občin skupaj zgradilo regijsko cono?

Naša cona Arnovski gozd je že sama po sebi regijska in še jo je mogoče širiti. Podpiram regijsko prostorsko načrtovanje – da v regiji načrtujemo skupaj in da ne drobimo.

Ste mogoče z drugimi občinami navezali stik glede širitve cone Arnovski gozd?

Razvojna agencija celjske regije ima na skrbi pripravo regijskega prostorskega plana, za ta namen pa je prejela državna in občinska sredstva ter ima za to zaposlenega človeka. V svetu regije smo že sprejeli ustrezne sklepe. Naredili smo nabor investicij, objektov, infrastrukture. Naše obrtne cone Arnovski gozd nismo dodatno umeščali, ker je po svoji vsebini, sicer neformalno, že regijska.

Vsake toliko časa se v Sloveniji govori o ustanovitvi pokrajin. Katere pristojnosti na gospodarskem področju bi morale prevzeti pokrajine, da bi povečali učinkovitost?

Če bi pokrajine dobile primerne pristojnosti in hkrati finančne vire, bi bilo to dobro. O nekaterih zadevah bi se dogovorili lažje, kot pa da zdaj vsak zase hodimo prosit v Ljubljano. Močna regija z ne prevelikim vodstvenim aparatom bi bila dobra rešitev. Gospodarsko načrtovanje bi pod določenimi pogoji lahko prepustili tudi regijam.

Kako ocenjujete davčno politiko do podjetij v Sloveniji?

Pri normirancih smo ravnali malce zgrešeno. Sam podpiram socialno kapico, da bi podjetništvu dali več zraka in nov zagon. Potrebna bi bila tudi kakšna davčna spodbuda.

Po drugi strani je treba delavce pošteno plačati. Podpiram njihovo udeležbo pri dobičku, če so rezultati dobri. Na davčnem področju je še veliko populizma in demagogije. Potrebna je davčna reforma; prej ali slej jo bomo morali izpeljati.

Začeli bi lahko z obremenitvijo nekaterih stavbnih zemljišč. Nekateri so rezervirali stavbno zemljišče, pa ga ne pozidajo. Ko pa delamo novo obrtno cono, mi na ministrstvu rečejo, da imamo še dovolj nepozidanih stavbnih zemljišč. Takšna zemljišča bi lahko davčno bolj obremenili, če niso pozidana.

Nisem davčni strokovnjak, ampak razmišljam po zdravi kmečki pameti. Včasih imam raznih »doktorjev« že čez glavo. Če ti bog ne da, ti tudi šola ne more dati.

V Sloveniji prevladuje mnenje, da so desno-sredinske stranke bolj naklonjene gospodarskim ukrepom kot levosredinske. Vi ste član SD, njihov član je tudi župan Ajdovščine, Prebilič v Kočevju je bil prav tako v SD. Na lokalni ravni ima stranka podjetništvu naklonjene, uspešne župane. Zakaj vas vodstvo stranke ne posluša bolj?

Zdi se, da vaščanu, krajanu, občanu, ki gre v Ljubljano, tam nekdo resetira možgane. Začne razmišljati drugače.

Ali to pomeni, da so se levosredinske stranke odtujile od terena?

Od terena so se odtujile vse stranke. Nekoč sem predlagal, da bi imeli ministra za lokalne interese, ki bi znal prepoznati potrebe občin. Morali bi imeti eno župansko združenje, ne pa, da imamo tri in se še tu politično delimo, da se z nami lažje igrajo.

Ali ne bi bilo bolje in bolj transparentno, če bi bile občine financirane glede na število delovnih mest? To bi jih spodbudilo k temu, da bi bile bolj podjetniške.

Deloma res. Podpiram pa kombiniran količnik, da ne bi odpirali novih služb v negospodarstvu in zaposlovali čezmerno. Delovna mesta sama kot merilo niso dovolj, bi pa to moral biti eden od glavnih kriterijev. Pomembni so namreč tudi površina občine, obseg cest in šolski prevozi.

Birokratske ovire postajajo izziv številka ena v Sloveniji. Katere tri birokratske ovire so po vašem mnenju najhujše?

» **Pred 15 leti je bila cena m² zemljišča od 22 do 25 evrov. Danes slišim, da so zadnje ponudbe blizu 200 evrov.«**

Prva ovira je prostorsko umeščanje oziroma pomanjkanje zazidljivih parcel. Druga je pridobivanje soglasij. Včasih na soglasja direktij, zavodov čakamo zelo dolgo. Če se prostorski načrt sprejema tri, štiri leta, vsak podjetnik lahko obupa. Na tretjem mestu so olajšave in spodbude za podjetnike začelnike.

Ko pride nekdo po dovoljenje za delo, pomoč pri pridobitvi delovnih vizumov, mora odreagirati država. Med epidemijo smo se vsi skupaj trudili. Hmeljarstvo bi propadlo, če ne bi sodelovali zunanje in kmetijsko ministrstvo, upravna nota, občina. Vsi smo staknili glave, kako pripeljati delavce iz Romunije.

Kakšna je vaša podjetniška vizija za Žalec v naslednjih desetih letih?

Rad bi vzpostavil podjetniški center, ki bi združeval znanje razvojne agencije, spot točke, zbornice zasebnega gospodarstva ... Ta podjetniški center bi koordiniral vse potrebe in možnosti v tej regiji. Tako bi Žalec postal podjetniški center naše Savinjske regije.

Na cestah z vami že več kot **50 let**

LIKO
LIBOJE

Jeklene varnostne ograje
CELOVITE REŠITVE CESTNIH VARNOSTNIH SISTEMOV

Certificirana proizvodnja in montaža varnostnih ograj
Blažilci trkov
Kombinirane leseno jeklene varnostne ograje

Foto: Depositphotos

7 NOVIH TRENDOV V SAVINJSKI REGIJI

- Katere nove razvojne zgodbe nastajajo v SAŠA regiji?
- Kaj novega nastaja v Celju?
- Kako razviti nove službe za mlade?

Vida Petrovčič

Savinjsko-šaleška regija opušča rudarsko in energetske identitete ter išče novo. Zdaj je čas, da se prenovi, pobere in zacveti. To ji gre zelo dobro od rok.

Pogledali smo 7 poslovnih in gospodarskih trendov.

1. trend: Nova razvojna zgodba v stari elektrarni.

Vodja financ in projektov v SAŠA inkubatorju Tanja Ževart Boček poudarja, da Savinjsko-Šaleška regija danes piše novo razvojno zgodbo. Okolje, ki je bilo desetletja zaznamovano s premogovništvom, se preobraža v prostor inovacij, podjetništva in trajnostnih rešitev.

V središču te preobrazbe stojita dva ključna projekta – Center prihodnosti v Stari elektrarni in

TecHub – Tehnološki park Velenje. Skupaj ustvarjata razvojni most med preteklostjo in prihodnostjo ter predstavljata osnovo za nove gospodarske trende, ki so tesno povezani z globalnimi usmeritvami.

Posebnost Centra prihodnosti je njegova usmeritev v inovacije na področju živilske tehnologije in agroživilstva. Globalni trg alternativnih beljakovin naj bi po podatkih analitikov do leta 2030 presegel vrednost 150 milijard evrov, rast povpraševanja pa spodbujajo podnebne spremembe, omejeni viri in rast prebivalstva.

To za regijo pomeni priložnost, da postane slovensko središče prehranskih inovacij. Food Lab z laboratoriji za fermentacijo, micelije in razvoj rastlinskih produktov bo podjetjem zagotovil hitrejšo pot od ideje do izdelka, to pa bo odprlo vrata novim visokokvalificiranim delovnim mestom, pritegnilo tuje vlagatelje ter omogočilo povezovanje z živilsko industrijo, ki išče trajnostne in inovativne rešitve.

2. trend: TecHub je tehnološka hrbtenica preobrazbe.

Na drugi strani TecHub predstavlja tehnološko hrbtenico preobrazbe. S 5.100 m² prostora, tehnološkimi celicami in Smart Media Labom bo omogočal razvoj novih tehnologij – od prototipov do vstopa na globalne trge.

Posebna vrednost projekta je v tem, da ne gradi zgolj infrastrukture, temveč ustvarja okolje, kjer se povezujejo startupi, industrija in raziskovalci. To pripomore h krepitvi konkurenčnosti lokalnih podjetij, privablja investicije v visoko tehnologijo in odpira priložnosti za sodelovanje z globalnimi partnerji.

Oba centra povezuje SAŠA inkubator, ki v zadnjem desetletju dokazuje, da lahko regija razvije podjetja z mednarodnim potencialom. Njegovi programi niso le podpora podjetnikom, temveč prispevajo velik delež k ustvarjanju novih podjetij, rasti zaposlovanja in večji odpornosti regionalnega gospodarstva.

»Center prihodnosti in TecHub predstavljata fizične temelje, SAŠA inkubator pa srce ekosistema, ki regiji odpira pot, da postane vodilna v prehranskih inovacijah in tehnologijah prihodnosti,« ocenjuje Tanja Ževart Boček.

3. trend: Celje postaja sodobno inovacijsko in podjetniško okolje.

Savinjska regija z mestom Celje je v obdobju, v katerem se tradicionalna industrijska baza preoblikuje v inovacijsko in podjetniško okolje. Vse pomembnejše postajajo dejavnosti, ki ustvarjajo večjo dodano vrednost – napredne proizvodne tehnologije, digitalne rešitve, trajnostni poslovni model in krožno gospodarstvo.

Kovinskopredelovalna, kemijska in logistična podjetja, ki imajo v Celju dolgo tradicijo, se postopno modernizirajo z vključevanjem digitalnih orodij, av-

Samostojni podjetniki v regiji beležijo rast – to je lahko navdih za mlade ustvarjalce.

tomatizacije in pametnih rešitev. Vzporedno se krepi rast inovativnih podjetij, ki večinoma nastajajo v Inkubatorju Savinjske regije in vstopajo na področja e-trgovine, programskih rešitev, digitalnih storitev.

»V takšnih panogah se skriva največja priložnost za hitrejšo rast in internacionalizacijo. Poleg tega regija ohranja močan potencial tudi na področjih lokalno usmerjene prehranske industrije ter storitev, povezanih z zdravjem in aktivnim življenjem – vse to pa se prepleta s trajnostnim turizmom, ki v Savinjski regiji postaja vedno bolj raznolik,« ugotavlja direktorica družbe Inkubator Savinjske regije Sonja Majcen.

4. trend: Samostojni podjetniki rastejo.

Samostojni podjetniki v regiji beležijo občutno rast neto dohodka in se uvrščajo med najuspešnejše v državi. Predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Celje Peter Pišek ocenjuje: »Po našem mnenju v regiji največje priložnosti prinašajo digitalizacija proizvodnje, zeleni prehod v energetiki, logistika in skladiščne storitve ter razvoj novih storitev in turizma.

Največ bodo pridobila podjetja, ki bodo pravočasno vlagala v ljudi, znanje in trajnostne tehnologije ter v sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi razvojno-podpornimi institucijami.«

5. trend: Iz črnega v zeleno.

Regija se pripravlja na zaprtje Premogovnika Velenje, to pa zahteva razvojno in zakonodajno podporo države. Poudarek je na preusmeritvi v zeleno, v trajnostne tehnologije in v razvoj kadrov.

RE= MONT

Center prihodnosti v Savinjsko-Šaleški regiji se usmerja v food-tech in agro-food inovacije.

6. trend: Več kot četrtnina z višjo ali visokošolsko izobrazbo, plača pa druga najnižja v državi.

V Savinjski regiji živi 259.000 ljudi in je tretja največja regija v Sloveniji. Ima 113 prebivalcev/km², kar je nad slovenskim povprečjem. Dobra četrtnina (21,8 odstotka) prebivalcev nad 14 let ima višjo ali visokošolsko izobrazbo.

Plače pa so slabe. Povprečna bruto plača v regiji znaša 1.774 EUR in je druga najnižja v državi. Stopnja brezposelnosti je s 4,6 odstotka rahlo pod slovenskim povprečjem.

»Največ bodo pridobila podjetja, ki bodo pravočasno vlagala v ljudi, znanje in trajnostne tehnologije.«
Peter Pišek, OZS Celje

7. trend: Pri zaposlovanju bo treba preusmeriti fokus.

Zaposlitvene možnosti za mlade v tradicionalnih panogah (rudarstvo, energetika) so negotove, to pa je neposredno povezano s spremembami, ki jih doživlja regija SAŠA.

Preusmeriti jih bo treba v trajnostne poklice in jih opremiti z digitalnimi veščinami. Pri tem bo ključen pravični prehod. Koncept tega poudarja, da nobena družbena skupina – zlasti mladi – ne sme nositi nesorazmernega bremena sprememb.

Raziskave kažejo, da mladi v regiji želijo več informacij, več priložnosti za sodelovanje ter več vlaganj v izobraževanje in inovacije. Kje bodo priložnosti zanje?

3 PRILOŽNOSTI ZA MLADE:

- ★ **Razvoj novih panog:** obnovljivi viri, turizem, kreativne industrije.
- ★ **Podjetništvo:** samostojni podjetniki v regiji beležijo rast – to je lahko navdih za mlade ustvarjalce.
- ★ **Izobraževanje in raziskave:** vlaganja v R&R so prepoznana kot ključna za dvig kakovosti življenja.

SLOVENSKA MEHANIZACIJA, KI JO NAJDETE V GOZDOVIH PO VSEM SVETU

Uniforest je v več kot tridesetih letih delovanja zgradil močno in prepoznavno zgodbo. Danes tako ni le sinonim za vrhunsko gozdarsko mehanizacijo, temveč tudi primer uspešnega slovenskega družinskega podjetja, ki združuje inovativnost, kakovost, trajnost, mednarodno prisotnost in močno zavezanost skupnosti.

Ključni mejnik za Uniforestov razvoj je bil začetek proizvodnje gozdarskih vitlov leta 1995, ki je prinesel

vstop v segment visokokakovostne gozdarske mehanizacije, nato pa so postopno širili svoj proizvodni program in razvili številne, s patenti zaščitene, rešitve. Pomembno vlogo so igrali razvoj varnih, ergonomskih in oblikovno dovršenih strojev, vlaganje v raziskave in razvoj kadrov ter oblikovanje celostne trajnostne strategije.

Na zahtevne evropske trge se je podjetje prebilo s predstavitvami na najpomembnejših sejnih: SIMA v Parizu leta 1999, Agritechnica v Nemčiji leta 2001 in ELMIA Wood na Švedskem, predstavitev na sejmu Paul Bunyan Show v Ohio pa je zaznamovala njihov prodor na ameriški trg in novo fazo mednarodne rasti. Danes so prisotni že v številnih državah, njihova mreža pa seže tudi v oddaljene kotičke sveta, kot je Butan.

VLAGANJE V ZAPOSLENE JE TEMELJ USPEHA

V Uniforestu se zavedajo, da so zaposleni največja dodana vrednost in temelj uspeha, zato nenehno vlagajo v svoj profesionalni razvoj

in spodbujajo kulturo sodelovanja, odprto komunikacijo in medsebojno spoštovanje.

»Naša kadrovska strategija temelji na dolgoročnem zaupanju, strokovnosti in skupni viziji. V letu 2025 smo še posebej intenzivno vlagali v razvoj zaposlenih, saj verjamemo, da so ključni nosilci naše rasti in inovativnosti,« pojasnjuje direktor podjetja Drago Pintar. Letos so tako izvedli že več kot 35 različnih izobraževanj, v katera so vključili prav vse zaposlene. Z aktivnim pristopom so okrepili njihovo pripravnost, vzpostavili sistem notranjega prenosa znanja in spodbudili kulturno učenje, v isti smeri pa nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje.

TRAJNOST OSTAJA STRATEŠKA ZAVEZA

Trajnost je vrednota, ki je trdno vpeta v Uniforestovo dolgoročno strategijo. Stroje izdelujejo iz 98 odstotkov reciklabilnih materialov, uporabljajo biorazgradljiva olja in uvajajo elemente krožnega gospodarstva, kot sta ponovna uporaba sestavnih delov in zmanjševanje odpadkov.

»Trajnost razumemo kot celovit proces, ki zajema celoten življenjski cikel izdelka – od razvoja in izbire materialov do uporabe, vzdrževanja

in recikliranja,« pravi direktor. Njihovo zavezanost potrjujejo tudi certificirani standardi ISO 9001 za kakovost in ISO 14001 za okoljsko upravljanje, ki skupaj z upoštevanjem evropske strojne direktive 2006/42/EC zagotavljajo skladnost njihovih izdelkov in pravico do označevanja z znakom CE.

AKTIVNO SOUSTVARJAJO LOKALNI UTRIP

Uniforest je od nekdaj tesno povezan tudi z lokalnim okoljem. Sodelujejo z dobavitelji in izobraževalnimi ustanovami ter podpirajo projekte in društva, ki bogatijo skupnost s prostovoljnimi delom, kulturo, športom ali drugače. »Savinjska regija nam zagotavlja kakovosten kader in odlično prometno povezanost, mi pa v zameno ustvarjamo delovna mesta, sodelujemo z lokalnimi dobavitelji in gradimo odnose, ki krepijo skupnost in ustvarjajo zdravo okolje za vse deležnike,« zagotavlja direktor.

Kot pravi, ima regija kljub izzivom, kot sta odliv mladih in potreba po več vlaganjih v inovacije, veliko gospodarskih potencialov, ki jih želijo podpirati s trajnostnim razvojem in vlaganjem v sodobne tehnologije.

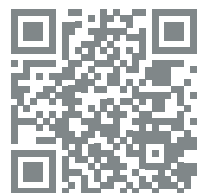

Foto: Depositphotos

PRESTOLNICA SAVINJSKE Z NOVIMA POSLOVNIMA CONAMA

- Kaj torej zanimivega nastaja za podjetnike v Celju?
- Zakaj vse so cone pomembne?
- Bi ostalo več mladih, če bi perspektivno zaposlitev našli v regiji?

Vida Petrovčič

Dobro umeščene in komunalno urejene poslovne cone z dostopom do avtocestnih povezav, električne infrastrukture in digitalne povezanosti bodo v naslednjih letih ključne. Tako napoveduje predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Celje Peter Pišek.

CELJE: NOVI CONI: TRNOVLJE & BEŽIGRAJSKA ZAHOD

Sonja Majcen, direktorica Inkubatorja Savinjske regije, poudarja, da ima Mestna občina Celje ima pomembno vlogo pri razvoju podjetniškega okolja, saj sistematično vlaga v poslovno infrastrukturo, podpira vključevanje podjetij v razpise ter sodeluje v širših razvojnih pobudah, tudi na nacionalni in

evropski ravni.

Pomemben infrastrukturni korak v tej smeri je projekt Ekonomsko-poslovne cone Trnovlje in projekt Ekonomsko-poslovne cone Bežigradska zahod, kjer Mestna občina Celje razvija nove, komunalno urejene poslovne površine.

Mesto se je zavezalo, da bo oblikovalo poslovne površine prihodnosti, kjer bodo lahko podjetja obratovala, razvijala izdelke in sodelovala z drugimi v regionalnem inovacijskem prostoru.

Poleg infrastrukturnih vlaganj se Celje krepi tudi kot inovacijsko središče. Posebno vlogo imata Inkubator Savinjske regije in vzpostavljane TehnoHuba Celje, ki ustvarjata okolje za razvoj podjetij z višjo dodano vrednostjo. Slednji deluje kot odprta platforma (kot del inkubatorja) za souporabo opreme, testiranje, prototipiranje, pilotne projekte in povezave z industrijskimi partnerji.

Do tujih investorjev z vlaganjem v poslovne cone.

»Ta kombinacija omogoča povezovanje večjih industrijskih sistemov z agilnostjo startupov in manjših podjetij ter s tem pospešuje transformacijo gospodarstva v smeri digitalne in zelene prihodnosti,« poudarja Sonja Majcen in dodaja:

»V prihodnjih letih se Celje vse bolj profilira kot podjetniško središče, ki zna uravnotežiti različne potrebe gospodarstva, od velikih sistemov do agilnih malih podjetij in novih trajnostno zasnovanih rešitev, ob podpori inovacijskih platform Inkubatorja in TehnoHuba.«

6 RAZLOGOV ZA RAZVOJ POSLOVNIH CON

Poslovne cone so zelo pomembne za prihodnjo podjetniško rast regije. Več o poslovnih conah v podjetniško izjemno uspešni občini Žalec lahko na sosednjih straneh preberete v intervjuju s tamkajšnjim županom Jankom Kosom. Zakaj vse so tako pomembne, pa pojasnjuje Peter Pišek.

1. razlog:

1. Privablja tuje investitorje.

Investicije v posodobitev in razširitev poslovnih con so strateškega pomena za privabljanje investorjev. Razvoj poslovnih con je eden ključnih temeljev konkurenčnosti podjetij.

2. razlog:

2. Omogočajo rast podjetništva.

»Podjetništvo raste tam, kjer občine poskrbijo za hitro urejeno infrastrukturo in podporno okolje ter odpirajo vrata investorjem. Z vsem tem odločilno pripomorejo k rasti gospodarstva, saj podjetništvo razumejo kot strateški motor razvoja.

V regiji se razvijajo poslovne cone, ki s hitro infrastrukturo in podporo ustvarjajo pogoje za rast podjetij. Občine z nadaljnjim spodbujanjem komunalne ureditve, vlaganjem v razvoj kadrov in povezovalnem podjetij z raziskovalnimi institucijami ustvarjajo okolje, v katerem naša regija lahko postane prepoznavna tudi kot prostor novih idej, inovacij in uspeha,« ocenjuje Peter Pišek.

Škofja vas 40, 3211 Škofja vas
Tel.: 03 5412 370
+ 386 41-736-485
+ 386 40-525-278
+ 386 40-831-321
www.ekolinetrade.si
info@ekolinetrade.si

Že 25 let proizvajamo in nudimo:

- **Kovinske kontejnerje** velikosti 5, 7, in 9 m³ za odvoz s samonakladalci.
- **Abrol kontejnerje** za prevoze z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme velikosti od 10 do 40 m³.
- **Stacionarne in mobilne batne stiskalnice** za odvoz s samonakladalci in z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme.
- **Vijačne oziroma polžne stiskalnice** avstrijskega proizvajalca, primerne za stiskanje smeti, papirja in kartona, lesenih palet in lesne embalaže ter PET embalaže. Za te stiskalnice smo ekskluzivni zastopnik za Slovenijo.
- **Avtomatske prekladalne postaje** za hitro, učinkovito praznjenje in stiskanje pripeljanih odpadkov. Odložni odpadki potujejo skozi vsipni jašek v batno stiskalnico, ki odpadke stiska. Stisnjeni odpadki se zbirajo v zaprtih abrol kontejnerjih, ki se odpeljejo na deponijo in nadaljno predelavo.
- **Stacionarne in mobilne dvizne naprave** (hidravlične in elektromehanske) za praznjenje različnih tipov zabojnikov v vijačne stiskalnice, hidravlične stiskalnice ali pa v kontejnerje.
- Izdelujemo kontejnerje, abrol kontejnerje in različne izdelke po naročilu.

Abrol zabojnik

Mobilna batna stiskalnica

Vijačna stiskalnica

Plato na abrol podvozju

Postavitev na objekt

Vijačna stiskalnica z rezalcem velikih kartonov

Mobilna batna stiskalnica

Zabojnik 5 m³ s pokrovom

Zabojnik 7 m³ simetrični s pokrovom

Dvizna naprava za praznjenje zabojnikov

Za vse vijačne (polžne) in batne stiskalnice nudimo servisna in vzdrževalna dela. Letno proizvedemo več kot 400 različnih kovinskih kontejnerjev in raznih stiskalnic.

Regija, ki razume preprosto matematiko: nova podjetja in rast obstoječih prinašajo dodatne davčne prihodke.

3. razlog: Ustvarjajo nova delovna mesta in zmanjšujejo odseljevanje.

Dobro urejene poslovne cone ponujajo več priložnosti za zaposlitev domačih ljudi, zato ti redkeje iščejo delo v drugih regijah ali v tujini.

Tako cone prispevajo k zadrževanju mladih in strokovno usposobljenih kadrov v lokalnem okolju, hkrati pa krepijo socialno in demografsko stabilnost regije.

4. razlog: Krepijo regionalni razvoj in uravnoteženo poselitev.

Poslovne cone z urejeno infrastrukturo omogočajo, da se gospodarska dejavnost enakomerno razvija tudi zunaj večjih urbanih središč. To zmanjšuje pritisk na mesta, spodbuja razvoj manjših občin in prispeva k bolj uravnoteženemu regionalnemu razvoju ter višji kakovosti življenja prebivalcev.

3 TOP PODJETNIŠKA OKOLJA V SAVINJSKI REGIJI

1. **SAŠA inkubator Velenje** (programi Startup Generator, POMP akademija, projekt Athena)
2. **Velenje** – mestno jedro podjetniške preobrazbe
3. **Celje** – Inkubator Savinjske regije

5. razlog: Povečujejo davčne prihodke občin.

Z vlaganjem v razvoj poslovnih con človek dobi občutek, da Savinjska regija razume preprosto matematiko (mnoge občine pa je žal ne): nova podjetja in rast obstoječih prinašajo dodatne davčne prihodke, ki jih občine lahko vlagajo v infrastrukturo, šolstvo, kulturo in kakovost življenja prebivalcev.

6. razlog: Prispevajo k trajnostnemu razvoju.

Če so zasnovane sodobno in okoljsko odgovorno, poslovne cone omogočajo racionalno rabo prostora in energetske učinkovite rešitve ter zmanjšujejo negativne vplive razpršene gradnje obrtnih objektov.

ZAGOŽEN GRADI TEMELJE ZA ČISTEJŠO IN VARNEJŠO PRIHODNOST

Podjetje Zagožen že skoraj pet desetletij povezuje znanje, inovacije in tradicijo Savinjske regije. Iz Žalca so zrasle rešitve, ki danes omogočajo varno in zanesljivo oskrbo z vodo ter učinkovito ravnanje z odpadnimi vodami po vsej državi.

V petdesetih letih delovanja, ki jih bo obeležil prihodnje leto, je Zagožen postal zanesljiv partner gradbenim, komunalnim in elektro podjetjem, inštalaterjem ter projektantom, hkrati pa s svojimi sistemi omogoča tudi trajnostne rešitve za posameznike in zasebne investitorje.

Njihove rešitve zagotavljajo zanesljivo delovanje vodovodnih, kanalizacijskih in energetskih sistemov ter prispevajo k učinkovitemu upravljanju z vodnimi viri. Zagožen s tem povezuje gospodarstvo, strokovnjake in skupnosti v skupnem cilju – graditi trajnosten sistem, v katerem narava ostaja vir blaginje.

SODELUJEJO V KREPITVI REGIJSKE IDENTITETE

V podjetju razumejo, da je razvoj regije neločljivo povezan z odgovornim ravnanjem z viri in vlaganjem v ljudi. Zato veliko pozornosti namenjajo zaposlovanju, prenosu znanja in inovacijam v sodelovanju s hčerinskim podjetjem Aplast ter ohranjajo podjetje konkurenčno in regijo gospodarsko močno. Zagožen je več kot podjetje – je del identitete Savinjske regije, kjer tradicija in napredna tehnologija skupaj ustvarjata rešitve za prihodnost. Njihova zgodba dokazuje, da lahko uspeh in trajnost hodita z roko v roki – iz regije, za regijo in za vse, ki verjamejo v čisto vodo prihodnosti. Več o podjetju na www.zagozen.si

Podjetje Zagožen je na sejmu MOS prejelo nagrado za razstavljeni prostor, ki je s svojo estetiko in inovativnostjo ustvaril posebno doživetje in obiskovalce navdušil s trajnostnim pristopom.

PAMETNE REŠITVE ZA AVTOMATIZACIJO PROIZVODNJE

V podjetju ELTRAS, d. o. o. že vrsto let razvijamo inovativne rešitve za avtomatizacijo in robotizacijo proizvodnje, ki pomagajo podjetjem, povečati učinkovitost, zanesljivost in konkurenčnost.

Z lastnimi proizvodnimi zmogljivostmi lahko vsak projekt prilagodimo potrebam naročnika – od prve ideje do popolne izvedbe. Sodelujemo s podjetji iz različnih panog, med drugim bele tehnike, farmacije in avtomobilske industrije, vse več pozornosti pa namenjamo tudi energetiki ter pametnim industrijskim rešitvam prihodnosti.

SKUPAJ DO NAJBOLJŠIH REŠITEV

Naša specializacija so rešitve, ki odpravljajo ozka grla v proizvodnji, izboljšujejo pretok materiala med proizvodnjo in skladiščenjem ter omogočajo učinkovitejšo izrabo talnih in stropnih površin. Vsak projekt začnemo z razumevanjem izzivov, s katerimi se soočajo naročniki. Skupaj sodelujemo, poiščemo primerne rešitve, ki

izboljšajo procese, povečajo učinkovitost in dolgoročno prinašajo dodano vrednost. Verjamemo, da je uspešna avtomatizacija rezultat skupnega razumevanja potreb in natančno zasnovanih rešitev. Naši strokovnjaki poskrbijo za svetovanje, razvoj in podporo v vseh fazah projekta, tudi po vgradnji – ker želimo, da naše naprave delujejo zanesljivo in dolgoročno.

Z MISLIJO NA TRAJNOST

V ELTRASU se zavedamo odgovornosti do okolja. Zato so naše naprave oblikovane tako, da ob visoki učinkovitosti porabijo čim manj energije in surovin. Uporabljamo okolju prijazne materiale ter komponente, ki omogočajo preprosto vzdrževanje in recikliranje, s čimer zmanjšujemo ogljični odtis in spodbujamo trajnostno industrijsko prihodnost.

NAŠA PONUDBA VKLJUČUJE:

- ★ avtomatizirane transportne linije
- ★ robotske celice
- ★ manipulatorje
- ★ prepaletizerje
- ★ dvigalne in posluževalne naprave
- ★ avtomatske zalogovnike
- ★ samostojne avtomatske naprave

Proizvodnja transportne opreme in trgovina d.o.o.

ODLIČNOST V ROTOLIV TEHNOLOGIJI

Podjetje Aplast iz Loznice pri Žalcu je eno vodilnih podjetij na področju preoblikovanja plastičnih mas z rotoliv tehnologijo v Sloveniji in Evropi. Njihovi kupci prihajajo s področij gradbeništva, komunale ter medicinske, avtomobilske in pomorske industrije, ki zahtevajo kakovostne, zanesljive in certificirane izdelke.

Ponudba Aplasta zajema ohišja za čistilne naprave matičnega podjetja Zagožen, pa tudi oljne lovilce, zbiralnike deževnice, zadrževalnike padavinskih vod, rezervoarje za požarno vodo ter številne rešitve za vodovod, kanalizacijo in podzemno zbiranje odpadkov. Vsi njihovi izdelki so zasnovani z mislijo na okolje in prihodnje generacije.

»Proizvajamo izdelke, ki neposredno čistijo planet – bodisi z odvajanjem in čiščenjem voda, zmanjševanjem odpadkov ali z omogočanjem ponovne uporabe naravnih virov. Čeprav so njihova osnova polimerni materiali, so visoko obstojni in oblikovani po sistemu rotoliv tehnologije, zato se tudi po koncu uporabe lahko v celoti reciklirajo,« poudarjajo v podjetju.

VISOKO TEHNOLOŠKE REŠITVE PO MERI KUPCA

Kot visokotehnoško podjetje Aplast svojim partnerjem doma in v tujini nudi celovite rešitve – od lastnega razvoja, konstrukcije in orodjarne do izdelave orodij in končnih produktov po meri – tako za industrijsko kot tudi gospodinjstvo. Med najbolj zahtevne operacije v njihovi proizvodnji sodijo razvoj in izdelava velikih orodij v lastni orodjarni, rotacijska litja, kompleksna CNC obdelava, montaža izdelkov s pomočjo različnih postopkov varjenja ter testiranja v lastnem laboratoriju po standardno uvedenih postopkih. Za celovito podporo pri razvoju kompleksnejših izdelkov jih kontaktirajte na: info@aplast.si.

V Aplastu imajo skupaj z matičnim podjetjem Zagožen tudi eno izmed večjih sončnih elektrarn v regiji. Od junija 2022 do julija so proizvedli več kot 3,2 GWh zelene energije, kar bi zadostovalo za oskrbo približno 1.000 gospodinjstev.

Foto: Depositphotos

VROČA JESEN, VROČI RAZPISI

- Kateri so najbolj aktualni jesenski razpisi?
- Bi šli na trge zunaj EU?
- Koliko priznanih upravičenih stroškov naložbe dobite za hranilnike električne energije?

Aleksandra Godec

V zadnjih mesecih leta so na voljo raznoliki razpisi. Ti spodbujajo partnerstva na tujih trgih in nastope na mednarodnih sejmih, nagovarjajo razvoj energetske učinkovitosti, podpirajo pa tudi rast, digitalizacijo in internacionalizacijo podjetij.

Tajda Marinič, vodja projektov iz Alias plus, d. o. o., in Eva Matjašič iz marketinga Tiko Pro, d. o. o., sta tokrat spregovorili o izstopajočih razpisih, ki podjetnike čakajo v letošnji jeseni.

1. Eureka Innnowwide – strateški korak na tuje trge

Program Eureka Innnowwide je namenjen inovativnim malim in srednjim podjetjem, ki razvijajo nove proizvode, storitve ali procese ter želijo preveriti tržni potencial svojih rešitev na trgih zunaj Evropske unije.

Namen. Program ne financira samega razvoja tehnologije, temveč faze pred komercializacijo (t. i. market feasibility projects). Podjetja lahko preverijo tehnično in poslovno izvedljivost vstopa na ciljni trg, raziščejo regulatorne zahteve, analizirajo poslovne modele in vzpostavijo prve stike z lokalnimi partnerji.

Upravičenci. Inovativna mala in srednja podjetja, ki vključujejo vsaj enega neodvisnega partnerja iz ciljne države, ki zagotavlja lokalno znanje ali dostop do trga.

Trajanje. Vsak projekt traja šest mesecev.

Sofinanciranje. Upravičeni so široki stroški, med drugim tržne analize, prilagoditve izdelkov, testiranje prototipov in priprava poslovnih načrtov. Podjetja lahko pridobijo do 60.000 evrov nepovratnih sredstev, kar predstavlja do 70 odstotkov skupnih stroškov. Skupni proračun projekta mora znašati najmanj 86.000 evrov.

Posebnosti. Program je tematsko odprt za vse sektorje tehnologije in inovacij, ključno pa je dokazati inovativnost rešitve in njen potencial na global-

DOBRA TRI DESETLETJA USPEŠNEGA POSLOVANJA SAVINJSKO-ZASAVSKE GAZELE

Podjetje Elektro Ugovšek, Savinjsko-zasavska gazela 2025, ki se je v regiji uveljavilo kot izvajalec elektroinštalacij za številna podjetja, dejavno prodira tudi na druga območja v državi.

V podjetju Elektro Ugovšek z Ljubnega ob Savinji, katerega korenine segajo v leto 1991, izvajajo elektroinštalacije za zelo širok spekter objektov – od stanovanjskih hiš, večstanovanjskih zgradb in poslovnih prostorov do zahtevnih industrijskih objektov ter javne infrastrukture.

CELOVITE REŠITVE

Specializirani so predvsem za poslovne in industrijske objekte ter kompleksne elektroinštalacijske sisteme. Poleg klasičnih izvajajo tudi pametne inštalacije, sončne elektrarne, baterijske hranilnike, sisteme tehničnega varovanja in storitve z avtodvigali.

»Zaradi dolgoletnih izkušenj, širokega znanja in sodobne opreme pogosto sodelujemo pri projektih, kjer so ključni kakovostna izvedba, fleksibilnost in prilagajanje naročnikom, ki jim lahko ponudimo celovite rešitve – od načrtovanja do izvedbe in vzdrževanja. Pri tem jim svetujemo in jih seznanjamo z novimi tehnološkimi rešitvami, ki jim omogočajo trajnostno naravnano poslovanje,« razlaga direktor Klemen Ugovšek.

Stavijo na spremljanje trga, potreb

strank in s tem uvajanje novih tehnologij, digitalizacijo internih procesov ter na ohranjanje tistega, kar je podjetje naredilo uspešno – osebni pristop in visoka kakovost izvedbe. »Ta preplet izkušenj in inovativnosti je temelj, na katerem gradimo prihodnost podjetja,« pravi sogovornik.

SAVINJSKO-ZASAVSKA GAZELA 2025

Rast podjetja temelji na usposobljeni ekipi, vlaganju v znanje ter širjenju storitev na nova področja. Da so pri tem izjemno uspešni, dokazuje dejstvo, da so pred kratkim postali Savinjsko-zasavska gazela za leto 2025. »Kljub rasti in razvoju ohranjamo vrednote, ki smo si jih postavili na začetku poslovanja: zanesljivost, strokovnost in pošten odnos do dela. Kot prevzemnik podjetja čutim odgovornost, da to nadaljujemo,« poudarja Klemen Ugovšek.

Kljub temu da glavina njihovih strank izvira iz lokalnega okolja, v zadnjem obdobju vse več storitev izvajajo po celotni Sloveniji in k temu bodo stremeli tudi v prihodnje. Pomembno vlogo pri tem ima tudi vlaganje v mlade kadre, ki jim dajejo priložnost, da se z delom v praksi spoznajo že med njihovim

srednješolskim izobraževanjem ali študijem. »Naš cilj ni le rast prihodkov, temveč predvsem stabilno poslovanje, ki bo zaposlenim in okolju prinašalo dodano vrednost,« pravi sogovornik.

TESNO VPETI V DELOVANJE SAVINJSKE REGIJE

In kako Klemen Ugovšek ocenjuje trenutno gospodarsko sliko Savinjske regije? »Sooča se z različnimi izzivi, tudi zaradi naravnih ujm, ki so v zadnjem obdobju močno vplivale na infrastrukturo, podjetja in vsakdanje življenje prebivalcev. V našem okolju deluje veliko uspešnih in inovativnih podjetij, s številnimi sodelujemo in tukaj vidimo tudi svojo vlogo, da s sodobnimi elektroinštalacijskimi rešitvami ter sistemsko podporo podjetjem in občinam pomagamo pri razvoju in ustvarjanju tehnološko naprednega in energetske učinkovitega okolja. Naš cilj je, da s strokovnostjo, zanesljivostjo in inovativnimi pristopi prispevamo k temu, da bo Savinjska regija ostala konkurenčna, trajnostno usmerjena in razvojno močna. S tem skupaj ustvarjamo nove zaposlitvene priložnosti ter spodbujamo pozitivno poslovno in družbeno okolje, ki bo dolgoročno koristilo celotni skupnosti.«

nem trgu. Posebej primeren je za podjetja, ki načrtujejo vstop na zahtevne in oddaljene trge.

Rok za prijavo: 25. november 2025.

Povezava Alias plus:

2. JP OVE – Borzen

Upravičeni stroški. Gre za odprte razpise za investicije v proizvodne naprave na OVE. »Govorimo namreč o nepovratnih sredstvih za toplotne črpalke, sončne elektrarne, sprejemnike energije in kotle na lesno biomaso,« pojasnjujejo v Tiko Pro.

Višina subvencije. V povezavi z nakupom in vgradnjo nove naprave lahko podjetja sofinancirajo tudi hranilnike električne energije ali toplote. Predvidena subvencija je 45–65 odstotkov upravičenih stroškov, glede na velikost podjetja, vendar je maksimalni znesek omejen na posamezno napravo in njeno moč.

Rok za oddajo. Razpisi so odprti do porabe sredstev, zato je pomembno, da se podjetja prijavijo čim prej.

Povezave Tiko Pro:

3. Spodbujanje partnerstev za nastop na tujih trgih (JR Partnerstva 25–28)

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje partnerstev za izvajanje aktivnosti, katerih namen je krepitev mednarodne konkurenčnosti, uvajanje izdelkov ali storitev na tujih trgih ter povečanje možnosti poslovnega sodelovanja MSP s tujimi partnerji.

Upravičenci. Konzorcij/partnerstvo 3–5 mikro, malih, srednje velikih podjetij (MSP) s sedežem v Republiki Sloveniji. Organiziran mora biti kot d. o. o., s. p. ali zadruga, pri čemer mora biti vodilni partner (prijavitelj) registriran vsaj 5 let ter imeti vsaj 10 zaposlenih in vsaj 10 odstotkov prodaje na tujih trgih. Konzorcijski partnerji pa morajo biti registrirani vsaj 2 leti in imeti najmanj 3 zaposlene.

Upravičeni stroški:

- ★ Vstop na nove tuje trge z namenom širitve poslovanja, pridobivanja lokalnih agentov ter oblikovanja in predstavljanja skupne ponudbe.

- ★ Pridobivanje ustreznih kompetenc z usposabljanji, mentoriranjem in drugimi oblikami izobraževanja.
- ★ Izvajanje marketinških kampanj, vključno z oglaševanjem in drugimi promocijskimi aktivnostmi partnerstev, ki bodo povečale prepoznavnost in dostopnost na tujih trgih.
- ★ Fizična predstavitev izdelkov in storitev na mednarodnih sejnih, konferencah in drugih poslovnih dogodkih v tujini, kjer bo moralo partnerstvo skupinsko predstaviti tudi svojo skupno ponudbo.
- ★ Vzpostavitev novih poslovnih sodelovanj s tujimi podjetji in poslovnimi združenji na ciljno izbranih tujih trgih.

Višina sofinanciranja. Do 50-odstotno sofinanciranje upravičenih stroškov, pri čemer gre za pavšalni znesek v višini 213.300 evrov nepovratnih sredstev, enakomerno razdeljenih med partnerje.

Roka za oddajo:

1. rok: od datuma objave razpisa do 26. 11. 2025
2. rok: od 27. 3. 2026 do 15. 6. 2026

Povezava Tiko Pro:

4. Nepovratna sredstva za hranilnike električne energije

Upravičenci. Samostojni podjetniki, posamezniki ter pravne osebe javnega in zasebnega prava ter zadruga.

Višina subvencije. Do 45 odstotkov priznanih upravičenih stroškov naložbe, vendar ne več kot 225 evrov na 1 kWh kapacitete za shranjevanje električne energije.

Upravičeni stroški:

- ★ nakup in vgradnja naprave za shranjevanje električne energije (HEE) in hibridnega inverterja za potrebe delovanja HEE,
- ★ pripadajoče električne inštalacije in opreme v okviru objekta/stavbe ali posameznega dela stavbe, v okviru katere/-ga se vgradi nov HEE,
- ★ priprava in izvedba gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del za potrebe vgradnje HEE.

Upravičeno obdobje naložbe. Od 1. 1. 2025 naprej. Naprava mora biti do oddaje vloge že kupljena, vgrajena in priključena.

Rok za oddajo vlog.

Vloge je mogoče oddati do porabe sredstev.

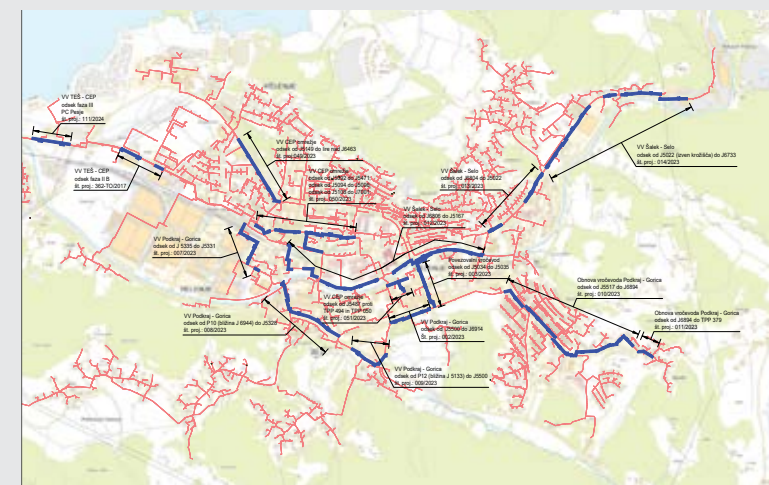
Povezava Tiko Pro:

OGREVANJE PRIHODNOSTI: ŠALEŠKA DOLINA PREJELA VEČ KOT 23 MILIJONOV EVROV ZA 1. FAZO PROJEKTA PREOBRAZBA SISTEMA DALJINSKEGA OGREVANJA ŠALEŠKE DOLINE

Mestna občina Velenje in Občina Šoštanj sta uspešno pridobili evropska nepovratna sredstva za izvedbo prve faze projekta. Gre za pomemben korak k razogljčenju regije, ki bo omogočil postopno opustitev premoga ter vzpostavitev sodobnega, zanesljivega in okolju prijaznega ogrevalnega sistema.

Vrednost prve faze preobrazbe, ki znaša 24,8 milijona evrov, je sofinancirana s 96,13 % nepovratnih sredstev – 19,9 milijona evrov iz Evropskega sklada za pravični prehod in 3,5 milijona evrov iz državnega proračuna. Preostanek zagotavlja Mestna občina Velenje in Občina Šoštanj. Prva faza je kot operacija strateškega pomena vključena v Program evropske kohezijske politike 2021–2027 in v Območni načrt za pravični prehod SAŠA premogovne regije. Zaključek prve faze je predviden do konca leta 2028.

Projekt Preobrazba sistema daljinskega ogrevanja Šaleške doline je eden ključnih nosilcev prestrukturiranja SAŠA regije in bo v treh fazah, do leta 2033, omogočil postopno opustitev rabe premoga. Preobrazba sistema daljinskega ogrevanja bo prinesla pomembne okoljske in finančne učinke. Letno bo prihranjenih več kot 6.000 ton emisij CO₂ in kar 21.000 MWh toplotne energije, kar po trenutnih cenah pomeni približno 1 milijon evrov prihrankov na leto. Preobrazba sistema daljinskega ogrevanja Šaleške doline bo potekala v treh fazah do leta 2033. V celotni prvi fazi bomo prenovili 7.869 metrov primarnega in magi-

stralnega omrežja; glavnino v Mestni občini Velenje, manjši del tudi v občini Šoštanj. Obnovili bomo tudi 9 območij večstanovanjskih objektov s pripadajočim sekundarnim omrežjem (2.431 metrov omrežja, 9 toplotnih podpostaj, 65 internih toplotnih postaj). Ob koncu prve faze pričakujemo letni prihranek 21.368 MWh toplotne energije in zmanjšanje emisij CO₂ za več kot 6.000 ton. Dela na terenu intenzivno potekajo. Druga faza predvideva umeščanje novih obnovljivih virov energije, tretja faza pa energetske prenovitve stavb z zniževanjem temperaturnega režima, prilagoditvijo notranjih sistemov in sanacijo ovojnih stavb. Po končani prvi fazi Preobrazbe bo dostop do vročevodov v prihodno-

sti ob morebitnih težavah enostavnejši in predvsem hitrejši. Naše podjetje si tudi v času izvajanja nadzora nad obsežnimi obnovami prizadeva, da ne bi preveč posegali v življenjski vsakdan okoliških prebivalcev. Razumevanje, strpnost in podpora lokalnega prebivalstva je za projekt in za nas ključnega pomena, saj pomeni energetske prihodnosti Šaleške doline. Trenutno poteka obnova vročevoda in toplotnih postaj na petih območjih v Mestni občini Velenje in občini Šoštanj.

OSTANIMO POVEZANI — ZA TOPLE DOMOVE IN ZELENO PRIHODNOST. Z DOBRO ENERGIJO NAPREJ.

5. Nepovratna sredstva za naložbe v izgradnjo novih naprav za proizvodnjo električne energije iz sončne ali vetrne energije

Upravičenci. Gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki po ZGD-1 in zadrage po ZZad. Vlagatelj ne more biti podjetje, ki zgolj proizvaja naprave, ki so predmet sofinanciranja.

Višina subvencije. Do 45 odstotkov priznanih upravičenih stroškov za proizvodne naprave brez kapacitet za shranjevanje električne energije, vendar ne več kot:

- ★ 180 evrov na 1 kW nazivne moči naprave (za sončno elektrarno in prostostoječo sončno elektrarno),
- ★ 250 evrov na 1 kW nazivne moči naprave (za sončno elektrarno, ki bo pokrivala zunanje nepokrite parkirne prostore),
- ★ 560 evrov na 1 kW nazivne moči naprave (za vetrno elektrarno)
- ★ in do 30 odstotkov priznanih upravičenih stroškov za baterijske hranilnike električne energije, vendar ne več kot 225 EUR na 1 kWh kapacitete za shranjevanje električne energije.

Višina sredstev sofinanciranja, ki je lahko dodeljena na posamezno vlogo, znaša največ 25.000.000 evrov.

Upravičeni stroški. Nakup in vgradnja proizvodne naprave, vključno z nosilno podkonstrukcijo; nakup in vgradnja baterijskega hranilnika električne energije; pripadajoča električna inštalacija in oprema, vključno s transformatorsko postajo, če jo zahteva soglasodajalec za priklop naprave; priprava in izvedba gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del, ki so potrebna za izvedbo operacije; strokovni nadzor v vrednosti 3 odstotkov od upravičenih stroškov operacije.

Roki za oddajo vlog:

1. rok: 6. 2. 2026
2. rok: 5. 6. 2026; oziroma do porabe sredstev

Povezava Tiko Pro:

Eva Matjašič,
marketing podjetja
Tiko Pro

6. Sofinanciranje nastopov na mednarodnih sejmih

Upravičenci. MSP z vsaj enim zaposlenim.

Upravičeni stroški. Podjetja bodo lahko uveljavljala stroške udeležbe in organizacije nastopa na sejmu (razstavni prostor, tehnični priključki, najem, oprema ...).

Cilj. Povečanje prepoznavnosti slovenskih podjetij na tujih trgih.

Namen. Spodbuditi internacionalizacijo in izvozne aktivnosti.

Višina subvencije. Pavšalni znesek na enoto (razstavni prostor). Pavšalni znesek je odvisen od velikosti najetega razstavnega prostora na izbranim sejmu.

Rok za oddajo. Na voljo je več rokov za oddajo, vse pa je odvisno od datuma nastopa na sejmu.

Povezava Tiko Pro:

7. IRP 35 – modernizacija kmetijsko-živilskega sektorja

Namen. Razpis je del strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027. Namenjen je pravnim osebam in samostojnim podjetnikom, ki se ukvarja s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov ter želijo posodobiti, digitalizirati in povečati produktivnost svojih dejavnosti.

Upravičenci. Podjetja, ki vlagajo v gradnjo ali prenovu obratov za predelavo hrane, nakup sodobne proizvodne opreme, mobilnih predelovalnih obratov ter tehnologij za učinkovito rabo energije in vode. Upravičeni so tudi stroški digitalizacije procesov in izboljšanja trajnostnega poslovanja.

Sofinanciranje. Na voljo je 30 milijonov evrov nepovratnih sredstev – približno tretjino zagotavlja Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, preostanek pa državni proračun.

Rok za prijavo: 19. november 2025.

Povezava Alias plus:

do 45 %

priznanih upravičenih stroškov naložbe dobite za hranilnike električne energije.

8. Različni vavčerji

Vavčerji so na voljo vse leto, pridobiti pa jih je mogoče hitro in preprosto.

Upravičenci. Mikro, mala in srednje velika podjetja s sedežem v Republiki Sloveniji (organizirana kot d. o. o., s.p. ali zadrage). Na dan oddaje vloge morajo imeti vsaj enega zaposlenega (upoštevajo se tudi nosilec dejavnosti pri s. p.), poravnane pa morajo biti vse finančne obveznosti. Podjetje ne sme biti v težavah (postopek prisilne poravnave, stečaj).

Višina sofinanciranja. Od 300 do največ 9.999,99 evra nepovratnih sredstev. Sofinanciranje je v višini največ 60 odstotkov upravičenih stroškov na posamezni odobreni vavčer oziroma v višini pavšalnega zneska.

Povezava Tiko Pro:

Matjašičeva iz Tiko Pro že napoveduje nove vavčerje, kot so:

- ★ vavčer za kibernetno varnost,
- ★ vavčer za LCA analizo,
- ★ vavčer za prototipiranje,
- ★ ESG vavčer (vavčer za ESG poročanje).

Tajda Marinič,
vodja projektov
v podjetju Alias plus

60.000 €

nepovratnih sredstev lahko dobite za nastope na tujih trgih zunaj EU.

VAŠ PARTNER ZA DOLGOROČNO POŽARNO VARNOST

Podjetje Požarni inženiring, d. o. o., je eden redkih ponudnikov v Sloveniji, ki pokriva celoten spekter požarne varnosti – od servisa gasilnih aparatov, hidrantnih sistemov, požarnih loput in varnostne razsvetljave do sistemov za javljanje požara in strokovnega svetovanja.

Njihov cilj je preprosto: zagotoviti varnost, zmanjšati tveganja in zaščititi tisto, kar je najdragocenejše – ljudi in premoženje.

ELEKTRIFIKACIJA PRINAŠA NOVE IZZIVE

Pojem požarne varnosti se čez čas razvija. Danes vse večji izziv predstavlja povečana elektrifikacija: električna vozila, sončne elektrarne in baterijski sistemi namreč zahtevajo nove pristope in dodatna znanja. Veliko podjetij pa se požarne varnosti žal zaveda šele takrat, ko pride do inšpekcijskega nadzora ali nesreče. Med najpogostejše napake spadajo nepravilno servisirana gasilna sredstva, nefunkcionalna varnostna razsvetljava ali sistemi

za javljanje požara ter odsotnost usposabljanja zaposlenih.

ZANESITE SE NA IZKUŠNJE VODILNEGA STROKOVNJAKA

Požarni inženiring, d. o. o., je pooblaščen za servis več kot 20 priznanih proizvajalcev gasilnikov, kar jih uvršča med vodilne v panogi, stranke pa cenijo tudi njihovo zanesljivost, odzivnost in strokovnost.

»Podjetja nas pogosto pohvalijo, da z nami ne dobijo le izvajalca, temveč partnerja za dolgoročno varnost. Naša ekipa poskrbi, da so objekti skladni z zakonodajo, hkrati pa naročnikom prihranimo čas in stroške, saj prevzamemo celotno skrb za požarno varnost,« pojasnjuje direktor podjetja Dejan Ploj. Več na: požarni.si.

V tovarni na Štajerskem je obsežen požar izbruhnil, ker je bil odpadni karton shranjen preblizu električne peči. Škoda: 3 milijone evrov.

Foto: Depositphotos

10 NAJPOGOSTEJŠIH VZROKOV ZA POŽAR

- Kaj vse morate pregledati, da ne bi nastal požar?
- Koliko manj je nesreč v podjetjih z razvito kulturo varnosti?
- Kateri dve vrsti ukrepov sta pri preprečevanju požarov ključni?

Rok Pogelšek

O požarnovarnostnih napakah in preventivi smo se pogovarjali z Erikom Markovičem, vodjo gasilske preventive pri Javnem zavodu Gasilska brigada Koper.

Požarna varnost postaja vse bolj povezana z digitalizacijo in pametnimi rešitvami. Na trgu so že sistemi, ki prek senzorjev spremljajo temperaturo strojev, zaznavajo nenavadne iskre ali pregrevanja in samodejno sprožijo alarm.

Pametne tehnologije pa same po sebi niso dovolj. »Najboljša tehnologija je brez pomena, če je za-

posleni ne znajo uporabljati ali če evakuacijska pot ni prehodna,« opozarja Markovič.

V prihodnje lahko pričakujemo več integracije med protipožarnimi sistemi in digitalnimi orodji za upravljanje stavb. To pomeni, da bo ob sprožitvi alarma sistem hkrati zaprl prezračevalne lopute, poslal lokacijo požara gasilcem in zaposlene usmeril po najvarnejši poti.

A ključno je, da so ljudje dobro pripravljeni. Požar je vedno posledica verige malomarnosti, ki bi jo lahko prekinili prej.

NAJPOGOSTEJŠE NEVARNE PRAKSE V PODJETJIH

Po besedah Erika Markoviča so najpogostejši vzroki požarov kombinacija tehničnih napak in človeškega faktorja. »Marsikateri požar se ne bi zgodil, če bi bili zaposleni dosledni pri upoštevanju osnovnih ukrepov,« poudarja.

Najpogostejše nevarne prakse:

- 1. Preobremenjene električne instalacije** – podaljški in razdelilniki so pogosto uporabljeni dlje od predvidenega, brez ustreznih zaščit.
- 2. Neustrezno skladiščenje gorljivih snovi** – kartoni, kemikalije in plastična embalaža so shranjeni preblizu strojev ali grelnih teles.
- 3. Slabo čiščenje prahu in oljnih madežev** – v nekaterih industrijah je prah eksplozijsko nevaren, a je pogosto spregledan.
- 4. Zanemarjanje rednega servisiranja strojev** – tehnične napake na strojih so pogost vir požarov.
- 5. Vroča dela brez zaščite** – varjenje, brušenje ali rezanje potekajo brez gasilnega aparata v bližini.
- 6. Nepravilno ravnanje z odprtim ognjem in ob kajenju** – kljub prepovedim se cigaretni ogorki znajdejo v zabojnikih za odpadke.
- 7. Zanemarjanje pregledov protipožarne opreme** – gasilni aparati in hidranti so pogosto nedelujoči ali nedostopni.
- 8. Neprehodne evakuacijske poti** – hodniki in izhodi so zasuti s škatlami in materiali.
- 9. Pomanjkljivo označevanje in izobraževanje** – zaposleni včasih sploh ne vedo, kje so ročni javljalniki ali izhodi.
- 10. Neustrezna kultura varnosti** – kadar je edini cilj proizvodnja, varnost vedno izgubi bitko. Nujno je, da vodstvo podjetja poskrbi za pregled vseh omenjenih tveganj, zaposleni pa jih imajo nenehno v mislih.

Popolna zaščita za sončne elektrane.

Zanesljivi izdelki, samodejno delovanje in visoka učinkovitost gašenja požarov razreda A, B in F.

VISOKA GASILNA SPOSOBNOST
PRI GAŠENJU VSEH VRST BATERIJ

Stopi z nami v stik
www.bonpet.si

V enem od podjetij so med požarno vajo ugotovili, da evakuacijska pot vodi mimo skladišča z nevarnimi snovmi, in napako pravočasno odpravili.

Čeprav gasilci ne ugotavljajo neposrednih vzrokov požarov, je Markovič izpostavil nekaj tipičnih scenarijev:

- ★ Okvare električnih naprav: požar je izbruhnil zaradi pregrevanja starega podaljška.
- ★ Malomarnost pri varjenju: na odpadni material je padla iskra, ogenj pa se je razširil na proizvodno halo.
- ★ Nepravilno skladiščenje: kemična reakcija gorljivih tekočin v skladišču je povzročila eksplozijo.

Primeri iz slovenskih podjetij potrjujejo te vzorce. V letu 2022 je v tovarni na Štajerskem izbruhnil obsežen požar, ker je bil odpadni karton shranjen preblizu električne peči. Škoda je presegla tri milijone evrov, proizvodnja pa je bila ustavljena za več mesecev. Leto prej je v osrednji Sloveniji zagorel skladiščni objekt, kjer so bili v istem prostoru shranjeni čistilni preparati, plastika in goriva. Gasilci so požar gasili več ur, dim pa je povzročil zaporo cest in evakuacijo okoliških prebivalcev.

Iz tujine je znan primer iz leta 2019, ko je v francoskem mestu Rouen zagorela kemična tovarna, zaradi česar je nad mesto legla črna oblačnost dima, ki se je raztezala več kilometrov daleč. Analize so ka-

sneje pokazale, da je do požara prišlo zaradi slabo vzdrževanih strojev in neustreznega skladiščenja.

POZOR: VEČ KOT 40 Odstotkov PODJETIJ BREZ POŽARNIH VAJ!

»Ozaveščenost o požarni varnosti je zelo različna,« ugotavlja Markovič. »Veliko je odvisno od vodstva – če vodstvo varnosti ne jemlje resno, je tudi zaposleni ne bodo.«

Podjetja z jasno kulturo varnosti dosegajo 30 odstotkov manj nesreč, kažejo izsledki raziskave Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA). Nasprotno pa se v podjetjih, kjer so varnostni standardi bolj »na papirju« kot v praksi, nesreče dogajajo pogostejše.

Več kot 40 odstotkov podjetij ne izvaja rednih letnih požarnih vaj, čeprav je to zakonsko predpisano, kažejo raziskave Gasilske zveze Slovenije. Prav tako v skoraj polovici podjetij ne preverjajo redno gasilnikov, kar pomeni, da ti v kritičnem trenutku morda ne bodo delovali.

Zanimivost: v sklopu vaj so gasilci v nekem podjetju ugotovili, da zaposleni niso znali odpreti gasilnega aparata, ker ga nikoli niso uporabljali v praksi. Ob dejanskem požaru bi bili zato nemočni.

KAJ POČNEJO V ZDA, NA JAPONSKEM IN V NEMČIJI?

- ★ V ZDA nekatere tovarne uporabljajo simulacijske sobe, kjer zaposleni vadijo evakuacijo v popolni temi in z dimnimi napravami, da občutijo realne razmere.
- ★ Na Japonskem so v velikih industrijskih parkih razvili mobilne aplikacije, ki zaposlenim ob alarmu pokažejo najbližjo varno pot glede na njihovo lokacijo.
- ★ V Nemčiji so pri testiranju ugotovili, da zaposleni ob alarmu pogosto najprej iščejo osebne stvari (torbico, telefon), kar lahko evakuacijo podaljša za več minut – te »človeške navade« gasilci zdaj vključujejo v vaje.

KAJ SO Z VAJO UGOTOVILI V PRIMORSKEM PODJETJU?

Če boste želeli poskrbeti za preventivo, boste morali sprejeti dvojne ukrepe, opozarja Markovič:

Tehnični ukrepi:

- ★ sistemi za samodejno odkrivanje in javljanje požara,
- ★ škropilniški sistemi in lokalni sistemi gašenja,
- ★ redni pregledi gasilnikov in hidrantov.

Organizacijski ukrepi:

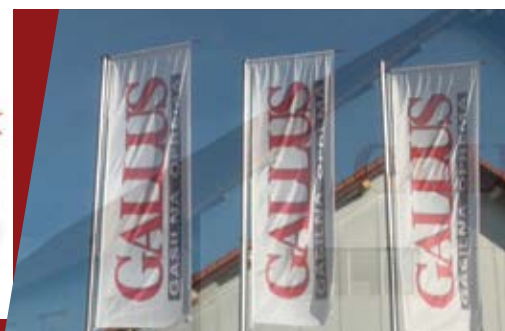
- ★ izdelava požarnih redov in evakuacijskih načrtov,
- ★ redno preverjanje prehodnosti poti,
- ★ usposabljanja in praktične vaje z zaposlenimi.

»Če v podjetju nimajo možnosti za sodobne sisteme, so toliko pomembnejši organizacijski ukrepi in dosledna disciplina,« dodaja.

»Le med ponavljajočo se prakso zaposleni razvijejo samozavest, da znajo ob nevarnosti hitro in pravilno ukrepati,« razloži Markovič. Skupne vaje z gasilci niso formalnost, ampak realna vaja, kjer se pokaže, kako bi podjetje ravnalo ob dejanskem požaru.

Gasilci pri tem pridobijo dragocene informacije o objektu, podjetja pa prejmejo konkretne napotke za izboljšave. To je sodelovanje, ki rešuje življenja.

Primer dobre prakse je sodelovanje enega od večjih primorskih logističnih podjetij z lokalnimi gasilci. Vsako leto organizirajo skupno vajo, pri kateri preverijo odziv zaposlenih in testirajo hidrantno omrežje. Med zadnjo vajo so ugotovili, da evakuacijska pot vodi mimo skladišča z nevarnimi snovmi, in napako pravočasno odpravili.

GALLUS & CPV INŽENIRING

Vaša zanesljiva partnerja za celovito požarno in delovno varnost!

GALLUS – Vse za požarno varnost
Z več kot 30-letno tradicijo nudimo:

- Prodaja in servis gasilnikov, hidrantnih omaric, cevi, spojk, ventilov in ostale opreme
- Načrtovanje, montaža in vzdrževanje sprinkler sistemov in stabilnih gasilnih naprav
- Lastna proizvodnja kovinskih omaric in hidrantnih sistemov
- Rešitve za vse vrste objektov – od domačih do industrijskih

www.gallus.si

CPV INŽENIRING
Strokovna podpora za podjetja

- Izdelava požarnih redov, načrtov evakuacije, ocene tveganja,
- Usposabljanja iz požarne varnosti in varnosti pri delu
- Meritve v delovnem okolju, preglede delovne opreme
- Koordinacija na gradbiščih
- Izvajanje evakuacije in praktični prikazi gašenja

www.cpv-ing.si

ZARJA ELEKTRONIKA

Varno v nov dan

Zarja Elektronika je vodilno slovensko podjetje na področju tehničnega varovanja. Z razvojem lastnih produktov na področju zgodnjega odkrivanja in javljanja požara ustvarjamo zanesljive varnostne rešitve. Naša ekipa izkušenih strokovnjakov vsak dan skrbi, da ste vi in vaše okolje varni.

Sistemi odkrivanja in javljanja požara

Sistemi javljanja vloma

Sistemi videonadzora

Gasilni sistemi

Sistemi za javljanje plina

Kontrola dostopa

ZARJA ELEKTRONIKA d.o.o.

Kovinarska cesta 4, 1241 Kamnik, Slovenija
• tel.: 01 831 74 88 • info@zarja.com • prodaja@zarja.com
www.zarja.com

Z vami od leta 1969.

Šentjernej
v obrtni coni
Obrtna cesta 10

Novo mesto
v poslovni coni Cikava
Podbevškova ul.18

Ljubljana
v poslovni coni Črnuče
Brnčičeva ulica 13

Koper
v trgovskem centru Grlica
Ferrarska ulica 12

10 RAZLOGOV, ZAKAJ UMETNOST KREPI PODJETNIŠKO ODPORNOST

1. **Znižuje stres** – ustvarjanje dokazano zmanjšuje raven kortizola in pomirja živčni sistem.
2. **Krepi ustvarjalno razmišljanje** – pomaga najti izvirne rešitve pri poslovnih izzivih.
3. **Povečuje osredotočenost** – umetnost zahteva prisotnost v trenutku, kot meditacija.
4. **Gradi povezanost v ekipah** – skupno ustvarjanje razkriva osebne plati sodelavcev.
5. **Omogoča »otroško« igrivost** – vrača radost in lahkotnost, ki ju poslovna rutina izgubi.
6. **Spodbuja čustveno izražanje** – omogoča varen prostor za predelavo frustracij in negotovosti.
7. **Pogloblja samozavedanje** – skozi ustvarjanje podjetniki bolje razumejo svoje notranje procese.
8. **Vzbuja občutek dosežka** – dokončana slika, pesem ali kip prinese takojšnjo nagrado, ki krepi samozavest.
9. **Izboljšuje spoprijemanje z neuspehom** – umetnost uči, da je napaka del procesa in priložnost za rast.
10. **Navdihuje dolgoročno vizijo** – stik z umetnostjo spodbuja razmišljanje onkraj števil in KPI-jev – podjetnika povezuje z večjim smislom.

Foto: Depositphotos

ALI RISANJE RES LAHKO OMILI STRES IN PREPREČI IZGORELOST?

- Kako umetnost pomaga podjetnikom, da ublažijo stres?
- Glasba, ples, likovno ustvarjanje. Kako znižujejo kortizol?
- Top nasveti, ki so podpora meditaciji in športu.

Rok Pogelšek

prodaji se pričakuje, da ves čas 'daješ gole'. To je delo, kjer šteje samo rezultat,« pravi Tilen Nikiforov, vodja razvoja poslovanja v podjetju Red Pitaya (rojen 1988). Kot

mnogi podjetniki tudi sam doživlja obdobja, ko so pričakovanja in dejanski rezultati neusklajeni. Z nami je delil, kako mu pri tem pomaga ustvarjalnost.

Stres, negotovost in občutek nepredvidljivosti so med glavnimi razlogi za izgorelost v poslovnem svetu. Raziskava, ki jo je leta 2021 objavilo Ameriško psihološko združenje, je pokazala, da imajo podjetniki v povprečju višjo raven stresa kot njihovi zaposleni – predvsem zaradi pritiska odgovornosti in stalne potrebe po prilagajanju spremembam.

HAN SOLO, YODA IN OBI-WAN KENOBI V ISTI PISARNI

Nikiforov poudarja, da kreativnost ni nujno omejena na umetniško ustvarjanje: »Že to, da na stvari gledaš sproščeno, je del kreativnosti. V naši pisarni si denimo dajemo vzdevke – jaz sem Han Solo, kolega je Obi-Wan Kenobi, imamo celo Yodo. To nam omogoča, da tudi resne trenutke vzamemo z nekaj lahkotnosti.«

Prodaja sama po sebi zahteva domiselnost in sposobnost razreševanja na videz nerešljivih poslovnih »vozlov«. Podobno ugotavljajo tudi raziskovalci s Harvard Business School, ki so dokazali, da je povezovanje ustvarjalnega mišljenja z reševanjem poslovnih problemov eden ključnih dejavnikov psihološke odpornosti pri vodjih.

Umetnost kot ventil za stres – risanje, pisanje, petje, ples ali poslušanje glasbe zmanjšuje stres, povečuje ustvarjalnost in izboljšuje osredotočenost.

ŽE 45 MINUT RISANJA ZNIŽUJE RAVEN KORTIZOLA

Čeprav se Nikiforov umetnosti ne posveča profesionalno, ga v življenju stalno spremlja. To mu omogočata predvsem žena, priznana primorska umetnica Tamara Babič Nikiforov, ki je samozaposlena v kulturi (dramaturginja, književnica in scenaristka), in hčerka. »Dajeta mi predvsem vedeti, da je delo samo en del življenja in da obstaja tudi drug svet – sproščen in ustvarjal.«

Tudi lastne poskuse – pisanje, ples, petje – jemlje kot intimno izkušnjo, ki ga povezuje z lahkotnejšo platjo življenja. Umetnost mu predstavlja prostor, kjer lahko začasno odloži poslovne skrbi. »Podobno kot v vrtcu, ko smo risali in se izgubili v trenutku,« pojasnjuje.

Znanstveno je dokazano, da že 45 minut likovnega ustvarjanja zniža raven kortizola (stresnega hormona); tako je pokazala raziskava Univerze Drexel. Podobno pozitivne učinke imajo glasba, ples in pisanje dnevnika.

»Umetnost nas lahko na delovnem mestu malo bolj počloveči,« meni Nikiforov. Čeprav v njegovi ekipi umetniških metod še niso uporabljali sistematično, verjame, da imajo velik potencial. »Morda karaoke, ples ali slikanje. Sodelavci bi spoznali naše bolj osebne plati. Videli bi, kakšni ljudje smo v resnici – ne samo poslovne osebnosti.«

Revija | Portal | Spletni pogovori

PODJETNA SLOVENIJA »

Če želite poleg revij prosto dostopati tudi do vseh vsebin na portalu in spletnih pogovorov, se vaša pot do naročnine začne na: **www.podjetnaslovenija.si**

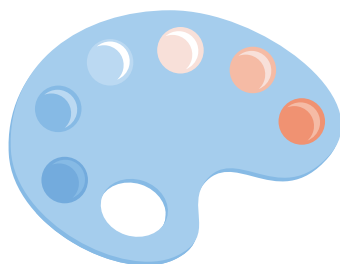
**Veseli
vas bomo.**

Igrivost in »otroški« pristop – vključevanje lahkotnosti, humorja in igre v delovni proces krepi psihološko odpornost in sprošča pritisk.

NASVETI ZA PODJETNIKE

1. **Najdite aktivnost, ob kateri izgubite občutek za čas** – to je vaš osebni »ventil« za sprostiti.
2. **Dovolite si igrivost** – petje, ples, risanje; tudi če niste umetnik, vas lahko osvobodijo pritiska.
3. **Umetnost vključite v timske dogodke** – karaoke, likovne delavnice ali improvizacija gradijo povezanost.
4. **Med delovnim tednom obiščite razstavo ali koncert** – kot »mentalni reset« za svež pogled.
5. **Vzemite si čas za iskren pogovor s samim sabo** – refleksija je temelj odpornosti.
6. **Vodite ustvarjalni dnevnik** – zapisovanje misli ali skiciranje idej pomaga sprostiti napetost.
7. **V pisarni uporabljajte humor in domišljijo** – sproščeno okolje krepi inovativnost in zmanjšuje stres.
8. **Umetnost vključite v delovni prostor** – slike, glasba ali rastline lahko izboljšajo počutje in fokus.
9. **Poskusite nekaj novega** – plesni tečaj, igranje glasbila ali kiparstvo vam lahko odpre nova obzorja.
10. **Dovolite si biti »spet otrok«** – brezskrbna igra je pogosto najboljši vir energije in svežih idej.

Umetnost v timu in prostoru – skupne aktivnosti, kot so likovne delavnice, karaoke ali improvizacija, krepijo povezanost ekip in spodbujajo inovativno razmišljanje.

PRESTIŽNE RAZISKAVE

- ★ **Univerza Drexel:** 75 % ljudi po 45 minutah ustvarjanja občutno zniža raven stresa.
- ★ **Univerza v Londonu:** estetsko doživljanje (gledanje umetnin, poslušanje glasbe) povečuje kognitivno prožnost.
- ★ **Harvard Business School:** kreativnost neposredno povečuje odpornost vodij pri spoprijemanju z neuspehom.

VRNITE SE V OTROŠTVO!

Ob športu in meditaciji, ki sta za Nikiforova glavni orodji za obvladovanje stresa, vlogo umetnosti vidi kot dopolnilo. »Umetnost te postavi v sedanjí trenutek, podobno kot šport ali meditacija. To je kot vrnitev v otroštvo, ko se izgubimo v igri in pozabimo na skrbi.«

Ta »otroški« vidik je v resnici eden od bistvenih elementov psihološke odpornosti. Raziskave kažejo, da igrivost in estetsko doživljanje povečujeta hitrost okrevanja po stresnih dogodkih.

Nikiforov priznava, da v poslovnem svetu danes ni dovolj prostora za ranljivost in čustveno izražanje. A prihodnost je lahko drugačna. Organizacije, ki bodo znale integrirati ustvarjalne pristope, bodisi prek rednih delavnic in umetniških rezidenc v podjetjih bodisi prek preprostih ekipnih dejavnosti, bodo ustvarile bolj odporna, povezana in inovativna delovna okolja.

»Podjetnikom svetujem, naj si dovolijo iskren pogovor sami s sabo in poiščejo protiutež stresu – naj bo to šport, umetnost ali katerikoli hobi. Ko najdeš nekaj, ob čemer srce zaigra, pozabiš na skrbi. Takrat pride prava energija,« sklene Nikiforov.

UMETNOST KOT NALOŽBA V ODPORNOST

Čeprav umetnost na prvi pogled morda ni neposredno povezana z bilancami podjetij, raziskave in izkušnje kažejo drugače. Omogoča sprostitev, krepi ustvarjalnost in povečuje psihološko odpornost – lastnosti, ki so v času nenehnih sprememb dragocenejšje kot kadarkoli prej.

Ne le, da se podjetniki, ki si dovolijo trenutke umetniške igre, lažje spopadajo s stresom, temveč pogosto tudi hitreje najdejo inovativne rešitve. In morda je prav to tisti »skriti kapital«, ki bo v prihodnosti odločal o uspehu.

International
AnAkzoNobel brand

Barve za kovino – konstrukcije, energetika, ladijski program (marine & yacht) in protipožarna zaščita

VOTTELER

Barve in laki za zahtevne površine in ladijsko pohištvo

ICRO

Barve in laki za notranje pohištvo

ADLER

Premazi za zunanje lesene površine

PREMAZI ZA LES IN KOVINO

V podjetju DO-RAL d.o.o. se ukvarjamo s svetovanjem in prodajo profesionalnih premaznih sistemov. Razpolagamo s prodajno razstavnim prostorom, regalnimi skladiščem, z lastno mešalnico barv za les in kovino, stalno zalogo, fleksibilno dostavo in rešitvami po meri kupcev.

Vljudno vabljeni k nam v Škofo Loko!

DO·RAL

podjetje za proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o.

PE Kidričeva cesta 94, 4220 Škofja Loka
040 343 601, 059 335 340
www.doral.si
www.barvajteznamsi

Novi Enyaq

Š K O D A

skoda.si

Kombinirana poraba električne energije po kriterijih NEVC v kWh / 100 km: 16,2 – 15,2. Emisije CO₂: 0 g/km. Emisije CO₂ med vožnjo in skupne emisije CO₂ so odvisne od vira električne energije, zato Škoda priporoča uporabo ekološko pridobljene električne energije. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.